Stuk **989** (2006-2007) – Nr. 1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

27 oktober 2006

BELEIDSBRIEF

Onderwijs en Vorming

Beleidsprioriteiten 2006-2007

ingediend door de heer Frank Vandenbroucke,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming

INHOUD

Blz.

1. INLEIDING 11
2. VIER SPEERPUNTEN VOOR GELIJKE ONDERWIJSKANSEN 13
2.1. EEN BETERE AANSLUITING TUSSEN ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT 13
2.1.1. Een integrerende visie en structuur 13
2.1.2. Prioritaire beleidsprojecten 15
Certificeren en kwalificeren 15
Kwalificatiestructuur uitbouwen 15
Een geïntegreerd beleid ontwikkelen voor EVC (erkenning van verworven competenties) . 16
Hoger beroepsonderwijs duidelijk positioneren 17
Een kwaliteitsvol werkplekleren garanderen 18
Werkplekleren ontwikkelen tot volwaardig leertraject 18
Krachten bundelen in Centra voor Leren en Werken 20
JOJO-startbanen 20
VEVE-startbanen 21
Samenwerking tussen diverse actoren stimuleren 22
Een competentieagenda uitwerken 22
Nieuw decreet op het volwassenenonderwijs verder voorbereiden 22
Samenwerking tussen beroepsopleidingen versterken 23
Opleiding voor opleiders van volwassenen uitwerken 23
Afstandsonderwijs herpositioneren 24
Plan Geletterdheid Verhogen uitvoeren 24
Regionale technologische centra versterken 25
Nijverheidsonderwijs herpositioneren 25
Ondernemerschap stimuleren 25
Sectorconvenants en onderwijsconvenants integreren 26
2.1.3. Beleidsuitvoering door de vzw DIVA 26
Wordwatjewil-vormingsdatabank verbeteren 27
Stageforum promoten 27
Europass verder uitwerken 27
LLL verder promoten 27
2.2. EEN NIEUW FINANCIERINGSSYSTEEM VOOR HET ONDERWIJS 28
2.2.1. Financiering van het leerplichtonderwijs 28
Nieuw financieringssysteem voor het leerplichtonderwijs 28
Meer middelen voor internaten 28
Kosteloos basisonderwijs en kostenbeheersing in het secundair onderwijs 28

Studietoelagen vereenvoudigen en uitbreiden 29
2.2.2. Financiering van het hoger onderwijs 30
Een nieuw financieringssysteem voor hoger onderwijs 30
Stimulansen voor studentenvoorzieningen 30
2.2.3. Financiering van het volwassenenonderwijs 31
2.3. BELEIDSVOEREND VERMOGEN VAN SCHOLEN VERSTERKEN 32
2.3.1. Verdere professionalisering van de schoolleiding 32
Een betere bezoldiging 32
Invoering van een mandaatsysteem 32
Opleiding en nascholing 33
2.3.2. Verdere groei naar échte scholengemeenschappen 33
Basis- en secundair onderwijs 33
Deeltijds kunstonderwijs 33
2.3.3. Meer autonomie voor gemeenschapsinstellingen in het hoger onderwijs 34
2.3.4. Participatie 34
Op niveau van de onderwijsinstellingen 34
Evaluatie van het participatiedecreet 34
De fora leerlingenparticipatie 35
Leerkrachtenparticipatie 35
Participatie van ouders 35
Participatie in de associaties 35
Op overheidsniveau 35
Opvolging van het collectief overleg 35
Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs (VOC) 35
Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie 36
Beleidsovereenkomst met de VLOR 36
2.3.5. Verantwoording en verstrekken van beleidsrelevante informatie 36
Economische boekhouding 36
Verantwoording in het hoger onderwijs 36
Peilingen als informatierijke omgeving voor scholen 37
2.3.6. Scholen in hun kwaliteit ondersteunen 38
Begeleidings- en ondersteuningsdiensten 38
Inspectie 39
2.4. LOOPBANEN VAN LERAREN 39
2.4.1. Lerarenopleiding en professionalisering 40
Het decreet op de lerarenopleiding uitvoeren 40
Opleidingsbanen invoeren 40

Zij-instroom stimuleren 40
2.4.2. Permanente professionalisering 41
Meer middelen voor nascholing 41
Vervanging voor bedrijfsstages 41
2.4.3. Arbeidsomstandigheden en loopbaanontwikkeling 41
Koopkracht verhogen 41
Taakdifferentiatie en vermindering werkdruk in samenhang met nieuwe beleidsaccenten 42
Korte vervangingen 42
2.4.4. Moderniseren van het personeelsbeleid en een vernieuwde rechtspositie 43
Inzetbaarheid van leerkrachten 43
Functiebeschrijvingen en evaluatie 43
3. HET ONDERWIJSBELEID VERBREDEN EN VERDIEPEN 44
3.1. ONDERWIJSVERNIEUWING 44
3.1.1. Eerste toetsing veralgemening proeftuinen 44
3.1.2. Screening van studiegebieden 44
3.1.3. Blauwdruk voor de hervorming van het secundair onderwijs 45
3.2. TALENTONTWIKKELING VAN ALLE JONGEREN 45
3.2.1. Een zorgzame school voor elk kind en elke jongere 45
Verhogen van de deelname aan onderwijs van alle kleuters 45
Evaluatie van het decreet over gelijke onderwijskansen 45
Een dvd over gelijke onderwijskansen voor elke school 46
Diversiteit in de lerarenopleiding 47
Actieplan gelijkekansenbeleid 47
3.2.2. Een krachtig en stimulerend talenbeleid 47
Nederlands leren 47
Onderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) 47
Volwassenenonderwijs en NT2 48
Nederlands als schooltaal 48
Peilingen en screeningtoetsen 49
Vreemdetalenonderwijs 49
3.2.3. Ontwikkeling van een leerzorgkader 50
Autisme 50
Recht op onderwijs voor chronisch zieke kinderen (BAO en SO) 51
3.2.4. Organisatie van een zorgcontinuüm 51
Aanpak van spijbelen 51
Aanpak van antisociaal gedrag 52
Zorgbeleid in het hoger onderwijs 52

Een duidelijker rol voor de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) 52
Samenwerking met welzijn, gezondheid en andere beleidsdomeinen 53
Integrale jeugdhulp 53
Ervaringsdeskundigen in de armoede 53
Flankerend lokaal onderwijsbeleid 53
3.2.5. Herziening eindtermen en ontwikkelingsdoelen 54
Vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen (BaO en SO) evalueren 54
De procedure voor de specifieke eindtermen (SO en VO) herzien 54
3.2.6. Stimuleren van burgerschap 55
Educatie voor burgerzin en duurzame ontwikkeling 55
Invoeren van een leerlingenstatuut 55
Opleiding en nascholing van islamleerkrachten en imams 55
3.3. VERBREDEN VAN DE VORMING OP SCHOOL 56
3.3.1. Een ICT-beleidsplan 56
Betere ICT-vaardigheden 56
Investeren in hardware 56
Softwarebeleid voor scholen 56
Veilig ICT-gebruik 57
3.3.2. Op naar de 'brede school' 57
3.3.3. Onderwijs en sport 57
3.3.4. Topsport en onderwijs 58
3.3.5. Gezonde scholen 58
3.3.6. Onderwijs en cultuur 58
3.4. SCHOOLINFRASTRUCTUUR EN RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK IN SCHOLEN 59
3.4.1. Inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur 59
3.4.2. Rationeel energiegebruik in scholen 59
3.5. BASISMOBILITEIT EN HET STOP-PRINCIPE 60
3.5.1. Netoverstijgend leerlingenvervoer voor het gewoon basisonderwijs 60
3.5.2. Openbaar vervoer naar attractiepolen, waaronder scholen voor secundair onderwijs 60
3.5.3. Herziening regelgeving leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs, inclusief busbegeleiding 60
3.6. BRUSSEL, DE VLAAMSE RAND EN TAALGRENSGEMEENTEN 61
3.6.1. Brussel 61
3.6.2. Vlaamse Rand en taalgrensgemeenten 61
3.7. HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK 62
3.7.1. De studieduur van masters 62
3.7.2. Academisering en projectmatig wetenschappelijk onderzoek in de hogescholen 63
3.7.3. Hoger kunstonderwijs 63
3.7.4. Kwaliteitszorg en ranking 64

3.7.5. Wetenschappelijk onderzoek 64
Eerste herziening van het BOF-besluit 64
Tweede, beperkte herziening BOF-besluit in het kader van de invoering van het nieuw financieringsmodel voor het hoger onderwijs 65
3.8. INTERNATIONALISERING 66
3.8.1. Europees project levenslang leren 66
3.8.2. Erkenning van buitenlandse diploma's 66
4. UITVOERING VAN MOTIES EN RESOLUTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT 68
4.1. UITVOERING BELEIDSBRIEF 2005-2006 68
4.2. VERBETERING VAN VERTEGENWOORDIGING VAN ALLOCHTONEN BIJ HET ONDERWIJZEND PERSONEEL 69
4.3. TEKORT PRAKTIJKLERAARS TECHNISCH SECUNDAIR EN BEROEPSSECUNDAIR ONDERWIJS 69
4.4. ALTERNATIEVE FINANCIERING SCHOOLINFRASTRUCTUUR 70
4.5. VOORKOOPRECHT VOOR SCHOLEN 70
5. UITVOERING BEGROTING 2006 EN INITIËLE BEGROTING 2007 71
5.1. EEN BETERE AANSLUITING TUSSEN ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT 71
Leren en werken 71
Nijverheidsonderwijs 71
5.2. EEN NIEUW FINANCIERINGSSYSTEEM VOOR HET ONDERWIJS 72
Financiering leerplichtonderwijs 72
Gestegen energiekosten 72
Knelpuntberoepen 72
Studietoelagen uitbreiden 72
Financiering van het hoger onderwijs 72
Studentenvoorzieningen 73
5.3. BELEIDSVOEREND VERMOGEN VAN SCHOLEN VERSTERKEN 73
Verdere professionalisering van de schoolleiding 73
Verdere groei naar echte scholengemeenschappen 73
Peilingen 74
5.4. LOOPBANEN VAN LERAREN 74
Specifieke lerarenopleidingen 74
Mentoren 74
Bedrijfsstages 74
Nascholing 74
Vervangingen 75
Loonsverhoging 75
Inzetbaarheid en werkdruk verminderen 75

5.5. HET ONDERWIJS VERBREDEN EN VERDIEPEN 76
Onderwijsvernieuwing 76
Verhogen van de deelname aan onderwijs van alle kleuters 76
Onderwijs voor anderstalige nieuwkomers 76
Nederlands leren 76
Taalprojecten 76
Aanpakken van spijbelen en anti-sociaal gedrag 77
Flankerend lokaal onderwijsbeleid 77
Brede school 77
Gezonde scholen 77
Technologische opvoeding op school (TOS) 77
ICT-infrastructuur 77
Schoolinfrastructuur 77
Rationeel energiegebruik 78
Basismobiliteit 78
Brusselbeleid 78
Vlaamse Rand en taalgrensgemeenten 78

Stuk **989** (2006-2007) – Nr. 1

Voortbouwen en vooruitzien.

Beleidsbrief Onderwijs en Vorming 2006-2007

Frank Vandenbroucke

Vlaams minister van Onderwijs en Vorming

1 Inleiding

De voorbije twee jaren hebben we rond tal van onderwijsthema's aangegeven hoe we er beleidsmatig over dachten. Nu is het moment van uitvoering aangebroken. We slaan de hand aan de ploeg. Tal van decreten worden voorbereid of afgewerkt. We geven uitvoering aan de bepalingen van cao VIII voor het leerplichtonderwijs .

Tegelijk blijven we vooruitkijken. Er blijven onderwijskundige en maatschappelijke thema's die beter worden herdacht of nood hebben aan een frisse wind.

Dit zijn de blikvangers voor het komende werkjaar.

- **Nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs**

Aansluitend bij de kostenbeheersing in het leerplichtonderwijs, willen we de financiering van dat onderwijs hervormen. We maken de middelen van scholen afhankelijk van leerlingen- en schoolkenmerken. Scholen met veel kansarme leerlingen zullen zo extra middelen krijgen. Er komen ook extra werkingsmiddelen voor het leerplichtonderwijs, zowel voor het basisonderwijs (85 miljoen euro extra) als voor het secundair onderwijs (40 miljoen euro extra).

- **Nieuwe financiering van het hoger onderwijs**

We vertalen de nota over de financiering hoger onderwijs die door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, in een decreet dat op 1 januari 2008 van kracht wordt. Ook gaan we na hoe we de effecten van het financieringsmodel kunnen opvolgen. Tegelijk bereiden we de feitelijke invoering van de nieuwe financiering voor, met richtlijnen voor de besteding van het aanmoedigingsfonds en voor de rationalisatieplannen.

- **Leren en Werken**

Voor eind 2006 publiceren we een conceptnota over afwisselend leren en werken, waarin we een kader uittekenen voor de opwaardering van de systemen die leren en werken combineren: het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO), de leertijd en de deeltijdse vorming.

- **Spijbelbeleid**

De Vlaamse regering gaf haar goedkeuring aan een globaal actieplan tegen spijbelen. Voor de uitvoering van dit plan richtten we een spijbelteam op. Een stuurgroep zorgt voor de onderlinge afstemming van de verschillende deelacties.

- **Taalonderwijs**

We lanceerden een omstandige talennota over het Nederlands als onderwijstaal en over het aanleren van vreemde talen, bv. over de verbetering van de aansluiting basisonderwijs - secundair onderwijs voor het vak Frans en het aanbod moderne vreemde talen in het beroepsonderwijs. We werken de nota af na overleg met de partners tegen 1 februari 2007.

- **Leerzorg**

Het nieuwe referentiekader voor zorg aan leerlingen met specifieke noden in het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs wordt in nauwe samenwerking met de VLOR verder

voorbereid. Tegen het einde van dit schooljaar wensen we een ontwerpdecreet te schrijven. In het schooljaar 2007-2008 leggen we dan het hele wetgevingstraject af.

- **Kwaliteit van scholen**

Hoge onderwijskwaliteit is voor Vlaanderen een troef. We willen dit zo houden en werken aan instrumenten, peilingen en taaltoetsen, waarmee scholen de vooruitgang die ze boeken met hun leerlingen kunnen opvolgen en beoordelen. Dit is een werk van lange adem, dat voor de toekomst erg belangrijk is. We wensen ook de regelgeving over onderwijsinspectie, pedagogische begeleidingsdiensten en andere ondersteuners.bij te sturen opdat ze nog beter dan vroeger scholen kunnen bijstaan in het bevorderen van hun onderwijskwaliteit.

Daarnaast werken we door aan de dossiers die de voorbije jaren in de steigers zijn gezet. Het gaat onder meer om scholenbouw, rationeel energiegebruik, uitvoering van het plan kleuterparticipatie (meer kleuters, kleinere klassen), de invoering van het decreet lerarenopleiding, een nieuw decreet volwassenenonderwijs, een conceptnota over het 'hoger beroepsonderwijs' dat het opleidingenaanbod tussen het zesde jaar secundair en de bachelor- en masteropleidingen een duidelijke plaats geeft, de uitvoering van cao VIII voor het leerplichtonderwijs en de afronding van de onderhandeling van CAO II voor het hoger onderwijs.

Deze *Beleidsbrief Onderwijs en Vorming 2006-2007* geeft de planning aan van de lopende projecten en van de nieuwe projecten die het komende werkjaar worden opgestart. De beleidsbrief is opgebouwd zoals de *Beleidsnota Onderwijs en Vorming 2004-2009* en zoals onze beleidsbrief van 2005-2006.

2 Vier speerpunten voor gelijke onderwijskansen

2.1 Een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt

2.1.1 Een integrerende visie en structuur

Vanuit de beleidsdomeinen onderwijs en vorming enerzijds en werk en sociale economie anderzijds ontwikkelen we een geïntegreerde aanpak om de competenties van mensen maximaal te valoriseren, op peil te houden en te ontwikkelen. Cruciaal is dat we:

- de doelstellingen en de gedeelde verantwoordelijkheid van onderwijs en werk in de ontwikkeling van competenties van mensen in verschillende fasen van hun leven duidelijk stellen;

- de beleidsinstrumenten zoveel mogelijk op één lijn brengen zonder de eigenheid van onderwijs en werk te verliezen;

- het samenwerken en delen van verantwoordelijkheid tussen onderwijs en werk op lokaal vlak stimuleren.

Het werken aan competenties start in het onderwijs. Onderwijs zorgt voor de initiële opleiding van jongeren, voor een brede basisvorming en voldoende startkwalificaties om een job te kunnen uitoefenen. Het moet daarmee de competenties bijbrengen om gelukkig en waardig te leven. Werken aan kwalificaties voor de arbeidsmarkt maakt daar een integraal deel van uit, net zoals basisvorming en doorstroomgerichte kwalificaties. Toch kan onderwijs onmogelijk alle job- of werkvloerspecifieke competenties bijbrengen die jongeren en volwassenen op de arbeidsmarkt nodig hebben.

Ook bedrijven moeten uitgroeien tot leerrijke omgevingen. Zij staan voor de uitdaging krachtige leeromgevingen te scheppen om de competenties van hun werknemers op peil te houden en/of verder te ontwikkelen. Daarnaast moeten ze voldoende en kwaliteitsvolle mogelijkheden tot werkplekleren bieden voor leerlingen, studenten en cursisten. Zo verbeteren ze de inzetbaarheid van startende beroepsbeoefenaars.

Verder in deze beleidsbrief stellen we dat er inhoudelijke, vormelijke en organisatorische voorwaarden zijn voor kwaliteitsvol werkplekleren**.** Bedrijven omvormen tot leerrijke omgevingen veronderstelt bijzondere inspanningen. Bedrijven moeten zich afvragen of ze leerrijke werkervaringsplaatsen vormen (dit kan bv. via de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren).

Ook onderwijsinstellingen moeten zich hiervoor inzetten. Evaluaties van het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) wijzen erop dat kwaliteitsvolle trajectbegeleiding en de dynamiek van een centrum voor deeltijds onderwijs (CDO) cruciaal is voor de werkervaring van de leerlingen en de kwaliteit ervan. De integratie van werkplekleren in de leertrajecten vereist dus van scholen voldoende beleidskracht. We willen dan ook achterhalen welke organisatiekenmerken van onderwijsinstellingen leerlingen meer mogelijkheden geven tot werkplekleren en tot betere kwalificaties voor de arbeidsmarkt. Op basis van die kenmerken zullen we kwaliteitsindicatoren ontwikkelen die de inspectie bij een doorlichting kan gebruiken. Wanneer uit de doorlichting blijkt dat

een school problemen heeft met de organisatie van werkplekleren, dan zullen we haar aanzetten daarvoor gerichte en adequate verbeteracties op te zetten en eventueel in de nodige ondersteuning voorzien.

Onderwijs- én arbeidsmarktactoren moeten voldoende inspanningen doen om mensen gericht te ondersteunen in het ontwikkelen en valoriseren van hun competenties voor de verbetering van hun levenskwaliteit en hun arbeidsmarktkansen. Deze ondersteuning is er nodig bij de studiekeuze in het onderwijs, bij de instroom op de arbeidsmarkt en de hele verdere loopbaan lang. Het doel van een beleid rond competentieontwikkeling is niet alleen investeren in competenties die werknemers in hun huidige job nodig hebben. Er moet dus meer aandacht gaan naar loopbaancompetenties die een brede inzetbaarheid verzekeren en de mensen zelfredzaam maken. Daarom zullen we de samenwerking tussen studiekeuzebegeleiding en loopbaanadvies en -begeleiding stimuleren, waarbij de nadruk ligt op het streven mensen meer geïnformeerd te leren kiezen.

Ondanks alle inspanningen verlaten nog te veel jongeren het onderwijs zonder enige kwalificatie. Daarom moeten onderwijs- en arbeidsmarktactoren samen de verantwoordelijkheid opnemen om deze jongeren aan te zetten alsnog een startkwalificatie te behalen. Bij de intrede op de arbeidsmarkt moeten ongekwalificeerde, werkzoekende jongeren zo snel mogelijk worden opgevangen en een aanbod krijgen voor een job of een kwalificatiegericht leerwerktraject. We zullen ervoor zorgen dat daarbij de competentieontwikkeling van de jongeren centraal staat en rekening wordt gehouden met eerder verworven competenties.

Bij de uitwerking van een competentiebeleid mag de aandacht niet louter naar competentieontwikkeling gaan via formele opleidingsactiviteiten, maar evenzeer naar het onderkennen, erkennen en inzetten van verworven competenties. Daarom zullen we de EVC-procedures in onderwijs en werk zoveel mogelijk op elkaar afstemmen in een kwaliteitsborgingsysteem:

- De overkoepelende kwalificatiestructuur om kwalificaties op een eenduidige wijze zichtbaar te maken (zie verder) is een cruciale stap in de uitwerking van dat kwaliteitsborgingsysteem.

- We zullen een gemeenschappelijke format ontwikkelen om de portfolio's meer te standaardiseren die vanuit verschillende instanties worden verspreid om mensen te ondersteunen bij de erkenning van hun competenties.

- Op termijn zullen ook andere instrumenten van de EVC-procedures worden bekeken, zoals de systemen van bekwaamheidsonderzoek en het statuut van diverse leer- en compententiebewijzen.

In uitvoering van het meerbanenplan wordt vanuit de gecombineerde bevoegdheid onderwijs en werk een *competentieagenda*[1] met de onderwijs- en sociale partners afgesproken. Het is de bedoeling een gezamenlijk plan uit te werken en te verzekeren dat het initiële onderwijs, opleiding- en vormingsorganisaties en bedrijven de competenties onderkennen en ontwikkelen die cruciaal zijn voor hoge werkzaamheid en brede inzetbaarheid. Door werkzaamheid en inzetbaarheid te waarborgen, wil de competentieagenda bijdragen tot meer welzijn en duurzame, innovatieve economische groei in Vlaanderen. De overheid kan helpen om die afspraken waar te maken. Of competentieontwikkeling de beoogde doelstellingen zal waarmaken, is goeddeels afhankelijk van de actiebereidheid van individuele werknemers, werkzoekenden en organisaties en van de bereidheid tot samenwerking van de verschillende partners. Niet alleen op nationaal, maar ook op lokaal vlak.

---

[1] Eindtekst competentieagenda. Faculteit Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen, KULeuven, Vlerick Leuven Gent Management School.

2.1.2 Prioritaire beleidsprojecten

CERTIFICEREN EN KWALIFICEREN

- **Kwalificatiestructuur uitbouwen**

Kwalificaties verduidelijken *wat* mensen moeten kennen en kunnen om toegang te verwerven tot onderwijs en vorming of tot de arbeidsmarkt. Zij zeggen niets over *hoe* men die kwalificaties moet verwerven en evenmin over hoe men het bezit ervan kan laten erkennen. Overheden en bedrijven geven bijvoorbeeld aan welke kwalificaties de uitoefening van bepaalde beroepen vereist. Onderwijs- en opleidingverstrekkers (Syntra, VDAB en sectorale initiatieven) werken hiervoor dan de opleidingen uit, aangepast aan hun doelpubliek.

Om kwalificaties als maatschappelijk relevante en afgeronde gehelen van competenties meer zichtbaar en vooral helder te maken, bereiden we de geplande kwalificatiestructuur verder voor. We zoeken maximaal aansluiting bij de Europese ontwikkelingen zoals het European Qualifications Framework (EQF) en de Bologna- en Kopenhagenprocessen om een Vlaams overkoepelend raamwerk te maken voor het beschrijven en ordenen van kwalificaties.

Het EQF bevat acht niveaus om kwalificaties te ordenen en descriptoren die de karakteristieken van die kwalificatieniveaus weergeven. Daarnaast werkt het EQF met credits, een gestandaardiseerde maat voor de gemiddelde inspanning om de kwalificaties te verwerven. Eind 2005 organiseerde de Europese Commissie een consultatie over het EQF. Uit de reacties van een honderdtal Vlaamse organisaties bleek een grote eensgezindheid over het nut en de haalbaarheid van het EQF en de toepassing ervan voor Vlaanderen, als een aantal voorwaarden vervuld worden.

Het Vlaamse *kwalificatieraamwerk* is een instrument om arbeidsmarktgerichte en doorstroomgerichte kwalificaties in termen van competenties of leerresultaten te beschrijven en te ordenen. In de *kwalificatiestructuur* zullen de maatschappelijk relevante kwalificaties worden geordend die volgens een geëigende procedure erkend zijn.

Dit najaar wordt de discussienota voor advies voorgelegd met het begrippenkader, de doelstellingen en de structuur van het Vlaamse kwalificatieraamwerk, de procedure voor het ontwerpen en erkennen van kwalificaties en de ordening ervan in de kwalificatiestructuur. We nodigen de betrokken strategische adviesraden uit een ruime discussie over de nota te organiseren. Op basis van deze discussie moeten de nog hangende vragen en knelpunten, zoals de precieze relatie tussen kwalificaties en diploma's, verder kunnen uitgeklaard worden.

Om de bruikbaarheid van het kwalificatieraamwerk uit te testen worden nog dit najaar proefprojecten opgestart. We zochten hiervoor een grote diversiteit aan oefenterreinen zoals mondzorg, bouw, textiel, kappersbedrijf, maar ook bedrijfsbeheer, moderne talen, humane wetenschappen en economie. Op die wijze kan zowel met doorstroom- als met arbeidsmarktgerichte kwalificaties worden geoefend. Op basis van de resultaten van die projecten zullen we het kwalificatieraamwerk eventueel bijsturen of verfijnen. De proefprojecten moeten ook aanwijzingen opleveren voor de structuur van de vooropgezette kwalificatiedatabank. Een stuurgroep met vertegenwoordigers van onderwijs, opleiding, vorming, werk en cultuur, sociale partners, sectoren, overleg- en adviesorganen en experts zal de projecten opvolgen.

We streven naar een decretale verankering van de Vlaamse kwalificatiestructuur tegen eind 2007. Vanaf 2008 willen we immers van start gaan met het ontwerpen en valideren van kwalificaties.

De kwalificatiestructuur vraagt overleg met de federale overheid en met de andere gemeenschappen en gewesten. De bepaling van de toegangsvereisten is voor heel wat beroepen nog steeds een federale aangelegenheid. Daarenboven bepaalt de federale overheid de minimumvoorwaarden voor het uitreiken van diploma's en getuigschriften.

- **Een geïntegreerd beleid ontwikkelen voor EVC (erkenning van verworven competenties)**

Om competenties van mensen verworven buiten het formeel onderwijs te erkennen (er een civiel effect aan toe te kennen), bestaan er op dit moment twee wegen:

- de indirecte beoordeling via een procedure van gelijkwaardigheidsverklaring van niet erkende leerbewijzen;

- de directe beoordeling van de competenties op basis van proeven en toetsen.

Voor het hoger onderwijs is met het flexibiliseringsdecreet in beide mogelijkheden voorzien. Beide moeten tegen eind 2008 door een onafhankelijke commissie worden geëvalueerd. In het komende werkjaar zal daarvoor het evaluatiekader worden uitgewerkt. We zullen ook onderzoeken of het zinvol en haalbaar is om instrumenten voor de directe beoordeling van eerder verworven competenties in te zetten naast de vaak lastige procedure van de erkenning van de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's (zie verder).

Het geplande decreet op het volwassenenonderwijs geeft het volwassenenonderwijs de opdracht elders verworven competenties te meten en te testen voor het vrijstellingenbeleid van de instellingen, de beroepscompetenties te testen voor de procedure voor de uitreiking van een ervaringsbewijs (zie verder) en competenties verworven via Begeleid Individueel Studeren te certificeren. De op te richten regionale consortia voor het volwassenenonderwijs zullen instaan voor de coördinatie van deze opdracht.

Een sterk beroepsgeoriënteerde vorm van erkenning van competenties is het *ervaringsbewijs* (de vroegere titel van beroepsbekwaamheid). In een eerste fase werden 10 beroepen geselecteerd waarvoor standaarden werden ontwikkeld. Het zijn beroepen die door ervaring geleerd kunnen worden, die tewerkstellingsperspectieven bieden voor kansengroepen en waarvoor vacatures moeilijk ingevuld raken zoals autobuschauffeur, begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang, brood- en banketbakker. Een standaard geeft weer wat iemand moet kennen en kunnen om zo een beroep met succes uit te oefenen.

Ondertussen selecteerden we vier testcentra waar mensen hun bekwaamheid in zes van deze beroepen kunnen testen. Dit gebeurt via een verkennend gesprek, een portfolio en een praktijkproef. Iedereen die een test met succes aflegt, ontvangt van de Vlaamse overheid een officieel en persoonlijk ervaringsbewijs. Bijzondere aandacht werd besteed aan de toeleiding en aan een goede doorverwijzing. Er was een advertentiecampagne in kranten en tijdschriften en een gerichte mailing met affiches en folders naar de betrokken sectoren en de intermediaire organisaties zoals werkwinkels, loopbaancentra, syndicale organisaties, OCMW en het buurtwerk. Zo willen we die groepen bereiken voor wie het ervaringsbewijs extra kansen biedt op de arbeidsmarkt. Een website (www.ervaringsbewijs.be) ondersteunt de campagne en de Vlaamse Infolijn verzorgt een helpdeskfunctie. Voor 2007 plannen we een uitbreiding van het aantal beroepen en testcentra. De Vlaamse Regering keurde al een nieuwe lijst met 26 beroepen goed, waarvoor de standaarden nu worden ontwikkeld. Tegen eind 2007 zullen we voor 21 beroepen een ervaringsbewijs uitreiken en tegen eind 2008 voor 36 beroepen.

Momenteel werken we aan de voorbereiding van een OESO-doorlichting van het Vlaams beleid rond informeel en non-formeel leren, die gepland is voor eind 2006. Met de resultaten van die doorlichting en de evaluatie van het EVC-beleid in het hoger onderwijs, zullen we vanaf 2007 een geïntegreerd EVC-beleid voor onderwijs en vorming uitbouwen.

- **Hoger beroepsonderwijs duidelijk positioneren**

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de recente ervaringen met de hervorming van het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs wijzen op de behoefte aan een kwalificatieniveau tussen het secundair en het hoger onderwijs. Dat kan zorgen voor een continuüm aan arbeidsmarktgerichte kwalificaties in sectoren waar dat momenteel dreigt verloren te gaan, zoals de chemiesector. Het kan ook ruimte scheppen voor de ontwikkeling van nieuwe kwalificaties bv. in de sector van de mondzorg. Zo werd een advies geformuleerd om de routinematige en mechanische taken van de tandarts door hulpkrachten zoals mondhygiënisten en tandartsassistenten te laten uitvoeren.

Op dit ogenblik bevinden zich heel wat beroepsgerichte opleidingen op dat tussenniveau tussen secundair en hoger onderwijs. Het gaat om de opleidingen in het zevende jaar technisch secundair onderwijs, de vierde graad van het beroepssecundair onderwijs en het hoger onderwijs dat niet leidt tot een bachelor of master, zoals de opleidingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie die geen accreditatie vragen of krijgen. Voortaan vatten wij die verzameling van opleidingen met de term *hoger beroepsonderwijs (HBO)* (en niet langer met de term *tertiair onderwijs*). De vraag is wel of de opleidingen van het zevende jaar technisch secundair onderwijs daarin passen. Het kwalificatieraamwerk zal hierop een antwoord bieden.

Tijdens dit werkjaar zullen we het hoger beroepsonderwijs een duidelijke plaats geven in het opleidingslandschap. De finaliteit van deze opleidingen is in de eerste plaats arbeidsmarktgericht: ze leiden naar arbeidsmarktgerichte kwalificaties waarnaar er op de arbeidsmarkt een duidelijke vraag is[2]. Om het niveau van die kwalificaties te bepalen zal het ontwerp van kwalificatieraamwerk als uitgangspunt worden genomen. Cursisten die deze opleidingen volgen of gevolgd hebben, zullen op basis van vrijstellingen ook toegang kunnen krijgen tot verkorte leertrajecten in het hoger onderwijs. De mate waarin de kwalificaties aansluiten op de leerresultaten van een professionele bachelor zal daarvoor bepalend zijn. Een sluitend systeem van studiebekrachtiging en certificering zal worden uitgewerkt.

We zullen onderzoeken hoe we via deze opleidingen jongvolwassenen kunnen kwalificeren die het secundair onderwijs hebben verlaten zonder kwalificaties,. Een mogelijkheid daartoe is de instroom in het HBO niet louter te baseren op het bezit van een diploma secundair onderwijs, maar ook op relevante competenties (EVC) van de kandidaten. We zullen ervoor zorgen dat jongeren via het HBO tussentijds ook een diploma secundair onderwijs kunnen verwerven, net zoals nu in de vierde graad beroepssecundair onderwijs.

Op dit moment is nog niet duidelijk hoe het HBO vorm zal krijgen. Toch tekenen zich al een aantal mogelijke pistes af. Secundaire scholen, centra voor volwassenenonderwijs en hogescholen kunnen een opleiding in het HBO inrichten. Toch willen we de samenwerking tussen verschillende onderwijsniveaus en eventueel publieke opleidingverstrekkers aanmoedigen voor de organisatie van het HBO.

Tegen eind 2006 zal een discussienota over het HBO worden uitgewerkt en voorgelegd aan het onderwijsveld en de sociale partners. We zullen daarin ook gebruikmaken van het huidige

[2] Zie in dit verband ook de paragraaf over screenen van studiegebieden.

VLORproject rond aansluiting van studieprogramma's van het hoger onderwijs voor sociale promotie met die van professionele bachelors en de daaraan verbonden kansen op doorstroming.

Vanaf 2007 zullen pilootprojecten worden opgestart zoals:

- het uitwerken van kwalificaties op niveau 5 van het kwalificatieraamwerk, bv. in de chemiesector;

- het ontwikkelen en aanbieden van HBO-opleidingen door hogescholen en secundaire scholen in samenspraak met de sociale partners.

Het HBO wordt decretaal verankerd in verschillende fasen. Vooreerst in het ontwerpdecreet op het volwassenenonderwijs. Verder in het basisdecreet hoger onderwijs, dat de aspecten van het hoger beroepsonderwijs zal opnemen die relevant zijn voor dat onderwijsniveau. In een laatste fase zal ook de decretale verankering voor het secundair onderwijs worden geregeld.

EEN KWALITEITSVOL WERKPLEKLEREN GARANDEREN

▪ Werkplekleren ontwikkelen tot volwaardig leertraject

Leren op de werkplek is de belangrijkste vorm van buitenschools, beroepsgericht leren. Het kan plaatsvinden tijdens een opleiding, maar ook tijdens de uitoefening van een baantje of vrijwilligerswerk. Karakteristiek is het leren toepassen van kennis en vaardigheden in een veelheid van werksituaties. In ons beleid richten we ons op het stimuleren van werkplekleren in de beroepsgerichte opleidingen en in de loopbaanontwikkeling onder meer in de vorm van stages, beroepspraktijkvorming, duale en leerwerktrajecten.

De competentieagenda stelt werkplekleren expliciet voorop als een actie om competenties te onderhouden en te ontwikkelen. Want werkplekleren kent tal van voordelen voor de lerenden en de werkgevers. De lerenden krijgen niet alleen de kans theorie en praktijk met elkaar te verbinden, maar ook om hun competenties op de werkvloer zelf te ontwikkelen, in de reële arbeidssituatie als leeromgeving en met de werkelijke problemen uit de (toekomstige) arbeidspraktijk. Zo verwerven ze niet alleen beroepsgebonden competenties, maar ook ruimere sleutelcompetenties[3], zoals probleemoplossend vermogen, aanpassingsvermogen, verantwoordelijkheidszin en sociale vaardigheden. Ook de werkgevers hebben baat bij werkplekleren. Ze krijgen de gelegenheid beter gekwalificeerde en gemotiveerde werkkrachten te vormen en een gekwalificeerd arbeidspotentieel te behouden.

Op dit ogenblik bestaat er voor leerplichtigen en volwassenen een hele waaier van stelsels van leren en werken op de werkplek. Bijvoorbeeld in de deeltijdse leerplicht, leerlingen- en leerkrachtenstages, de lerarenopleiding (leraar-in-opleiding), VDAB-stages, individuele beroepsopleidingen (IBO)[4], instapopleidingen[5], Wep-Plus[6]. Daarnaast lopen er heel wat projecten die werkplekleren willen

---

[3] In de CINOP-studie (zie verder) wordt in dit verband verwezen naar de doorlopende verwerving en ontwikkeling van leer-, loopbaan- en burgerschapscompetenties via werkplekleren.

[4] De Individuele Beroepsopleiding (IBO) is bedoeld voor jobs waarvoor ondernemers geen geschikte kandidaten vinden. De ondernemer kan via dat systeem zelf een werkzoekende op maat van zijn of haar bedrijf opleiden.

[5] Een instapopleiding is een bedrijfsgerichte afwerking van een beroepsopleiding of studie. De opleiding duurt 2 maanden en moet starten binnen de 4 maanden na het einde van de beroepsopleiding of studie. Om in aanmerking te komen voor een

valoriseren voor specifieke doelgroepen om onderwijs en arbeidsmarkt meer op elkaar af te stemmen, bv. projecten van de Dienst voor Beroepsopleiding, proeftuinen leren en werken, het project Opleiding voor Opleiders van Volwassenen (zie verder), geletterdheidstraining op de werkvloer (zie verder), leerwerkbedrijven in het kader van Wep-Plus.

Dit werkjaar willen we werkplekleren uitbouwen tot een volwaardig leertraject dat systematisch kan worden ingezet in het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, het hoger onderwijs en in de loopbaanontwikkeling. Ik nodig de opleidingsverstrekkers en de sociale partners uit tot een discussie over werkplekleren. Die moet gaan over de behoeften aan dit soort leren, de mogelijkheden ervan en de voorwaarden die gesteld moeten worden opdat meer mensen competenties verwerven voor de arbeidsmarkt of voor verder onderwijs.

Uit onderzoek[7] leren we dat het leerpotentieel van werkplekleren het resultaat is van een intense interactie tussen diverse factoren en actoren. Enkel door die te expliciteren, kunnen de nodige kwaliteitsvoorwaarden worden verduidelijkt. Inspiratie daarvoor vinden we onder meer in de CINOP-studie die de Nederlandse Onderwijsraad een aantal jaren geleden liet uitvoeren[8] en in het CIPO-model dat kwaliteitsindicatoren met elkaar in verbinding brengt (VIONA, 2002). Vragen over werkplekleren die we moeten stellen, zijn onder meer:

- **Competentieontwikkeling op de werkplek**. Wat is leren op de werkplek en wat is het leerpotentieel van arbeidssituaties? Welke leermogelijkheden en instructievormen zijn daarbij van belang? Wat is de verhouding tussen schools leren en leren op de werkplek?

- **Vormgeving van werkplekleren.** Welke kenmerken van de werkplek zijn bevorderlijk of remmend voor leren op de werkplek? Wat zijn kritieke succesfactoren van onderwijsinstellingen die succesvol werkplekleren organiseren? Hoe moet werkplekleren worden georganiseerd op macroniveau (wet- en regelgeving) en op mesoniveau (opleidende instantie, soort opleiding)? Hoe moeten de didactische vormgeving, begeleiding en beoordeling worden georganiseerd?

- **Leeropbrengsten van werkplekleren**. Hoe verloopt de verwerving van breed opgevatte beroepscompetenties, inclusief sleutelcompetenties? Hoe zorgen dat het geleerde veralgemeend kan worden? Welke evaluatiemethoden zijn hierbij van belang? Hoe verhouden leeropbrengsten zich tot het gehele leertraject om de gewenste eindkwalificatie te behalen?

- **Kwaliteitsborging van werkplekleren**. Welke rol spelen beoordeling en assessment? Hoe kunnen kwaliteitscriteria voor werkplekleren worden vastgesteld, bewaakt en gewaardeerd? Wat is de eigen rol en verantwoordelijkheid van opleidingverstrekkers en bedrijven? Hoe kan de overheid bijdragen tot het optimaliseren van leren op de werkplek? Hoe kunnen we werkplekleren certificeren?

---

instapopleiding moet men uitkeringsgerechtigd volledig werkloos, leefloongerechtigd of door de RVA erkend zijn in het kader van het jongerenactiva opleidingsplan.

[6] Een job in een Wep-Plusproject moet voor de aangeworven medewerkers een brug vormen tussen een periode van werkloosheid en een nieuwe periode van tewerkstelling in het gewone bedrijfsleven, door hen voldoende bagage te geven om (opnieuw) de stap naar het gewone bedrijfsleven te zetten. In een Wep-Plusproject krijgen werklozen de kans om gedurende een periode van maximum 12 maanden (in bepaalde gevallen verlengbaar tot maximum 18 maanden) een werkervaring op te doen waarna zij kunnen doorstromen naar het normaal economisch circuit.

[7] Sociaal Cultureel Planbureau (2006). *Duaal als ideaal? Leren en Werken in het beroeps- en hoger onderwijs*. Den Haag; HIVA (2006). *Werkervaring voor leerlingen uit de deeltijdse leersystemen: Motieven en ervaringen van de werkgevers*; VIONA (2002). *Werken aan leren: over de kwaliteit van leerwerkprojecten*.

[8] CINOP (juli 2003). *Werkplekleren in de beroepsonderwijskolom*. Onderwijsraad, Den Haag,.

De resultaten van discussies en onderzoek en van ontwikkelingen in het buitenland willen we tegen het voorjaar 2007 verwerken in een nota rond de inhoudelijke, vormelijke en organisatorische voorwaarden die de kwaliteit van werkplekleren kunnen garanderen. Die nota zal de basis vormen om samen met de betrokken actoren een stappenplan te ontwikkelen om werkplekleren meer en beter in de leertrajecten in te passen.

- **Krachten bundelen in Centra voor Leren en Werken**

Jongeren in het secundair onderwijs die hun competenties op de werkplek willen ontwikkelen, krijgen daartoe de kans via de combinatie van leren en werken. We verbeteren de bestaande systemen van leren en werken om voor elke jongere een gepast traject op maat aan te bieden en hen de kans te geven een volwaardige kwalificatie te behalen.

De kern van de aanpak is een voltijdse invulling van de leerplicht. Van de jongeren die voor de combinatie van leren en werken kiezen, verwachten we een voltijds engagement. Waar mogelijk bieden we de jongeren naast een leeraanbod een daarop aansluitende werkervaring aan via een modulaire aanpak. Voor jongeren die nog niet arbeidsrijp zijn of onvoldoende sociale vaardigheden bezitten, bieden we persoonlijke ontwikkelingstrajecten en zinvolle voor- en brugtrajecten aan. Wie wegblijft, wordt gesanctioneerd.

We zullen de bestaande systemen van deeltijds onderwijs en vorming (DBSO, leertijd, deeltijdse vorming) opwaarderen en tot meer afspraken en samenwerking stimuleren in de centra voor leren en werken. Dit zijn samenwerkingsplatformen die per Resocgebied worden georganiseerd.

We verspreidden een discussienota waarin we de plannen voor deze centra uiteenzetten. Voor eind 2006 zal die discussienota aan het werkveld worden voorgelegd. Nadien zal het concept worden bijgesteld en geconcretiseerd. Volgende punten moeten daarbij zeker aan bod komen:

- de statuten van de jongeren;
- het optimaliseren van persoonlijke ontwikkelingstrajecten, voortrajecten, brugprojecten;
- versterking van de trajectbegeleiding;
- de kwaliteitszorg en valorisatie van werkplekleren;
- de studiebekrachtiging;
- de preventieve, curatieve en sanctionerende aanpak van het voltijds engagement;
- de toepassing van modulair onderwijs in de systemen van leren en werken;
- het engagement van de sectoren;
- het versterken van het beleidsvoerend vermogen van de opleidingscentra;
- de rol van de CLB en de VDAB;
- de financiering;
- de gegevensregistratie en monitoring.

Dit werkjaar zullen we de voltijdse invulling van de leerplicht decretaal voorbereiden. Een decreet voor de centra voor leren en werken is gepland tegen 1 september 2008. Ondertussen zullen regionaal, op experimentele basis, samenwerkingsplatformen worden uitgebouwd. Daarin zullen de 3 bestaande systemen van leren en werken (deeltijds onderwijs, leertijd en deeltijdse vorming) samen met lokale partners zorgen voor de invulling van de werkervaringcomponent, ervaringen en expertise uitwisselen, overleggen over hun opleidingsaanbod en de voor- en brugprojecten beheren.

- **JOJO-startbanen**

Het Vlaams Meerbanenplan kende 200 extra startbanen toe. Deze startbaners (-26-jarige laaggeschoolde werkzoekenden) zullen worden ingezet in scholen onder de noemer van het bestaande

JOJO-project (Scholen voor jongeren-jongeren voor scholen), dat momenteel jongeren in secundaire scholen aan het werk zet ter preventie van antisociaal gedrag. Zij vormen een extra ondersteuning voor het bestaande schoolpersoneel.

In de eerste plaats zijn deze startbanen gericht tot de groepen die het laagst scoren in werkzaamheidsgraad. De maatregel is dan ook gericht tot jongeren die de school voortijdig hebben verlaten, maar toch geïnteresseerd zijn om in scholen te werken. Jongeren van allochtone afkomst en jongeren uit kansarme gezinnen worden in het bijzonder aangemoedigd om zich in te schrijven voor deze startbanen, omdat zij het doorgaans nog moeilijker hebben op de arbeidsmarkt. Met de uitbreiding van het project zullen er ook jongeren worden ingezet voor klusjes en onderhoudswerken op school. Het betreft o.a. DBSO-leerlingen in het kader van hun invulling van de component werkplekleren.

De doelstelling van het project is tweeërlei. Enerzijds wordt de ongekwalificeerde uitstroom aangepakt door jongeren een opstap te bieden om toch nog een kwalificatie te behalen, een opleiding te volgen en/of aan het werk te gaan. Anderzijds wens ik hiermee te beantwoorden aan collectieve noden door spijbelgedrag aan te pakken, een brug naar de allochtone gemeenschappen te vormen en scholen te onderhouden en te renoveren.

Ook basisscholen(gemeenschappen) kunnen een JOJO-onderhoudsmedewerker aanwerven. De bijkomende preventiemedewerkers kunnen uitsluitend worden ingeschakeld in secundaire scholen (vnl. scholen die op dit ogenblik aan het JOJO-project deelnemen (105), GOK-scholen met meer dan 100 leerlingen (356) en BuSO-scholen in de centrumsteden met meer dan 100 leerlingen die type 1 OV 3 aanbieden (27).

Na selectie op basis van vastgelegde criteria worden de eerste aanwervingen beoogd tegen ten laatste 1 november 2006.

- **VEVE-startbanen**

Naar aanleiding van de recente gebeurtenissen op het openbaar vervoer wordt de scope binnen het VEVE-project (project Verkeersveiligheid) verruimd naar veiligheid voor een contingent van 20 startbanen. Het betreft de schoolspotters die door steden en gemeenten zullen tewerkgesteld worden, maar opereren in een samenwerkingsverband met De Lijn enerzijds en scholen anderzijds.

Vanuit de vaststelling dat er vrij veel overlast door schoolgaande jeugd voorkomt op het traject van en naar de school, zal een significant deel van hun takenpakket eruit bestaan leerlingen te assisteren in hun parcours van en naar school, op tram- en buslijnen waar schoolgaande jeugd massaal aanwezig is en/of voor overlast zorgt, op drukke overstapplaatsen en ontmoetingsplaatsen. De opdracht van de schoolspotter is echter niet tot deze taken beperkt. Ze kan ook op anders worden ingevuld, maar moet altijd bijdragen tot een groter veiligheidsgevoel. De schoolspotter kan bv. assisteren bij de voorbereiding en uitvoering van projecten voor veiligheid op school (bv. inzake openbaar vervoer, vandalisme en graffiti), het indijken van het sociaal onveiligheidsgevoel in de directe schoolomgeving (bv. via contacten met bewoners, ouders, jongerenverenigingen) en de organisatie van projecten met leerlingen voor een veilige en nette schoolomgeving). De taken van de schoolspotter zullen altijd aanvullend zijn bij reeds bestaande statuten, functies en opdrachten (lijnspotters, straathoekwerkers, bewakingsdiensten e.d.).

Na selectie op basis van vastgelegde criteria worden de eerste aanwervingen beoogd tegen ten laatste1 februari 2007.

SAMENWERKING TUSSEN DIVERSE ACTOREN STIMULEREN

We moeten nog een hele weg afleggen vooraleer we Vlaanderen als een lerende samenleving op de Europese kaart kunnen plaatsen. Om een beter zicht te krijgen op de factoren die de participatie aan levenslang leren beïnvloeden, gaven we de opdracht tot een internationaal vergelijkend onderzoek naar de systeemkenmerken in landen met hoge en landen met lage participatiecijfers. De resultaten van dat onderzoek worden tegen het eind van 2006 opgeleverd.

We willen meer dynamiek brengen in de opleidingen voor volwassenen en het leren aantrekkelijk en relevant maken voor alle volwassenen, vooral voor hen die daar nu nog niet veel boodschap aan hebben. Het zal erop aankomen een geïntegreerd onderwijs- en vormingsbeleid te ontwikkelen waarin de verschillende instrumenten worden ingezet die hier volgen.

- **Een competentieagenda uitwerken**

Met de competentieagenda willen we afspraken maken om de voor de toekomst noodzakelijke competenties te ontwikkelen, mensen zin te geven en in staat te stellen hun loopbaan in eigen handen te nemen. Dit vereist de inzet van organisaties en individuen uit de private en de publieke sector, op de arbeidsmarkt en in onderwijs, opleiding en vorming.

- **Nieuw decreet op het volwassenenonderwijs verder voorbereiden**

Het ontwerpdecreet op het volwassenenonderwijs dat op 1 september 2007 van kracht wordt, wil daartoe alvast een bijdrage leveren. Het volwassenenonderwijs krijgt een duidelijke missie in het aanbod van levenslang leren. Het moet kwalificatiegericht zijn, algemeen vormend en een duidelijke tweede kans bieden. Daarnaast worden er tal van financiële en organisatorische aanpassingen doorgevoerd en wordt de basiseducatie geïntegreerd in het volwassenenonderwijs.

Meer samenwerking

Een belangrijk punt is de invoering van een consortium: een structureel netoverschrijdend samenwerkingsverband van alle initiatieven van volwassenenonderwijs in een streek. Een van de doelstellingen van de consortia wordt het realiseren van een hogere deelname aan het volwassenenonderwijs door het behoud van een sterk regionaal gespreid en betaalbaar opleidingsaanbod. Dat aanbod moet tegelijk maatschappelijk verantwoord zijn. Omgevingsanalyses vormen een basis om de programmering van het volwassenenonderwijs beter af te stemmen op regionale noden en om prioriteiten te formuleren. Als de omgevingsanalyses samen met andere publieke opleidingsverstrekkers worden uitgevoerd, bieden ze bovendien een draagvlak voor een ruimere discussie over de afstemming van het aanbod.

De samenwerking van de centra moet ook leiden tot een betere dienstverlening aan de cursist. Zo komen er regionale ombudsdiensten waar cursisten van het volwassenenonderwijs met hun klachten terecht kunnen. Ook zal er in de consortia worden samengewerkt op vlak van het erkennen van elders verworven competenties, het uitwerken van een zorgbeleid en de organisatie van duale trajecten en geïntegreerd leren.

Het Ondersteunings- en Kenniscentrum voor Volwassenenonderwijs dat wordt opgericht wil de kwaliteit van het volwassenenonderwijs verder verhogen.

Modulair onderwijs

Het nieuwe decreet volwassenenonderwijs zal verder zorgen voor meer keuze voor de cursist, meer maatwerk en een hogere kwaliteit. De vernieuwing van het opleidingsaanbod die sinds 1999 is ingezet, zal versneld worden doorgevoerd. Daarbij wordt resoluut gekozen voor de modulaire structuur, omdat die tal van voordelen biedt voor de volwassene: flexibele leerwegen, meer mogelijkheden tot vrijstellingen, meer keuzemogelijkheden enz.

Trajectbegeleiding

Het decreet volwassenenonderwijs moet ook de participatie van kansengroepen aan levenslang en levensbreed leren verhogen. Daarom wordt geïnvesteerd in individuele trajectbegeleiding voor bepaalde opleidingen. Ook wordt werk gemaakt van aaneensluitende opleidingstrajecten van basiseducatie over secundair volwassenenonderwijs tot hoger beroepsonderwijs. Het decreet breidt ook de mogelijkheden uit om een diploma secundair onderwijs te behalen via het volwassenenonderwijs en stimuleert de organisatie van gecombineerd onderwijs waarbij men contactonderwijs flexibel kan combineren met afstandsonderwijs.

- **Samenwerking tussen beroepsopleidingen versterken**

Het aanbod voor levenslang leren in Vlaanderen is sterk gesegmenteerd. Over de jaren heen werden – met wisselend resultaat - verschillende pogingen ondernomen om de publieke opleidingverstrekkers meer te doen samen werken. Voortbouwend op wat al gerealiseerd is, willen we een aantal stappen zetten in de samenwerking tussen de publieke verstrekkers van beroepsopleidingen voor:

- personeel, bv. aangaande de initiële opleiding, nascholing en bedrijfsstages;

- infrastructuur, machines en uitrusting, bv. afstandsleren, samenwerking in de regionale technologische centra;

- aanbod, bv. gezamenlijke uitgevoerde omgevingsanalyses.

- **Opleiding voor opleiders van volwassenen uitwerken**

Voor de verdere professionalisering van de opleiders van volwassenen werd een modulaire opleiding uitgewerkt. We zullen die opleiding nu via een *proeftuin Opleiding voor Opleiders van Volwassenen* aanbieden. Een zestal centra voor volwassenenonderwijs die onderwijsbevoegdheid hebben voor de GPB-opleiding zullen – op basis van een oproep – worden geselecteerd om die opleiding in te richten. De opleiding is gericht tot volwassenenopleiders in uiteenlopende sectoren (bv. VDAB, Syntra, sociaalcultureel volwassenenwerk, welzijnssector, sportsector, inter- en intrasectorale vormingsorganisaties). Ze bestaat uit een traject van leren en werken, waarin het werkgedeelte wordt ingevuld door de opleiding die de cursisten in hun respectieve organisaties verzorgen.

De opleiding wordt voor een eerste keer georganiseerd vanaf 1 februari 2007. Op basis van een tussentijdse evaluatie op het einde van het schooljaar 2006-2007 zullen we nagaan of ze een tweede keer kan worden ingericht en of ze inhoudelijk moet worden bijgestuurd. Ten laatste op het einde van schooljaar 2007-2008 zal beslist worden of de opleiding voor opleiders van volwassenen een reguliere opleiding wordt.

De cursisten die de opleiding met succes afronden, krijgen een certificaat dat kan leiden tot vrijstellingen voor bepaalde opleidingsonderdelen van de reguliere GPB-opleiding. In onderwijs geeft dit certificaat geen aanleiding tot een nieuw of bijkomend ambt, bijkomende bezoldiging of afwijkingen van de vereiste en voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen voor het onderwijzend

personeel. Het civiele effect van het certificaat bij de andere opleidingsverstrekkers zal door henzelf worden bepaald.

- **Afstandsonderwijs herpositioneren**

In 2005 richtten we een taskforce e-leren op met vertegenwoordigers van het beleidsdomein onderwijs en vorming, VDAB en Syntra. De samenwerking is gesitueerd op drie vlakken:

- het delen van digitale leeromgevingen en het gezamenlijk ontwikkelen van onlineleermateriaal en een kwaliteitszorgsysteem;

- afspraken maken over cursusaanbod, doelpubliek en prijs;

- de certificering van de opleidingen in e-leren.

De afstemming in de taskforce moet leiden tot zichtbare resultaten, waardoor het afstandsonderwijs en het gecombineerd onderwijs in Vlaanderen versterkt worden.

Tegelijk willen we het huidige afstandsleren ingericht door het departement Onderwijs en Vorming meer inbedden in de bestaande structuren van het volwassenenonderwijs. In de eerste plaats kunnen de centra voor volwassenenonderwijs en centra voor basiseducatie gebruikmaken van de reeds ontwikkelde lessenpakketten voor het gecombineerd onderwijs. Verder zullen die centra ook afstandsonderwijs kunnen inrichten wanneer zij aan voldoende kwaliteitscriteria voldoen. Toekomstige investeringen in lespakketten voor het afstandsleren en e-leren moeten de centra hierin ondersteunen.

- **Plan Geletterdheid Verhogen uitvoeren**

Een van de aandachtspunten van de Vlaamse Regering is het verhogen van de geletterdheid van de bevolking. Geletterdheid is veel meer dan ‘kunnen lezen en schrijven’. Het gaat om alle kennis en vaardigheden om via geschreven taal te communiceren en informatie te verwerken (bv. ook omgaan met cijfers, werken met de computer). Na eerdere strategische plannen keurde de Vlaamse Regering vorig jaar het Operationeel Plan Geletterdheid Verhogen goed. Tijdens het voorbije werkjaar werden in de uitvoering van dat plan enkele prioriteiten gelegd.

In de samenwerking tussen onderwijs en werk ging de aandacht naar het stimuleren van geletterdheidstraining in opleidingen op de werkvloer. Het werd als thema opgenomen in het sectorconvenant. Ook successtrategieën voor projecten rond geletterdheid op de werkvloer werden onderzocht. De resultaten daarvan werden gepresenteerd en besproken met sectoren, bedrijven en opleidingverstrekkers tijdens een studiedag op de Dag van de Geletterdheid. Dit zijn de belangrijkste uitkomsten van de discussie.

- Het werken aan ‘geletterdheid’ wordt het best verruimd tot het werken aan ‘sleutelcompetenties’ of life skills, namelijk alle basisvaardigheden die volwassenen nodig hebben om breed inzetbaar te zijn op de arbeidsmarkt en om goed te functioneren in het maatschappelijk leven.

- Trainingen voor geletterdheid en sleutelcompetenties die functioneel ingebed zijn in een technische opleiding of toegepast worden op taken in het bedrijf, leiden tot betere resultaten.

Voortbouwend op de goede praktijkvoorbeelden uit het onderzoek zullen samenwerkingsverbanden tussen de opleidingsverstrekkers en de sectoren worden gestimuleerd. De resultaten van het onderzoek

zullen vertaald worden naar een handleiding voor de betrokkenen over de organisatie van geletterdheidspraktijken op de werkvloer.

Bij wijze van goede praktijk zal het departement onderwijs in de tweede helft van 2006 een initiatief nemen om geletterheidstraining te integreren in het vormingsbeleid voor de eigen personeelsleden.

Op basis van een haalbaarheidsonderzoek zal begin volgend jaar een instrument worden ontwikkeld dat een snelle en een diepgaande en systematische screening van de geletterdheid van kansengroepen mogelijk maakt. Op basis daarvan kan worden doorverwezen voor een intensieve opleiding en trajectbegeleiding.

In uitvoering van het strategisch plan geletterdheid wordt een goede samenwerking tussen de centra voor basiseducatie en de VDAB uitgebouwd. Verder zal er gewerkt worden aan een structurele samenwerking tussen het sociaalcultureel werk en de centra voor basiseducatie. Bovendien worden initiatieven ontwikkeld om de verenigingen waar armen het woord nemen te betrekken bij de toeleiding naar opleidingen basiseducatie.

Vanaf 2006 wordt de enveloppe voor de centra voor basiseducatie jaarlijks met 5% verhoogd. Daarmee moeten ze de laaggeletterdheid beter aan kunnen pakken.

- **Regionale technologische centra versterken**

Om de nodige hoogtechnologische infrastructuur voor beroepsopleidingen beschikbaar te stellen, zorgden we voor een structurele samenwerking tussen scholen, bedrijven, VDAB, Syntra en vormingsfondsen in de Regionale Technologische Centra (RTC). In 2006-2007 zullen we de RTC-werking verder versterken. De nu nog provinciaal opererende RTC's zullen na de start van RTC-Vlaanderen ook landelijke acties kunnen voeren. Tegelijk zullen we de werking van de RTC's evalueren en de beheersovereenkomsten voor de periode 2008-2010 voorbereiden.

- **Nijverheidsonderwijs herpositioneren**

Technische scholen hebben nood aan specifieke apparatuur om hun opleidingen kwaliteitsvol te kunnen geven, zodat hun leerlingen beter opgeleid en meer gemotiveerd zijn. Voor de basisinfrastructuur die in elke school moet aanwezig zijn, deden we vorig schooljaar een eerste investering van meer dan 10 miljoen euro. Dit schooljaar zullen we die inspanning herhalen voor technische scholen met de studiegebieden auto, bouw, chemie, grafische communicatie en media, hout, land- en tuinbouw, mechanica-elektriciteit, koeling en warmte en textiel, én voor BuSO-scholen met gelijkaardige opleidingen en afdelingen. De technische scholen met de betrokken studiegebieden van eenzelfde onderwijszone moeten afspraken maken om deze middelen in te zetten.

- **Ondernemerschap stimuleren**

Vorig jaar heeft de Vlaamse Regering zich – via het meerbanenplan – geëngageerd om te investeren in meer en beter ondernemerschap. In uitvoering daarvan werken we aan beleid om ondernemerschap in onderwijs, vorming en opleiding te stimuleren. Dat beleid krijgt vorm via verschillende bouwstenen.

De expertise van Syntra-Vlaanderen rond ondernemersvorming zal worden ingezet om:

- een online kenniscentrum op te richten dat versnippering van het aanbod moet tegenaan en lacunes opsporen;

- specifieke initiatieven te nemen om kansengroepen warm te maken voor ondernemerschap.

Samen met de betrokken partners en de Vlaamse minister bevoegd voor ondernemen zal Syntra-Vlaanderen ook vorm geven aan het actieplan Ondernemend Onderwijs. In november zullen de verschillende partners een beurs voor leerkrachten organiseren, waar initiatieven voor het stimuleren van ondernemerschap worden gepresenteerd. In het voorjaar van 2007 volgt dan een ondernemersklasseweek in de scholen zelf. Zowel bestaande als nieuwe initiatieven op schoolniveau worden dan in de kijker geplaatst.

Rond ondernemerschap bestaan al heel wat samenwerkingsverbanden tussen scholen onderling en tussen scholen en bedrijven. Die verbanden worden gestimuleerd via verschillende projecten, bv. Vlaamse Jonge Ondernemingen (VLAJO), van Unizo en van de Koning Boudewijnstichting, waaronder de voortrekkersbedrijven van Accent op Talent.

Om het beleid rond ondernemerschap vorm te geven, vertrekken we van het uitgangspunt dat ondernemerschapcompetenties ingebouwd moeten worden in alle opleidingen die leiden tot de positie van ondernemer. Een grotere integratie tussen de opleidingen voor bedrijfskunde en ondernemerschap en technische en beroepsopleidingen en opleidingen rond ondernemerschap en management is daarom wenselijk. Daarom zullen we de huidige handelsopleidingen inhoudelijk aanpassen en - in samenspraak met de distributiesector - nadenken over de competenties voor kwalificaties zoals verkoop en distributie. We laten ook een kortlopend vergelijkend onderzoek doen naar het curriculum en de organisatie van bedrijfsbeheer in het volwassenenonderwijs en de Syntra.

- **Sectorconvenants en onderwijsconvenants integreren**

In 2006 werd onderzocht hoe we de onderwijs- en sectorconvenants in elkaar kunnen passen en het onderwijsveld bij de opmaak van de sectorconvenants betrekken. Bij de sectorconvenants voor de bouwsector, de artistieke sector, de kappers en schoonheidszorgen, de scheikunde, de horeca, de textielsector en het goederenvervoer worden de onderwijsconvenants als een bijlage toegevoegd. Dit is alvast een eerste stap in de richting van een grotere integratie van beide afsprakenkaders. Voor het opstellen van toekomstige sectorconvenants is het onderwijsveld - via de Vlaamse onderwijsraad (VLOR) - uitgenodigd om deel te nemen aan de voorbereiding en de onderhandelingen.

In het voorjaar van 2007 zullen de sectorconvenants worden geëvalueerd en vanaf dan zullen concrete onderwijsacties sterker in deze convenants worden geïntegreerd.

2.1.3 Beleidsuitvoering door de vzw DIVA

De Dienst Informatie, Vorming en Afstemming (DIVA) staat in voor de uitvoering van bepaalde aspecten van het beleid op het snijvlak van onderwijs, vorming en werk. Sinds het voorjaar van 2006 heeft deze dienst het statuut van een vereniging zonder winstoogmerk. Voor het zomerreces sloot de Vlaamse Regering een samenwerkingsovereenkomst met de vzw die loopt tot einde 2009, met jaarlijkse evaluatie. Jaarlijks krijgt de vzw DIVA een subsidie van de Vlaamse Regering voor de realisatie van een actieplan gericht op:

- het verhelderen en bekendmaken van de publiek gefinancierde leermogelijkheden;
- het aanzetten van individuen en specifieke doelgroepen tot levenslang en levensbreed leren;
- het verhogen van het maatschappelijk rendement door meer effectiviteit en meer efficiëntie..

De belangrijkste acties van de vzw DIVA zijn:

- **Wordwatjewil-vormingsdatabank verbeteren**

DIVA voert momenteel aanpassingen door om de vormingsdatabank gebruiksvriendelijker te maken. De site www.wordwatjewil.be moet uitgroeien tot een gebruiksvriendelijke informatieve site, waarin naast de vormingsdatabank allerlei informatie te vinden is die de competentieontwikkeling van volwassenen ondersteunt.

- **Stageforum promoten**

Om het stageaanbod te verhelderen, is sinds september 2006 het stageforum in gebruik. Dit is een databank voor een verbetering van de matchingsmogelijkheden. Ze maakt uitwisseling van informatie mogelijk tussen leerlingen, cursisten en werkzoekenden enerzijds en werkgevers anderzijds. DIVA voerde een promotiecampagne via diverse intermediairen om de betrokkenen aan te zetten het stageforum te gebruiken.

In november 2006 wordt het stageforum extra in de kijker gezet en zal de meerwaarde ervan worden belicht aan de hand van praktijkgetuigenissen.

- **Europass verder uitwerken**

Sinds 2006 is het Nationaal Europass Centrum (NEC) gestart in de vzw DIVA. Een van de instrumenten van het NEC is het certificaatsupplement. Het Europass certificaatsupplement wordt uitgereikt aan mensen die een certificaat van beroepsonderwijs of -opleiding hebben. Het bevat een gedetailleerde beschrijving van de vaardigheden en competenties die de houder van het beroepscertificaat heeft verworven. En verder de reeks beroepen die voor hem toegankelijk zijn, de officiële grondslag ervan en de erkende leerwegen om het certificaat te verkrijgen. Het certificaatsupplement maakt het gemakkelijker om de waarde van een certificaat te begrijpen in het buitenland. Het is dus een handig instrument voor mensen die in het buitenland willen gaan werken, een opleiding volgen of stage lopen. Het document kan ook worden ingezet voor mobiliteit in regionale of nationale context. Voor een aantal beroepsopleidingen in het studiegebied voeding (slagerij en bakkerij), zullen vanaf dit schooljaar certificaatsupplementen raadpleegbaar zijn op de website van het NEC. Geleidelijk aan zullen ook certificaatsupplementen voor andere studiegebieden beschikbaar zijn.

- **LLL verder promoten**

Het L-symbool van de vzw DIVA wordt breed ingezet bij alle acties voor competentieontwikkeling van volwassenen.

DIVA voert in 2007 actie om opleidings- en vormingstrajecten voor laaggeletterden onder de aandacht te brengen van intermediairen.

2.2 Een nieuw financieringssysteem voor het onderwijs

2.2.1 Financiering van het leerplichtonderwijs

NIEUW FINANCIERINGSSYSTEEM VOOR HET LEERPLICHTONDERWIJS

Voor het einde van 2006 zullen we de contouren uittekenen voor het nieuwe financieringssysteem van het leerplichtonderwijs, dat vanaf 1 september 2008 geleidelijk en binnen de beschikbare budgettaire ruimte zal worden ingevoerd. Het zal enkel betrekking hebben op het gewone basis- en secundair onderwijs.

Voor het invoeren van het nieuwe systeem – dat een werkbaar systeem van gedifferentieerde financiering moet worden op basis van leerlingen- en schoolkenmerken – gebeurde al heel wat beleidsvoorbereidend werk. Zo werd er gezocht naar wetenschappelijk onderbouwde indicatoren die wijzen op onderwijskansarmoede van leerlingen, meer bepaald op leerbedreiging die verbonden is met hun sociaal milieu. Momenteel worden nota's voorbereid die we zullen voorleggen aan een discussiegroep. Op basis van die gesprekken volgt een selectie van de meest relevante leerlingenkenmerken voor een systeem van gedifferentieerde financiering. Ook zullen we nagaan of de gegevens voor de indicatoren op een eenvoudige en betrouwbare wijze verzameld kunnen worden en over een langere periode relevant blijken.

Tegen het voorjaar van 2007 zal een conceptnota over het nieuwe financieringssysteem voor het leerplichtonderwijs worden gepubliceerd, met een set van leerlingen- en schoolkenmerken die de basis voor de gedifferentieerde financiering zullen vormen. Ook zal worden verduidelijkt of de financiering zal gebeuren per school of per scholengemeenschap, of er onderscheid wordt gemaakt tussen basis- en secundair onderwijs en in het secundair onderwijs tussen studiegebieden en studierichtingen. Ook de operationalisering van de vrije keuze en de berekeningswijze komen in deze conceptnota aan bod.

Op basis van de gekozen leerlingen- en schoolkenmerken, de berekeningswijze en de invulling van de vrije keuze zal een rekenkundig model worden ontworpen om simulaties uit te voeren. Het resultaat daarvan zal – samen met het voorstel van het nieuwe financieringssysteem – aan het Vlaams Parlement in het voorjaar van 2007 worden voorgelegd.

MEER MIDDELEN VOOR INTERNATEN

Maatschappelijk neemt de belangstelling voor de internaten opnieuw toe en stijgt hun schoolbevolking. Ook de aard van de leerlingenpopulatie wijzigt, met een groei van leerlingen uit kansarme gezinnen. Opdat de internaten hun maatschappelijke rol beter zouden kunnen vervullen, zorgt cao VIII voor extra middelen voor de omkadering van de internaten van het gesubsidieerd onderwijs. Hoewel ook de internaten van het gemeenschapsonderwijs noden hebben, is deze prioritaire inspanning verantwoord gezien de achterstelling van internaten in het gesubsidieerd onderwijs die in het verleden is ontstaan.

KOSTELOOS BASISONDERWIJS EN KOSTENBEHEERSING IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Basisscholen mogen voor het onderwijs dat gekoppeld is aan het bereiken van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen geen kosten doorrekenen aan ouders. Vandaag zijn ze niet in staat om die

engagementen na te komen. Daarom wordt het werkingsbudget voor het basisonderwijs vanaf 2007 fors verhoogd. Samen met de bijkomende werkingsmiddelen die de scholen zullen ontvangen in het nieuwe financieringssysteem, moeten basisscholen de decretale bepalingen over kosteloosheid in de toekomst kunnen naleven.

Voor de kosten die de basisscholen toch nog kunnen doorrekenen, voeren we een dubbele maximumfactuur in. Meer bepaald een zeer scherpe maximumfactuur voor uitgaven die onder de brede noemer van 'verlevendiging' kunnen worden gevat en een maximumfactuur voor meerdaagse extramurosactiviteiten. De bestaande Commissie Zorgvuldig Bestuur zal overtredingen van de maximumfacturen behandelen. In eerste instantie zullen de regels rond kosteloosheid en maximumfacturen het resultaat zijn van een breed overleg tussen overheid, instellingen en ouders.

Voor het secundair onderwijs willen we in overleg met het onderwijsveld komen tot afspraken over een reële kostenbeheersing en een beperking van de gemiddelde kost die wordt doorgerekend aan de ouders . De situatie in het secundair onderwijs verschilt immers van die in het basisonderwijs. De kosten die de scholen per studierichting doorrekenen, zijn erg verschillend. Zelfs in dezelfde studierichtingen zijn de kosten die worden doorgerekend zeer uiteenlopend.

Tijdens het schooljaar 2006-2007 zullen we – voor de tweede maal – een premie geven aan jongeren die studierichtingen kiezen die leiden naar een knelpuntberoep. De premie van 235 euro wordt via de korting op de schoolrekening toegekend. De maatregel wordt uitgebreid naar leerlingen in het eerste leerjaar van de tweede graad hotel, restaurant en keuken en hulpkok. In het najaar van 2006 zullen we de effecten van die maatregel evalueren.

STUDIETOELAGEN VEREENVOUDIGEN EN UITBREIDEN

Ondanks bijkomende maatregelen om de schoolkosten te beperken, blijft het nodig kinderen van financieel zwakke gezinnen te ondersteunen. Er zullen immers altijd kosten verbonden zijn aan het volgen van onderwijs. In het secundair onderwijs zijn die kosten zelfs aanzienlijk.

Momenteel bestaan er aparte stelsels van studietoelagen voor het hoger onderwijs en voor het secundair onderwijs. Voor het basisonderwijs zijn er geen studietoelagen.

We willen komen tot één nieuw stelsel van school- en studietoelagen, vanaf de eerste kleuterklas tot en met het hoger onderwijs. Voor het basis- en secundair onderwijs spreken we voortaan van een schooltoelage, voor het hoger onderwijs van een studietoelage. Voor de verschillende onderwijsniveaus zal telkens ongeveer één kwart van de leerlingen of studenten in aanmerking komen voor een toelage.

Een schooltoelagenstelsel voor kleuters en leerlingen van het lager onderwijs zal in werking treden vanaf september 2008. In het secundair onderwijs werden de financiële voorwaarden om in aanmerking te komen voor een schooltoelage al lang niet meer aangepast. Ondermeer daardoor zijn ze veel minder gunstig dan de studietoelagen voor het hoger onderwijs. In het secundair onderwijs plannen we dan ook vanaf het schooljaar 2007-2008 een forse uitbreiding van de schooltoelagen. Meer leerlingen (25% in plaats van 16%) zullen een toelage krijgen en het gemiddelde bedrag ervan wordt verhoogd.

Leerlingen die het 7de jaar TSO en BSO volgen krijgen een verhoogde studietoelage, want zij derven als het ware een arbeidsinkomen terwijl ze zich specialiseren of – voor de BSO-leerlingen – een volwaardig diploma van secundair onderwijs verwerven. Om die inspanning aan te moedigen wordt hun studietoelage met ongeveer 20% verhoogd.

Het decretale werk wordt voorbereid in het najaar van 2006 en beëindigd medio 2007.

Door de toepassing van het eengezinsdossier zullen ouders voor al hun kinderen slechts één aanvraagformulier moeten indienen, ongeacht het niveau waarop ze onderwijs volgen. De aanvragen voor studietoelagen voor alle kinderen van eenzelfde gezin zullen door dezelfde dossierbehandelaar worden opgevolgd, wat ook de snelheid van de behandeling ten goede zal komen.

Recent onderzoek wees uit dat het bestaande systeem van studietoelagen in het hoger onderwijs behoorlijk functioneert. Het is dan ook niet nodig dit systeem te veranderen.

2.2.2 Financiering van het hoger onderwijs

EEN NIEUW FINANCIERINGSSYSTEEM VOOR HOGER ONDERWIJS

Op basis van de contouren en de doelstellingen van het nieuwe financieringsmodel zoals uiteengezet in de beleidsnota, werden tijdens het voorbije werkjaar drie discussienota's uitgewerkt. De inwerkingtreding van het nieuwe financieringsmodel was gepland voor 1 januari 2007. De instellingen hebben echter gevraagd die naar 1 januari 2008 te verschuiven om hen meer tijd te geven de voorstellen in al hun aspecten te analyseren en te beoordelen. Voor 2006 blijft het bestaande financieringssysteem verder van kracht. Voor de hogescholen werd de enveloppe verhoogd met het tweede deel van de financiële injectie. Verder werd ook de financiering van de UGent verhoogd om te voldoen aan de uitspraak van het Arbitragehof.

Tegen eind 2006 zal een decreet over de financiering van het hoger onderwijs worden voorbereid. Ook zullen we nagaan hoe we de effecten van het financieringsmodel kunnen opvolgen. Er is in ieder geval een aanpassing nodig van de Databank Tertiair Onderwijs. Hieruit moeten immers de gegevens geput worden voor de berekening van de jaarlijkse werkingsuitkering van elke instelling. Tegelijk zal de invoering van het nieuwe financieringsdecreet worden voorbereid, met richtlijnen voor de besteding van het aanmoedigingsfonds en voor de rationalisatieplannen.

STIMULANSEN VOOR STUDENTENVOORZIENINGEN

Naast de werkingssubsidie voor onderwijs en onderzoek – waarvoor in 2008 een nieuw systeem in werking treedt – ontvangen de universiteiten en de hogescholen een toelage voor het aanbieden van sociale voorzieningen, zoals goedkope huisvesting en maaltijden, de promotie van fiets en openbaar vervoer, de financiering van studentenkringen en socioculturele activiteiten, bemiddeling bij het vinden van studentenjobs). De diensten voor studentenvoorzieningen (stuvo) van de universiteiten en de vzw's voor sociale voorzieningen (sovo) van de hogescholen kunnen ook specifieke maatregelen nemen ter ondersteuning van bepaalde doelgroepen, zoals studenten met een functiebeperking en minder begoede studenten die niet meer in aanmerking komen voor een studietoelage.

Het decretale kader voor de werking van de stuvo's en sovo's werd in 2004 uitgetekend. Verschillende bepalingen van dit decreet zijn ondertussen ook uitgevoerd. Zo heeft de Vlaamse Regering met elke stuvo en sovo op 1 januari 2006 een beheersovereenkomst gesloten. Daarmee is de financiering voor een periode van 5 jaar verzekerd. In ruil daarvoor stelden de stuvo's en de sovo's een beleidsplan op, waarin ze hun dienstverlening voor die periode gedetailleerd uittekenden.

Ook het overlegplatform dat de uitvoering van het decreet van 30 april 2004 en de beoogde effecten ervan zal volgen, werd opgericht. Gelet op de veelheid aan opdrachten die het platform meekreeg, werden een aantal afzonderlijke werkgroepen opgericht.

We willen de diensten voor studentenvoorzieningen aanmoedigen samen te werken met welzijnsvoorzieningen, lokale overheden, privéondernemingen en niet in het minst met andere studentenvoorzieningen. Uit de beheersovereenkomsten en beleidsplannen kan worden afgeleid dat dit op veel plaatsen al gebeurt of dat er minstens een aanzet toe is. Spontane samenwerking moet verder worden gestimuleerd. Waar die samenwerking niet of moeilijk van de grond komt, zullen we een manier zoeken om ze te organiseren of te bevorderen. Het overlegplatform kan daartoe een voorstel formuleren.

Ten slotte starten we met de trapsgewijze gelijkschakeling van de subsidies voor de universitaire stuvo's en de sovo's bij de hogescholen. Een universiteit ontvangt voor de sociale voorzieningen jaarlijks gemiddeld 100 euro meer per student dan een hogeschool. Dat verschil kan niet langer worden verantwoord. Voor de sovo's komt er daarom in 2007 een verhoging van de subsidie met 3,6 miljoen euro. Met een gelijkaardige verhoging in 2008 en 2009 werken we het verschil tussen stuvo's en sovo's tegen het einde van de regeerperiode weg. De berekeningswijzen van de sociale toelage voor universiteiten en hogescholen zullen tegen dan ook meer op elkaar moeten worden afgestemd en nauwer moeten aansluiten op de mechanismen in de nieuwe financiering van het hoger onderwijs. We verwachten een optimale besteding van die middelen in functie van de democratisering van het hoger onderwijs.

2.2.3 Financiering van het volwassenenonderwijs

Met het nieuwe financieringssysteem voor de centra voor volwassenenonderwijs, dat we in het ontwerp van decreet voor het volwassenenonderwijs willen invoeren, stappen we af van de waarborgregeling die met het decreet van 2 maart 1999 was ingevoerd. Op basis daarvan werd er aan de centra voor volwassenenonderwijs, onafhankelijk van het aantal lesurencursist, een gegarandeerde omkadering toegekend.

We zullen voorstellen dat in het nieuwe financieringssysteem het aantal gepresteerde lesurencursist als parameter wordt opgenomen in de berekeningsformule voor de omkadering. Op die manier wordt een groeimechanisme ingevoerd. Om de budgettaire impact van die groei in de hand te kunnen houden, bepaalt de Vlaamse Regering jaarlijks de maximale groei van voltijds equivalente leraarsambten per centrum, op basis van een maximale groei op sectorniveau. De huidige waarborgregeling waarbij een pakket aan leraarsuren aan centra voor volwassenenonderwijs werd toegekend - ongeacht het aantal effectieve lesurencursist - wordt van jaar tot jaar afgebouwd.

Voor de studiegebieden Nederlands tweede taal en algemene vorming komt er een bijkomende omkadering van 10% voor de invulling van de individuele trajectbegeleiding, de organisatie van keuze- en begeleidingsactiviteiten en de functie van regionale examencommissie. De specifieke doelgroep die deelneemt aan dit opleidingsaanbod vereist immers een meer individueel gerichte aanpak.

In het nieuwe financieringsmodel voor de centra voor basiseducatie wordt de enveloppefinanciering verlaten en worden de mechanismen voor de berekening van de leraarsuren, bestuurs- en administratieve omkadering en werkingsmiddelen van elkaar losgekoppeld. De omkadering zal worden berekend op basis van dezelfde parameters als die voor de centra voor volwassenenonderwijs. Hetzelfde groeimechanisme wordt ingevoerd en jaarlijks wordt een maximale groei bepaald.

Om de realisatie van de individuele trajectbegeleiding en de organisatie van openleercentra mogelijk te maken, wordt het aantal voltijds equivalente leraarsambten verhoogd met 10%.

2.3 Beleidsvoerend vermogen van scholen versterken

2.3.1 Verdere professionalisering van de schoolleiding

In de beleidsnota verwezen we naar de belangrijke rol van de schoolleiding in het beleidsvoerend vermogen van scholen. Een betere waardering van de schoolleiding is noodzakelijk en veronderstelt de maatregelen die bij het sluiten van cao VIII (zie verder) aan bod kwamen:

- een betere bezoldiging;
- de invoering van een mandaatsysteem;
- meer mogelijkheden voor verdere professionalisering.

EEN BETERE BEZOLDIGING

Om bekwame directeurs aan te trekken en te behouden werd in cao VIII overeengekomen het verschil tussen het loon van een directeur en een leerkracht groter te maken.

Voor directeurs uit het basisonderwijs wordt de loonsverhoging gedifferentieerd volgens de grootte van de school en de bestaande differentiatiemechanismen:

- het onderscheid tussen directeurs met lesopdracht en directeurs zonder lesopdracht;
- het bestaande onderscheid in de salarisschalen in het basisonderwijs.

Vanaf 1 september 2007 zullen directeurs van middelgrote en grote basisscholen gemiddeld 7% loonsverhoging krijgen. Een directeur van een basisschool met minstens 350 leerlingen en een directeur van een middenschool in het secundair onderwijs zullen dan hetzelfde verdienen.

Voor directeurs uit het secundair onderwijs zal de loonsverhoging rekening houden met het bestaande onderscheid tussen een directeur van een middenschool en van een school met drie graden van het secundair onderwijs. De loonsverhoging gaat uit van een gelijke en stabiele loonspanning tussen het loon van een directeur en het loon van de personeelsleden waaraan hij/zij leiding geeft.

Directeurs van kleine basisscholen en de kleinere groep van directeurs in het secundair onderwijs die naast hun directeursopdracht nog een lesopdracht moeten vervullen, ontvangen extra uren, waardoor hun lesopdracht daalt met 4u/week.

INVOERING VAN EEN MANDAATSYSTEEM

Tijdens de cao-onderhandelingen konden we geen consensus bereiken over de invoering van een nieuw type van mandaatsysteem en de modaliteiten ervan. Omdat het mandaat een essentiële

voorwaarde is om de professionalisering van de schoolleiding verder te ondersteunen, zullen we het invoeren op basis van de bestaande decreten rechtspositie.

OPLEIDING EN NASCHOLING

Cao VIII maakt middelen vrij voor meer opleiding en nascholing van directeurs. Voor opleidingen die leiden tot een certificaat of diploma, wordt een opleidingsfonds opgericht. Elke directeur kan daaruit gedurende zijn loopbaan 1.500 euro krijgen om de kosten van zo'n opleiding te dekken. Er wordt een voorrangsregeling voor het fonds uitgewerkt. Binnen het vastgestelde budget zullen directeurs eenmaal per jaar een aanvraag kunnen indienen. Nieuwe directeurs zullen voorrang krijgen.

2.3.2 Verdere groei naar échte scholengemeenschappen

BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS

De recent afgesloten cao versterkt de scholengemeenschappen door extra middelen uit te trekken voor diverse functies (zie verder), althans in het secundair onderwijs. In het basisonderwijs moeten de recent genomen maatregelen de tijd krijgen om de werking van de scholengemeenschappen te versterken.

De cao-maatregelen voor het secundair onderwijs beogen vooral de versterking van de beleidskracht in de school én de scholengemeenschap. Die laatste kan aan de hand van een extra puntenenveloppe na onderhandelingen punten verdelen over de scholen en een deel van de punten voorafnemen voor een beleid van functie- en taakdifferentiatie in de scholengemeenschap.

De scholengemeenschappen beschikken al over de mogelijkheid bepaalde bevoegdheden op te nemen. Ook de beleidsnota geeft een reeks items aan waarvoor de bevoegdheden geleidelijk naar de scholengemeenschappen kunnen worden overgeheveld. Het komende jaar nemen we na overleg maatregelen opdat bevoegdheden die beter op het niveau scholengemeenschap worden opgenomen daar ook effectief worden uitgeoefend.

We zullen ook de cao-bepaling uitvoeren waarin vanaf 1 september 2009 diverse puntenenveloppes worden samengevoegd en herverdeeld over scholengemeenschap en scholen.

DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Ook in het deeltijds kunstonderwijs (dko) willen we tegen het einde van de regeerperiode sterkere samenwerkingsverbanden mogelijk maken. In het voorjaar zullen we een discussienota voorleggen met krijtlijnen en voorwaarden voor samenwerkingsverbanden, want uitgebreide toetsing met vertegenwoordigers van het veld is noodzakelijk voor men aan de regelgeving begint.

Bij het uittekenen van het nieuwe dko-landschap denken we aan de lokale samenwerking tussen academies voor muziek, woord en dans en beeldende kunst, aan samenwerking met kunsteducatieve centra, maar ook aan grotere regionale samenwerkingverbanden. Onder één dak brengen van verschillende studierichtingen biedt de kans om bestuurstaken te splitsen in een zakelijke en artistieke component, waardoor er meer ruimte komt voor het artistiek-pedagogisch beleid van elke studierichting.

Het concept voor het nieuwe dko-landschap zal uitgaan van:

- een voldoende groot, maar beheersbaar regionaal gebied;
- een divers onderwijsaanbod;
- voldoende zeggenschap voor het samenwerkingsverband;
- het huidige landschap met zijn verbanden tussen hoofdinstellingen en filialen.

De samenwerkingsverbanden zullen meer moeten zijn dan een kader voor nieuwe programmering. We zullen zorgen voor incentives die academies moeten aansporen om bepaalde taken gemeenschappelijk uit te voeren of onderlinge afspraken te maken over het onderwijsaanbod.

Aansluitend op die samenwerkingsverbanden zal de regelgeving op de programmering worden herzien. Vanaf het schooljaar 2007-2008 zullen we eenmalig een aantal anomalieën in de invulling van het landschap wegwerken. Zo maken we een rationeel beheer van het landschap mogelijk en verlenen we tegelijk de instellingen meer autonomie. Inrichtende machten en instellingen krijgen in een aantal gevallen de kans om blinde vlekken op te vullen of een middelbare graad in hun filialen te programmeren.

Ook voor het oprichten van kunstscholen wil ik concrete voorstellen aan de sector voorleggen.

2.3.3 Meer autonomie voor gemeenschapsinstellingen in het hoger onderwijs

In de beleidsnota Onderwijs en Vorming 2004-2009 wordt de integratie van de Hogere Zeevaartschool in het hoger onderwijs vooropgesteld. We zullen dit doen door – naar het voorbeeld van de Vlaamse Autonome Hogescholen - de voogdij van de Vlaamse overheid over de Hogere Zeevaartschool op te heffen. Een aangepast statuut, met een andere beheersstructuur en een ruimere autonomie, zullen de nationale en internationale positie van de Hogere Zeevaartschool in het maritiem onderwijs kunnen versterken.

De wijziging van inrichtende macht kan enkel via een bijzonder decreet. Het nieuwe statuut vergt ook een nieuwe regeling voor de financiering van de Hogere Zeevaartschool en voor de personeelsaangelegenheden. Die kunnen we via een gewoon decreet regelen. De ontwerpen van decreet zullen we vóór het einde van 2006 aan de Vlaamse Regering voorleggen voor parlementaire behandeling in de eerste helft van 2007 en inwerkingtreding op 1 januari 2008. Omdat de Hogere Zeevaartschool ook onderwijs voor studenten uit het andere landsgedeelte aanbiedt, zullen we tegelijk de Franse Gemeenschap opnieuw uitnodigen om hierover een samenwerkingsakkoord te sluiten.

2.3.4 Participatie

OP NIVEAU VAN DE ONDERWIJSINSTELLINGEN

- **Evaluatie van het participatiedecreet**

In overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord én mijn beleidsnota zullen we de decretale regeling van de participatie op school in 2007 evalueren. Dit doen we met de *participatiebarometer, die werd ontwikkeld om* de formele en informele participatie te peilen van leerlingen, leerkrachten en

ouders aan het schoolbeleid. Daarnaast zal de inspectie het participatief beleid op school in kaart brengen op basis van de informatie waarover zij nu al beschikt. In 2006-2007 zal ze van participatie een prioritair aandachtspunt maken tijdens de schooldoorlichtingen.

- **De fora leerlingenparticipatie**

Net zoals vorig werkjaar krijgen de pedagogische begeleidingsdiensten de ondersteuning van een gedetacheerde leerkracht om fora rond participatie te organiseren. Daarop kunnen directies, leerkrachten en leerlingen hun expertise over het verbeteren van de onderlinge verstandhouding uitwisselen. Dit werkjaar kregen zij de opdracht zich ook tot basisscholen te richten.

- **Leerkrachtenparticipatie**

Cao VIII (zie verder) schept de voorwaarden om de inspraak van leerkrachten verder uit te bouwen in de scholengemeenschap. Steeds meer beslissingen worden daar immers genomen. Daarom zullen we op dat niveau in alle netten een onderhandelingscomité oprichten. Uiteraard blijft ook het overleg op schoolniveau bestaan. Voor de ondersteuning van de vakbondswerking komen er bijkomende middelen.

- **Participatie van ouders**

Om de participatie van ouders op school te ondersteunen, zullen met de ouderkoepelverenigingen beheersovereenkomsten worden opgesteld die vanuit de administratie zullen worden opgevolgd.

- **Participatie in de associaties**

Om de medezeggenschap in het hoger onderwijs adequaat te regelen, zullen we ook de medezeggenschap in de associaties regelen.

OP OVERHEIDSNIVEAU

- **Opvolging van het collectief overleg**

Bij klachten over toepassing van een cao, zal de overheid een onderzoek instellen zodat de gemaakte afspraken correct worden nageleefd.

Vanaf 1 september 2007 en voor een proefperiode van 2 jaar komen er bemiddelaars voor het collectief overleg. Vakorganisaties, inrichtende machten of hun koepels en de overheid kunnen bij hen problemen aanhangig maken over de toepassing van het syndicaal statuut, de rechten en de plichten van de sociale partners en de toepassing van de regels voor functiebeschrijvingen en evaluatie.

- **Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs (VOC)**

De huidige regelgeving op het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs (VOC) bepaalt dat de representatieve vakorganisaties een cao kunnen goedkeuren en de besturen hierover enkel een advies kunnen geven. Het Arbitragehof vernietigde die bepaling wegens schending van het gelijkheidsbeginsel. Daarom passen we het decreet aan zodat de afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties en van de besturen met gelijke rechten in het VOC een cao kunnen onderhandelen en goedkeuren.

Wanneer die aanpassingen aan het VOC decretaal zijn goedgekeurd en door de Vlaamse regering bekrachtigd, kunnen we -samen met de vakorganisaties én de besturen - cao II voor het hoger

onderwijs formaliseren. De onderhandelingen daarover zijn net voor de start van het academiejaar 2006-2007 beëindigd. Resultaten zijn de verhoging van het vakantiegeld voor de personeelsleden van de hogescholen (92% van het bruto maandloon in 2011) en een loonsverhoging voor alle administratieve en technische personeelsleden van de universiteiten. Daarnaast bevat de overeenkomst ook een pakket maatregelen die een meer kwaliteitsvolle loopbaan moeten helpen garanderen: bijkomende initiatieven voor het onthaal van nieuwe personeelsleden, vorming, een meer gelijkwaardige behandeling van personeel met verschillende contracten, loopbaanbegeleiding en dergelijke. Tijdens de onderhandelingen zijn ook de contouren getekend van het vormingsfonds voor het personeel van het hoger onderwijs. Over de oprichting daarvan was er in cao I al een principieel akkoord. In de loop van 2006-2007 worden de vormingsthema's en de precieze werking van het fonds vastgelegd.

- **Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie**

Op dit ogenblik bestaat er voor de basiseducatie geen syndicaal overleg over de personeelsgebonden aangelegenheden die door de Vlaamse Regering kunnen worden geregeld. Bij de onderhandelingen over het nieuwe decreet volwassenenonderwijs zal er - naar analogie met het Vlaamse Onderhandelingscomité voor het Hoger Onderwijs - een syndicale structuur voor de basiseducatie worden opgericht.

- **Beleidsovereenkomst met de VLOR**

Vorig werkjaar werden de gebruikelijke geledingen van de VLOR aangevuld met rechtstreeks verkozen directeurs en gecoöpteerde leerkrachten. In functie van 'beter bestuurlijk beleid' werd de VLOR omgevormd tot de strategische adviesraad van het beleidsdomein onderwijs en vorming. In dat kader zal – voor een periode van vier jaar – een beleidsovereenkomst tussen de VLOR en de overheid worden gesloten. Hierin zullen de wederzijdse rechten en plichten bij de uitvoering van decretale en conventionele opdrachten worden bepaald.

2.3.5 Verantwoording en verstrekken van beleidsrelevante informatie

ECONOMISCHE BOEKHOUDING

Vanaf 1 januari 2007 is de vzw-boekhouding operationeel in het hele vrij gesubsidieerd onderwijs. Voor de periode 2007-2009 voorzien we in de nodige middelen voor de bedrijfsrevisoren

VERANTWOORDING IN HET HOGER ONDERWIJS

De voorschriften voor de boekhouding en jaarrekening van de hogescholen zullen tijdens het komende werkjaar aan de nieuwe vzw-wetgeving worden aangepast.

De universiteiten zijn verplicht een bedrijfseconomische boekhouding te voeren. De voorstellen die de VLIR terzake indiende, worden momenteel geanalyseerd. In overleg zullen we nagaan of ze de financiële informatie en indicatoren kunnen opleveren die voor de overheid en de stakeholders nodig zijn. De resultaten van dit overleg zullen we in reglementaire voorschriften vertalen, zodat de instellingen de organisatie van hun boekhouding kunnen aanpassen.

Dit werkjaar komt er ook een conceptnota met voorstellen voor nieuwe richtlijnen voor de jaarverslagen. Die moeten helderder worden en onderling vergelijkbaar. Ze moeten ook meer ingaan

op de geleverde prestaties, inbegrepen reflecties daarop van de instellingen. Het ontwerpen van deze nieuwe richtlijnen vergt uitgebreid overleg met de instellingen en alle belanghebbenden.

De jaarverslagen zullen de basis leveren voor een tweejaarlijks algemeen verslag over het hoger onderwijs in Vlaanderen. Samen met de jaarrekeningen, de gegevens over de studentenbevolking en het personeel, de begroting en de instellingsplannen bieden ze een verrijking van de bestaande sturingsinstrumenten zoals regelgeving en financiering.

PEILINGEN ALS INFORMATIERIJKE OMGEVING VOOR SCHOLEN

Om de realisatie van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen op systeemniveau na te gaan, voeren we systematisch peilingen in. We hebben daartoe een indicatieve langetermijnplanning opgesteld, zowel voor de ontwikkeling van toetsen als voor de afname van peilingen tot in 2011. Die planning verzekert:

- een rijke variatie aan toetsen voor eindtermen of ontwikkelingsdoelen uit verschillende leergebieden, vakken en vakoverschrijdende thema's;

- een evenwicht tussen de verschillende onderwijsniveaus c.q. graden;

- een uitbreiding van de dataverzameling die moet toelaten bij de analyses school- en leerlingenkenmerken te koppelen aan de resultaten van de peilingen.

Voor de uitvoering van het peilingonderzoek sloten we voor vier jaar een kaderovereenkomst met een onderzoeksploeg van de K.U.Leuven.

Over de resultaten van de peilingen zullen we breed communiceren. Toch willen we nog een stap verder gaan. Na elke peiling zullen we deskundigen en de betrokken leerkrachten aanzetten om de resultaten grondig te analyseren, te zoeken naar mogelijkheden om de goede resultaten te bestendigen en de zwakke punten aan te pakken. Daartoe zullen we na de bekendmaking van peilingresultaten een consensusconferentie houden. Leerkrachten en directies, pedagogische begeleidingsdiensten, onderwijsinspecteurs, lerarenopleiders, leerplanmakers, nascholers en vertegenwoordigers van de overheid zullen er overleggen over een actieplan waarin de verschillende partners hun verantwoordelijkheid opnemen.

De resultaten van de peilingen moeten een informatierijke omgeving voor scholen scheppen en alle scholen leerkansen bieden. Het is echter organisatorisch en financieel onhaalbaar om in alle scholen peilingen te organiseren. Daarom wordt nu onderzocht hoe we alle scholen – ook die welke niet in de steekproef zitten – de nodige feedback kunnen geven. Scholen zelf willen graag gebruik maken van valide en betrouwbare toetsen die hen vertellen in welke mate ze hun opdracht vervullen in vergelijking met andere scholen. Daarom zullen de onderzoekers voortaan zowel een toets voor de peiling ontwerpen als een parallelversie van deze toets voor de scholen. Die versie meet exact hetzelfde als de landelijke peilingtoets maar bestaat uit andere opgaven. De overheid zal die paralleltoets ter beschikking stellen van de scholen zodra de resultaten van de landelijke peiling zijn bekendgemaakt. De eerste paralleltoetsen – voor de peilingen die in mei-juni 2007 worden afgenomen – zullen wellicht ter beschikking zijn in 2008. De peilingen en de terugkoppeling die scholen daarover krijgen mag hun aandacht niet verengen tot wat de toetsen meten. Peilingen en toetsen zijn pas zinvol in een integraal systeem van kwaliteitszorg. Ze vormen een aanvulling op wat we leren uit internationaal onderzoek en de doorlichtingen van de inspectie (zie verder).

2.3.6 Scholen in hun kwaliteit ondersteunen

BEGELEIDINGS- EN ONDERSTEUNINGSDIENSTEN

Naarmate scholen evolueren naar organisaties met een groter beleidsvoerend vermogen, verandert ook de aard en de vorm van hun begeleiding en ondersteuning. De pijlers daarvan zijn vandaag pedagogische begeleiding, nascholing, maar ook steunpunten allerhande, die over de jaren heen zijn opgezet bij onderwijsvernieuwingsprojecten of rond specifieke beleidsdoelstellingen.

We willen geen radicale ommezwaai nastreven. Wel moeten scholen weten welke ondersteuning ze nodig hebben, wat er aan ondersteuning bestaat en waar ze die kunnen vinden. Meer onderlinge samenwerking tussen de betrokken diensten moet verder leiden tot meer efficiëntie en meer effectiviteit. De samenwerking tussen de vier grote pedagogische begeleidingsdiensten is intussen al geformaliseerd in een concreet samenwerkingsverband, zonder meer een positieve stap.

We willen scholen blijvend bewust maken van het belang van onderwijsinnovaties en specifieke beleidsprioriteiten en ze ondersteunen om daaraan te werken. Dat veronderstelt een goede mix van aanbod- en vraagsturing in de begeleiding en ondersteuning van scholen. Zo lanceerden we recent een nota rond het talenbeleid (zie verder). Met de pedagogische begeleidingsdiensten en andere ondersteunende organisaties zullen we de doelen van die nota tegen 1 februari 2006 op punt stellen, opdat zij de komende jaren de scholen gecoördineerd en gericht kunnen bijstaan om hun talenbeleid te verbeteren.

We ontwikkelen een gemeenschappelijk kader waarin de diverse actoren (inrichtende machten en koepels, begeleidingsdiensten, nascholing, inspectie en de scholen zelf) de organisatie van de ondersteuning van de scholen uittekenen. Accenten die we daarbij naar voren willen schuiven zijn onder meer:

- het op één lijn brengen van pedagogische begeleiding en nascholing;
- de rol van de ondersteunende diensten bij een negatieve doorlichting;
- de begeleiding van de scholen als professionele organisaties en efficiënte beleidvoerders (cfr. de nadruk in de cao-VIII-bepalingen rond beleidskader in secundair onderwijs).

In de beleidsnota noteerden we dat de nadruk wat minder kan liggen op vakgerichte begeleiding van leraren en meer op de algemene ondersteuning van scholen en de uitvoering van onderwijsvernieuwingsprojecten. Omdat uiteraard ook vakgerichte begeleiding belangrijk blijft, stellen we 30 extra pedagogisch adviseurs aan.

Vanuit de overheid willen we de scholen blijvend sensibiliseren en ondersteunen om te werken aan onderwijsinnovaties en specifieke beleidsprioriteiten. Een goede mix van aanbod- en vraagsturing in de begeleiding en ondersteuning van scholen is daarom nodig. Daarom willen we een overkoepelend concept voor de ondersteuning van het kwaliteitsbeleid van scholen uitwerken. We willen de scholen gerichter en effectiever ondersteunen door al de ondersteunende organisaties beter op elkaar af te stemmen.

INSPECTIE

Nu Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) is opgestart, zal de onderwijsinspectie verzelfstandigd worden in een autonome entiteit die rechtstreeks afhangt van de minister van Onderwijs en Vorming. Daarom worden nog dit werkjaar de opdrachten, de structuur en de rechtspositie van de onderwijsinspectie verduidelijkt in een ontwerpdecreet. Er wordt ook gezorgd voor een betere taakafstemming met de pedagogische begeleiding. De taken, de personeelsformatie en de financiering worden vastgelegd in een beleidsovereenkomst tussen de onderwijsinspectie en de overheid. Bij cao VIII (zie verder) werd ook afgesproken de lonen van de inspecteurs basisonderwijs en secundair onderwijs en van de pedagogische adviseurs op te trekken. We willen voor deze betrekkingen mensen met ervaring aantrekken zoals schooldirecteurs.

De doorlichtingen van de inspectie zullen in de toekomst meer gedifferentieerd worden aangepakt, o.m. op basis van valide en realistische risico-indicatoren. Ze zullen zeker genoeg aandacht moeten hebben voor het beleidsvoerend vermogen van de scholen én voor hun resultaten.

Het nieuwe systeem van doorlichtingen, vertrekkend vanuit de schoolinterne kwaliteitszorg en de eigen beleidskracht, gebaseerd op risico-indicatoren en meer gericht op resultaten, zal decretaal worden verankerd en verder uitgewerkt via de beleidsovereenkomst.

Als uit de doorlichting blijkt dat in bepaalde scholen ergens tekortschiet, zal zij via externe professionele ondersteuning de kans krijgen om deze tekorten weg te werken. Bij ernstige tekorten wordt die ondersteuning verplicht. Deze nieuwe procedure van doorlichtingen zal de onderwijskwaliteit gerichter en adequater kunnen verbeteren.

Voor de kwaliteitsbewaking van de CLB's maakten we de voorbije twee jaar een oefening op basis van een model met drie pijlers: zelfevaluatie (interne kwaliteitszorg), externe visitatie georganiseerd door de sector en doorlichting/meta-evaluatie door de overheid (inspectie). Daaruit leren we onder meer dat de centra een groot belang hechten aan hun interne kwaliteitszorg en de betrokkenheid van externe deskundigen tijdens een visitatieproces sterk waarderen.

We willen dat model nu vereenvoudigen tot een model met twee pijlers. De eerste pijler, interne kwaliteitszorg, blijft de basis waarop de tweede pijler, externe evaluatie, namelijk het kwaliteitsonderzoek in het centrum, verder bouwt. De inspectie zal dit onderzoek, samen met een substantiële vertegenwoordiging van externe deskundigen, uitvoeren tijdens een doorlichting. Die moet resulteren in een advies voor verdere erkenning (inclusief financiering/subsidiëring). Tijdens het schooljaar 2006-2007 zullen de centra verder ondersteund worden in de ontwikkeling van de interne kwaliteitszorg. Vanaf 1 september 2007 zal het vereenvoudigde model worden ingevoerd en zullen alle centra systematisch worden doorgelicht.

2.4 Loopbanen van leraren

Recent sloot ik met de representatieve vakorganisaties COC, COV en VSOA cao VIII af die de loopbanen van leerkrachten aantrekkelijker moet maken. Die cao zal tot eind 2009 sociale vrede waarborgen en qua uitvoering lopen tot in 2011. Over de cao voor het hoger onderwijs werd een principieel akkoord bereikt.

Cao VIII houdt rekening met de zware en steeds bredere opdracht waar schoolteams vandaag voor staan. Dat werd vertaald in vier doelstellingen die terug te vinden zijn in de vier luiken van de cao:

- het verhogen van de koopkracht, met extra aandacht voor personeelsleden met lagere lonen;

- het investeren in de kwaliteit van de schoolorganisatie, de ontwikkeling van loopbanen, de inzetbaarheid van de personeelsleden en de eerlijke verdeling van het werk;

- de uitbreiding van de tewerkstelling en het verminderen van de werkdruk in samenhang met belangrijke nieuwe beleidsaccenten;

- het verder uitbouwen van de inspraak voor personeelsleden en hun vertegenwoordiging.

De hele catalogus aan maatregelen zal nu worden vertaald in wetgeving en toegepast.

De maatregelen die in de cao werden afgesproken, realiseren verscheidene doelstellingen die in de beleidsnota en de beleidsbrief 2005-2006 werden geformuleerd. We zullen ze dan ook in elk van die doelstellingen aan bod brengen.

2.4.1 Lerarenopleiding en professionalisering

HET DECREET OP DE LERARENOPLEIDING UITVOEREN

Bij de hervorming van de lerarenopleiding kwamen we overeen dat de start van een loopbaan in het onderwijs beter begeleid moet worden. Vanaf het schooljaar 2006-2007 krijgen scholen en centra voor volwassenenonderwijs uren om mentoren in te zetten. Zo kunnen ze ervaren leerkrachten deeltijds vrij maken voor de begeleiding van stagiairs (tijdens de opleiding), leerkrachten in opleiding (met betaalde stage na de opleiding) en starters (startende afgestudeerden). Vanaf het schooljaar 2006-2007 is voor deze begeleiding 7,9 miljoen euro ter beschikking. Cao VIII trekt voor 2008 5 miljoen euro extra uit voor mentoruren. Daarmee zal het aantal uren begeleiding per beginnende leerkracht ongeveer verdubbelen.

In het professionaliseren van de specifieke lerarenopleidingen zullen de expertisenetwerken en regionale platformen een cruciale schakel vormen, waarbij rekening wordt gehouden met de sterktes van elk niveau.

Alle voorbereidingen worden getroffen om de volledig vernieuwde lerarenopleiding (met o.a. veel meer praktijkervaring) in te voeren op 1 september 2007.

OPLEIDINGSBANEN INVOEREN

De nieuwe lerarenopleiding bevat veel praktijkervaring. De student kan zijn stage ook werkend vervullen. Hij of zij moet dan een job in het onderwijs zoeken en wordt betaald als leerkracht-in-opleiding (LIO) op het niveau van een leraar zonder pedagogisch bekwaamheidsbewijs. De leraar-in-opleiding zal zowel door de school (mentor) als door het opleidingsinstituut intensief worden gevolgd en begeleid. Het is dus een echt leerwerktraject.

ZIJ-INSTROOM STIMULEREN

Op basis van het flexibiliseringsdecreet zullen zij-instromers in de lerarenopleiding vrijstellingen kunnen krijgen op basis van hun elders verworven competenties (EVC) en eerder verworven

kwalificaties (EVK). Het statuut leerkracht-in-opleiding (LIO) maakt de lerarenopleiding ook aantrekkelijker voor zij-instromers.

2.4.2 Permanente professionalisering

MEER MIDDELEN VOOR NASCHOLING

Cao VIII trekt voortaan nascholingsmiddelen uit voor de personeelsleden van het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en de CLB's. Daarnaast zorgt hij voor extra investering in de nascholing van het onderhoudspersoneel. Het paritair comité van het gesubsidieerd vrij onderwijs beschikt over een vormingsfonds dat gespijsd wordt via werkgeversbijdragen. Voor de vorming van het onderhoudspersoneel in het gemeenschapsonderwijs worden nu ook middelen uitgetrokken.

Vanaf het schooljaar 2007-2008 zullen we opnieuw middelen vrijmaken voor de nascholing op initiatief van de overheid. Zoals we hiervoor al vermeldden, willen we hierbij initiatieven van onderwijsvernieuwing en specifieke beleidsprioriteiten extra ondersteunen. In het schooljaar 2006-2007 zullen de thema's worden bekendgemaakt en de projecten geselecteerd. De ondersteuning van het talenbeleid van de scholen zal daar zeker in worden opgenomen.

VERVANGING VOOR BEDRIJFSSTAGES

De proeftuin in de scholengemeenschappen van het secundair onderwijs moet uitwijzen of vervangingen voor leerkrachten, technisch adviseurs en coördinatoren die op bedrijfsstage gaan haalbaar zijn en stimulerend. Die proeftuin loopt nu het tweede schooljaar. Tijdens het derde jaar zal hij worden geëvalueerd en zullen beleidsconclusies geformuleerd moeten worden. Eventueel moet de proeftuin worden bijgestuurd en/of uitgebreid naar andere personeelsleden en/of andere onderwijsniveaus.

2.4.3 Arbeidsomstandigheden en loopbaanontwikkeling

KOOPKRACHT VERHOGEN

Vanaf 2006 tot 2011 krijgen alle personeelsleden meer vakantiegeld. De personeelsleden met lagere lonen krijgen ook een belangrijke loonsverhoging.

In cao VII was overeengekomen de lonen van het contractuele meesters-, vak- en dienstpersoneel (MVD-personeel) en het onderhoudspersoneel in het gemeenschaps- en het gesubsidieerd vrij onderwijs te vergelijken en waar nodig gelijk te schakelen. Met cao VIII wordt de laatste fase van dit engagement uitgevoerd. Het gesubsidieerd vrij onderwijs krijgt 3,720 miljoen euro om de lonen op hetzelfde niveau te brengen als dat van de lonen van de contractuele personeelsleden in het gemeenschapsonderwijs (de loon- en arbeidsvoorwaarden van het Paritair Comité 152).

Personeelsleden die nu werken met contracten van 10 maanden zullen een contract van onbepaalde duur krijgen. Dit zal het geval zijn voor ongeveer 1 op de 5 personeelsleden van het gesubsidieerd vrij

onderwijs en voor ongeveer de helft van het MVD-personeel van het gemeenschapsonderwijs. Hoe dit zal gebeuren, zal met de betrokken werkgevers worden besproken.

De bijzondere competenties die nodig zijn bij zorg en remediëring en de kennis van de tweede taal in de Randgemeenten worden gehonoreerd met een bijwedde.

TAAKDIFFERENTIATIE EN VERMINDERING WERKDRUK IN SAMENHANG MET NIEUWE BELEIDSACCENTEN

Cao VIII biedt de scholen bijkomende mogelijkheden tot taakdifferentiatie.

Voor het basisonderwijs worden er extra middelen voor de zorgcoördinatie uitgetrokken. Het secundair onderwijs krijgt bijkomende middelen voor taken en functies zoals graadcoördinator of groene leerkracht, waarvoor ze momenteel een beroep doen op uren voor bijzondere pedagogische taken (bpt-uren). De scholengemeenschap staat in de verdeling van de bijkomende middelen. Een bepaald percentage ervan kan besteed worden op het niveau van de scholengemeenschap, maar de meeste middelen moeten naar de scholen zelf gaan.

Voor sommige middenkaderfuncties zoals de adjunct-directeur secundair onderwijs, de coördinator deeltijds beroepssecundair onderwijs en de technisch adviseur coördinator wordt een loonsverhoging gepland, die deze functies aantrekkelijker moet maken.

Aan het buitengewoon secundair, het volwassenen- en deeltijds kunstonderwijs wordt ook meer ondersteuning toegekend. Er worden verder extra middelen uitgetrokken voor de omkadering van de internaten van het gesubsidieerd vrij onderwijs. Er komt ook een budget om de arbeidsomstandigheden van het meester- vak- en dienstpersoneel en het onderhoudspersoneel te verbeteren. In het onthaalonderwijs kunnen naast regenten (duurdere) licentiaten worden aangesteld.

Secundaire scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren, krijgen vanaf 1 september 2006 een extra bonus die overeenkomt met een verhoging van 1% van het volgens de huidige normen berekende pakket uren-leraar.

Cao VIII voorziet ook in een uitbreiding van de werkgelegenheid, samenhangend met belangrijke nieuwe beleidsaccenten.

KORTE VERVANGINGEN

In uitvoering van cao VII werd het systeem van korte vervangingen projectmatig ingevoerd om de werkdruk van de leerkrachten te verminderen en het comfort van de leerlingen te verhogen. Scholengemeenschappen of groepen van scholen kunnen dit systeem volgens hun eigen noden en prioriteiten gebruiken. Nu het project voor het tweede schooljaar loopt, zal het worden geëvalueerd en waar nodig verbeterd.

2.4.4 Moderniseren van het personeelsbeleid en een vernieuwde rechtspositie

INZETBAARHEID VAN LEERKRACHTEN

De inzetbaarheid van leerkrachten wordt overwegend centraal bepaald. Formele diploma's bepalen de toegang tot het onderwijs en de onderwijsbevoegdheid, de opbouw van voorrangsrechten en de inzetbaarheid van benoemde leerkrachten in ambten, vakken en plaats van tewerkstelling. Recente ontwikkelingen stellen de strikte band tussen diploma's en te onderwijzen vakken in vraag. Samen met de onderwijsverstrekkers en de onderwijsvakbonden zullen we de problemen onderzoeken die zich nu al voordoen en naar oplossingen zoeken.

Vorig schooljaar werd het systeem van reaffectatie en wedertewerkstelling beperkt tot het niveau van de scholengemeenschap. Dit werkjaar zullen we de toepassing van deze maatregel permanent opvolgen.

FUNCTIEBESCHRIJVINGEN EN EVALUATIE

Cao VIII stelt de stapsgewijze invoering voorop van functiebeschrijvingen en evaluaties in het leerplichtonderwijs, het volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding en het deeltijds kunstonderwijs. De bestaande rechtspositieregelingen worden hiertoe aangepast.

Zo willen we een billijke en eerlijke verdeling bereiken van alle taken en opdrachten in een school. Voor bepaalde taken en opdrachten komt er extra ondersteuning. Tijdens de evaluatiegesprekken zullen zowel de sterke als de te verbeteren punten in het functioneren van de personeelsleden aan bod komen. Wie slecht presteert zal een negatieve evaluatie krijgen. Twee opeenvolgende negatieve evaluaties, of drie negatieve evaluaties over de hele carrière, leiden tot ontslag.

Er wordt een college van beroep opgericht, waar personeelsleden hoger beroep kunnen aantekenen tegen een negatieve evaluatie. Dat college zal bestaan uit drie kamers (voor respectievelijk het gemeenschapsonderwijs, het gesubsidieerd vrij en het gesubsidieerd officieel onderwijs). Het wordt paritair samengesteld(werknemers en werkgevers) en voorgezeten door een magistraat. Het college zal een uitspraak doen over negatieve evaluaties door na te gaan hoe de evaluatie gebeurde en door de redelijkheid van de sanctie te beoordelen.

3 Het onderwijsbeleid verbreden en verdiepen

3.1 Onderwijsvernieuwing

3.1.1 Eerste toetsing veralgemening proeftuinen

In opvolging van Accent op Talent liepen op 41 plaatsen in Vlaanderen vorig schooljaar proeftuinen met vernieuwende onderwijsprojecten. Daar worden in een regelluwe omgeving vernieuwingen uitgeprobeerd op beperkte schaal, om ze later eventueel uitgebreider toe te passen. Het gaat om vernieuwingen in onderwijsstructuur, lessenroosters, leertrajecten en samenwerking met bedrijven.

Voor het zomerreces werd hiervoor de wettelijke basis gelegd. Een team van coach-coördinatoren en pedagogische begeleiders bieden de proeftuinen – meestal op hun vraag – een uitgewerkt pakket van vorming en netwerking aan.

De proeftuinen starten nu hun tweede werkjaar. Tegen het einde van dit schooljaar zullen we een forum innovatie@onderwijs.werk aan het onderwijsveld aanbieden, waarop we preconclusies over de mogelijke veralgemeenbaarheid van de vernieuwingen zullen formuleren. Tijdens het laatste projectjaar kunnen die verder worden getoetst in de proeftuinen en kan hun haalbaarheid worden besproken met alle betrokkenen.

De experimenten die de academies voor deeltijds kunstonderwijs organiseren, krijgen een vernieuwde decretale grondslag en zullen in de toekomst ‘tijdelijke projecten’ heten. Het uitgangspunt blijft dat vernieuwingen op de eerste plaats in de academies zelf moeten kunnen ontstaan. In het najaar van 2006 zullen we een projectoproep lanceren, zodat de scholen met de tijdelijke projecten van start kunnen gaan in het schooljaar 2007-2008. Tegen de krokusvakantie zullen we de bestaande experimenten grondig laten evalueren om na te gaan of er een verandering van de regelgeving nodig is en te beslissen over hun verlenging of stopzetting. Hiertoe wordt de academies gevraagd een zelfevaluatie te bezorgen. De inspectie zal bepaalde projecten ook ter plaatse beoordelen.

3.1.2 Screening van studiegebieden

Om het onderwijsaanbod te laten sporen met onderwijskundige, technologische en arbeidsmarktontwikkelingen zullen we jaarlijks een aantal vooraf vastgelegde studiegebieden screenen op basis van geobjectiveerde criteria. Die screening zal resulteren in voorstellen om:

- benamingen van opleidingen aan te passen;
- opleidingen samen te voegen;
- opleidingen te schrappen;
- nieuwe opleidingen op te richten.

Dit werkjaar starten we met het voorbereiden van een voorstel van aangepast studieaanbod voor de studiegebieden land- en tuinbouw, muziekinstrumentenbouw en tandtechnieken. Het voorstel zal voor advies worden voorgelegd aan de VLOR.

3.1.3 Blauwdruk voor de hervorming van het secundair onderwijs

Vanuit verschillende sporen – Accent op Talent, TOS21, proeftuinen, screenen van studiegebieden, rationalisering van het aanbod, nieuw financieringssysteem – worden voorstellen geformuleerd voor een grondige hervorming van het secundair onderwijs[9]. We zullen die mee verwerken in een blauwdruk voor de hervorming van het secundair onderwijs die we tegen het einde van de regeerperiode willen afronden.

3.2 Talentontwikkeling van alle jongeren

3.2.1 Een zorgzame school voor elk kind en elke jongere

VERHOGEN VAN DE DEELNAME AAN ONDERWIJS VAN ALLE KLEUTERS

De introductie van kinderverzorgers en zorgcoördinatoren heeft de werkdruk in het kleuteronderwijs al kunnen verlichten. Toch blijven meer omkadering en ondersteuning nodig. Daarom zullen we de scholen en scholengemeenschappen verder stimuleren en ondersteunen om zoveel mogelijk kleuters aan te trekken en hun feitelijke aanwezigheid te bevorderen. Er komen ook gerichte acties zoals een efficiënte gegevensverzameling, uitbreiding zomerklassen, tweedelijnsondersteuning voor Nederlands als tweede taal, inschakelen van de CLB's bij het sensibiliseren van ouders en de opvolging en begeleiding van kleuters die onregelmatig naar school komen. Hiervoor zal ondermeer ook worden samengewerkt met Kind en Gezin die vanuit hun preventie-opdracht acties zullen ondernemen om ouders nog sterker te motiveren hun kinderen in het kleuteronderwijs in te schrijven.

Voor alle vijfjarige kleuters realiseren we op termijn en ten laatste op 1 september 2009 een verplichte inschrijving en aanwezigheid. Het juridische kader hiervoor, wordt de komende maanden verder uitgewerkt.

EVALUATIE VAN HET DECREET OVER GELIJKE ONDERWIJSKANSEN

De voorbije jaren werd het luik van het gelijkeonderwijskansendecreet (GOK) over het inschrijvingsrecht geëvalueerd en grondig bijgestuurd.

---

[9] Koning Boudewijnstichting (mei 2006). *Meer techniek in de algemene vorming* (54p.) *Competenties in balans. Zoeken naar afstemming tussen competentie-ontwikkeling in school en bedrijf.* (44p.) *Stages. Een win-win-activiteit voor leerlingen, scholen en bedrijven.* (48p). *Leren van elkaar. Samenwerking tussen school en bedrijf nader bekeken.* (66p.)

Tijdens het schooljaar 2004-2005 heeft de onderwijsinspectie een evaluatie uitgevoerd in de scholen die gedurende drie schooljaren extra GOK-middelen kregen. Begin 2006 werden de resultaten daarvan bekendgemaakt[10]. Op hetzelfde moment beschikten we ook over de resultaten van het onderzoek naar de beleidseffectiviteit van GOK-scholen[11]. De conclusies uit beide evaluaties werden onder meer verwerkt in maatregelen om scholen te stimuleren een kwaliteitsbeleid voor al hun leerlingen uit te werken (zie verder). Ze worden ook meegenomen in de herziening van de financiering van het leerplichtonderwijs (zie boven).

Dit werkjaar laten we de werking van de lokale overlegplatforms (LOP's) evalueren. Dit zal in drie delen gebeuren:

- een jaarverslag met een beschrijving van de interne werking van elk LOP;
- een analyse van de evolutie van de leerlingenpopulaties van de scholen per werkingsgebied van het LOP;
- een kortlopend wetenschappelijk onderzoek naar de bijdrage van het LOP in de realisatie van gelijke onderwijskansen.

EEN DVD OVER GELIJKE ONDERWIJSKANSEN VOOR ELKE SCHOOL

Een adequaat gelijkekansenbeleid is niet alleen een kwestie van middelen, maar ook en zelfs vooral van beleidskracht. De bevindingen van de inspectie en de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek naar de uitvoering van het GOK-decreet geven aan dat de wijze waarop scholen hun beleidsruimte invullen het verschil maakt.

Om die inzichten zo ruim mogelijk naar het onderwijsveld te communiceren, lieten we een documentaire maken op dvd die de verschillende fasen van de beleidscyclus belicht: beginsituatie kennen, doelen kiezen, acties uitwerken, resultaten opvolgen ... Vertegenwoordigers van enkele basis- en secundaire scholen vertellen hoe ze te werk gaan, welke knelpunten ze moeten overwinnen en waar ze – met vallen en opstaan - succes boeken. Beleidsmensen en onderzoekers geven duiding bij de praktijkvoorbeelden en hun visie op de uitdagingen van het Vlaamse onderwijsbeleid. Met de dvd willen we alle schoolteams aanzetten om een discussie te starten over hoe ze GOK in hun school kunnen realiseren.

Voor de aanmaak en de verspreiding van de dvd werkten we samen met de pedagogische begeleiding en het Steunpunt GOK. Dat samenwerkingsverband stimuleert de scholen nu verder om met de dvd aan de slag te gaan, onder meer via de website www.ond.vlaanderen.be/gok/dvd. Die reikt scholen aanknopingspunten aan om de dvd te gebruiken. Scholen vinden er ook relevante achtergrondinformatie en worden doorverwezen naar hun begeleiding of naar het Steunpunt GOK met vragen over de uitvoering van hun GOK-beleid (bv. nascholing, instrumenten, materialen ...).

---

[10] *Onderwijsspiegel. Verslag over de toestand van ons onderwijs. Gelijke kansen voor iedereen? Schooldoorlichtingen 2004-2005*; Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (2006). *Opvoeden en onderwijzen tot tolerantie - karakteristieken van het levensbeschouwelijk onderricht in het licht van GOK.* Brussel,,154 p.

[11] Van Petegem P., Verhoeven J., Buvens I., Vanhoof J. (2005).*Zelfevaluatie en beleidseffectiviteit in Vlaamse scholen: het gelijke onderwijskansenbeleid als casus*. Gent: Academia Press,,335 p.

DIVERSITEIT IN DE LERARENOPLEIDING

Lerarenopleidingen zoeken volop hoe ze toekomstige leerkrachten competenties kunnen bij brengen om met de diversiteit van het leerlingenpubliek om te gaan. Dat toonden de werkzaamheden van de werkgroepen, de afsluitende studiedag en de publicatie voor lerarenopleidingen[12] het voorbije academiejaar aan. Daarom zal de editie 2006-2007 van het diversiteitsproject nagaan hoe die competenties kunnen worden geëvalueerd. Via een actieonderzoek in de lerarenopleidingen worden geïntegreerde evaluatie-instrumenten ontworpen en op hun bruikbaarheid getoetst. Over de modellen en de ervaringen volgt tegen najaar 2007 een publicatie.

ACTIEPLAN GELIJKEKANSENBELEID

De coördinerend minister van Gelijke Kansen stimuleert en steunt beleidsmakers in andere beleidsdomeinen om te werken aan gelijke kansen. In dat kader zullen we vanuit onderwijs en vorming in het najaar een actieplan met beleidsmaatregelen uitwerken, dat ongelijkheden in onderwijs op basis van gender, seksuele voorkeur en toegankelijkheid weg wil werken. In samenwerking met de minister bevoegd voor inburgering zullen we ook acties uitwerken om discriminatie in onderwijs op basis van herkomst, huidskleur en geloofsovertuiging te bestrijden.

3.2.2 Een krachtig en stimulerend talenbeleid

Het voorbije werkjaar hebben werkgroepen de huistaken uitgevoerd, die ik in mijn toespraak op het congres van de Europese Dag van de Talen in Vlaanderen meegaf. Ze resulteerden in de publicatie van een discussienota. Tegen 1 februari 2007 willen we met een definitieve *talennota* te komen, inbegrepen een uitvoeringsplan. Dan zullen we scholen ook de kans bieden projecten op te zetten rond talenbeleid.

NEDERLANDS LEREN

Onze scholen tellen heel wat leerlingen voor wie de thuistaal niet het Standaardnederlands is, zowel allochtone anderstalige leerlingen als autochtone leerlingen die een dialect of een tussentaal spreken.

- **Onderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)**

Uit het onderzoek naar de doorstroming van anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs (2002-2005)[13] bleek dat die niet rimpelloos verloopt. Daarom wordt het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers vanaf 1 september 2006 aanzienlijk uitgebreid. Er komen meer kinderen in aanmerking en ze zullen ook nà het onthaaljaar begeleid kunnen worden. Dat zal gebeuren door een

---

[12] Departement Onderwijs en Vorming (juni 2006). *'Diverse' lectoren … diverse studenten? Sluitstuk van een jaar nadenken met lectoren en organisaties over diversiteit in de lerarenopleidingen*. In opdracht van Vlaams Minister van Werk, Onderwijs en Vorming Frank Vandenbroucke.

[13] Steunpunt NT2, Werkgroep Anderstalige Nieuwkomers (2002-2003). *De doorstroming van ex-onthaalklassers in het regulier secundair onderwijs.* http://millennium.arts.kuleuven.ac.be/steunpunt/; Steunpunt NT2, Werkgroep Anderstalige Nieuwkomers (2003-2005). *De doorstroming van ex-onthaalklassers in het regulier secundair onderwijs in het tweede jaar na het onthaaljaar.* http://millennium.arts.kuleuven.ac.be/steunpunt/

vervolgcoach, voor wie de scholengemeenschappen met onthaalonderwijs vanaf september 2006 extra lestijden krijgen. Via een proeftuin in Antwerpen willen we het effect nagaan van die vervolgtrajecten voor ex-OKAN'ers en van een onthaaljaar waarin onthaalonderwijs aan regulier onderwijs wordt gekoppeld. Verder zullen we ook bekijken hoe de formulering van ontwikkelingsdoelen het onthaalonderwijs kan verbeteren.

Via onderzoek[14] zullen we de uitvoering en de effecten opvolgen van de verschillen in OKAN-aanpak in het regulier onderwijs en in de proeftuinen. Het onderzoek zal niet alleen kengetallen verzamelen over de doorstroming van OKAN-leerlingen naar het regulier secundair onderwijs. Het zal ook diepgaand het uitvoeringsproces beschrijven, de stimulerende en belemmerende factoren en het effect op de schoolse taalvaardigheid van leerlingen. We willen nagaan welke aanpak de leerlingen beter voorbereidt om door te stromen naar het regulier secundair onderwijs. Als de proeftuinen effectief blijken te zijn, kunnen de methodieken op ruimere schaal taalachterstanden of schoolse achterstanden helpen wegwerken.

- **Volwassenenonderwijs en NT2**

In juli van dit jaar werd het decreet over het Vlaamse inburgeringsbeleid gewijzigd. Opvallend daarbij was de uitbreiding van de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Dit brengt een toename mee van het aantal cursisten NT2. De laatste jaren werden er veel middelen vrijgemaakt om de wachtlijsten NT2 in de basiseducatie terug te dringen, met goede resultaten. Om die positieve evolutie niet in gevaar te brengen, worden bijkomende middelen vrijgemaakt, op de eerste plaats voor steden en regio's met grote wachtlijsten NT2. Het gebruik van die middelen en de evolutie van de wachtlijsten NT2 zullen van dichtbij worden opgevolgd.

De overheid levert op dit vlak een grote financiële inspanning. We verwachten dan ook dat de middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Daarvoor is er dringend een bijsturing en verfijning nodig van het huidige afsprakenkader NT2 uit 2003. De VLOR kreeg in mei 2006 de opdracht het Afsprakenkader NT2 te evalueren. Op basis van die evaluatie zal het Afsprakenkader NT2 worden aangepast en aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring worden voorgelegd.

- **Nederlands als schooltaal**

Er is een betere aanpak nodig van de taalvaardigheid Nederlands vanaf het kleuteronderwijs. Daartoe werden verschillende maatregelen uitgewerkt. Zo krijgt het kleuteronderwijs vlugger en meer lestijden op basis van het zomerklassensysteem. De eindtermen Nederlands van het basis- en het secundair onderwijs worden herbekeken. Bij de basiscompetenties van leraren zal aan taal extra aandacht worden besteed. Want Nederlands speelt in álle schoolvakken een prominente rol. Vakleerkrachten beseffen echter te weinig dat ze bij het overbrengen van hun vak rekening moeten houden met de taalvaardigheid van hun leerlingen. Deze en andere aspecten van taalonderwijs en taalvaardigheid zullen worden geïntegreerd in de definitieve talennota die tegen februari 2007 wordt voorbereid (zie boven).

---

[14] Lopend onderzoek uitgevoerd door Rita Rymenans e.a. (UA), *Een aangepast vervolgtraject voor de ex-OKAN'er. Een onderzoek naar behoefte, ontwikkelingsproces en effect van een tweede jaar OKAN*

- **Peilingen en screeningtoetsen**

Zowel de overheid als de scholen moeten een duidelijker antwoord krijgen op de vraag: hoe beheersen onze leerlingen het Nederlands? Het peilingsysteem (zie boven) zal regelmatig de functionele taalvaardigheid van leerlingen in beeld brengen, met name op het einde van het basisonderwijs en van de eerste graad secundair onderwijs. Scholen kunnen zich aan de hand van de resultaten van hun leerlingen op de toetsen positioneren ten opzichte van andere Vlaamse scholen, en zo hun talenbeleid evalueren en eventueel bijsturen. Met de peilingen kunnen ze immers hun sterke en zwakke punten opsporen en doelgerichte acties ondernemen.

Om mogelijke problemen van individuele leerlingen en de repercussie daarvan op de klas en de school op te sporen, zullen we scholen ook kosteloos toetsen ter beschikking stellen om de Nederlandse taalvaardigheid van individuele leerlingen te screenen. De haalbaarheidsstudie naar de invoering van taaltoetsen[15] stelt verschillende scharniermomenten in de schoolloopbaan voor om die screening uit te voeren: halfweg het basisonderwijs en bij de instroom in het beroepssecundair onderwijs.

VREEMDETALENONDERWIJS

In overeenstemming met de Europese aanbevelingen moeten alle leerlingen op het einde van het leerplichtonderwijs persoonlijke en professionele contacten kunnen leggen in twee vreemde talen. Om de toestand van het vreemdetalenonderwijs in de Vlaamse scholen te bespreken werden vertegenwoordigers van de opleidingsinstituten voor leraren en van de pedagogische begeleidingsdiensten samengeroepen.

De experts stelden dat het opkrikken van de taalvaardigheid Frans van zowel toekomstige als huidige leraren lager onderwijs dè voorwaarde is voor een degelijk taalonderwijs Frans dat aan de huidige vereisten beantwoordt.

Er is ook een betere aansluiting nodig tussen de derde graad van het basisonderwijs en de eerste graad secundair onderwijs. Er is minimaal nood aan een structureel overleg tussen leraren uit beide onderwijsniveaus over de inhoud van de eindtermen en de leerplannen Frans van de beide niveaus. Omwille van de duidelijkheid voor de onderwijsverstrekkers en -gebruikers willen we het curriculum moderne vreemde talen van de basisvorming van alle onderwijsvormen en graden vastleggen in operationele ontwikkelingsdoelen/eindtermen, met een herkenbare aanduiding van het gewenste beheersingsniveau van het Europees referentiekader voor talen (ERK).

Uit de discussie bleek bovendien dat het concept en de toepassing van talensensibilisatie en initiatie Frans duidelijker moet. Daarvoor zal het decreet basisonderwijs over sensibilisatie van het onderwijs voor vreemde talen gewijzigd moeten worden. Ook een meertalige context kan nuttig zijn voor Nederlandse taalverwerving en talensensibilisatie, occasioneel en spelenderwijs. Als minister van onderwijs ben ik van oordeel dat, waar mogelijk, de leraren kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs weleens gebruik kunnen maken van de moedertaal van de leerlingen als dat kan helpen om hen beter Nederlands te leren. Natuurlijk is dat moeilijk wanneer de moedertalen verder van het Nederlands af staan. Scholen kunnen daarom ook occasioneel gebruik maken van *native speakers*.

---

[15] Colpin, M., Gysen, S., Jaspaert, K., Heymans R., Van den Branden, K & Verhelst, M. (2006). *Studie naar de wenselijkheid en haalbaarheid van de invoering van centrale taaltoetsen in Vlaanderen in functie van gelijke onderwijskansen.* Leuven: K.U.Leuven, Centrum voor Taal en Onderwijs.

De werkgroep ging verder na hoe Content and Language Integrated Learning (CLIL) in de Franstalige gemeenschap is georganiseerd. Een andere taal dan de moedertaal is daarbij de instructietaal voor niet-taalvakken. Omdat we de meertaligheid bij de leerlingen in het secundair onderwijs willen versterken en bevorderen wil ik experimenteren met vormen van meertalig onderwijs in het Vlaams gewest met uitzondering van de brede Vlaamse Rand en de taalgrensgemeenten. Mijn suggestie is CLIL mogelijk te maken met Frans, Duits of Engels in het secundair onderwijs in een tiental projectscholen.

Verder deed de werkgroep een voorstel om vreemde talen in te voeren in de basisvorming in de B-stroom, het bso, kso en tso.

Om uitwisselingen van leerkrachten en leerlingen te stimuleren zullen we een akkoord sluiten tussen de drie gemeenschappen in België. Scholen zullen samenwerkingsprojecten kunnen opzetten, waarbij ook effectief uitwisselingen kunnen plaatsvinden.

3.2.3 Ontwikkeling van een leerzorgkader

Het nieuwe referentiekader voor zorg aan leerlingen met specifieke noden in het gewoon én buitengewoon basis- en secundair onderwijs wordt in nauwe samenwerking met de VLOR voorbereid. De voorbije maanden werd het leerzorgconcept uitgebreid besproken in de werkgroep leerzorg van de VLOR. Op basis daarvan werd het concept bijgestuurd. Op vraag van de Algemene Raad van de VLOR zullen de gewijzigde standpunten opgenomen worden in een geïntegreerde conceptnota. Die nota – die ook de financierings- en allocatiemechanismen zal bevatten – wordt midden november 2006 verspreid. De VLOR zal in februari 2007 advies uitbrengen. Rond midden maart 2007 zal dan een beleidsnota over leerzorg aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement worden voorgelegd. Het is de bedoeling om tegen het einde van dit schooljaar een ontwerpdecreet te maken waarmee we dan in het schooljaar 2007-2008 het hele wetgevingstraject kunnen afleggen.

- **Autisme**

De maatregelen rond het geïntegreerd onderwijs (GON) en inclusief onderwijs (ION) worden opgevolgd en de projecten over autisme en de begeleidings- en verwijzingspraktijk van de CLB worden geëvalueerd. We zullen nagaan hoe ze een plaats kunnen krijgen in het leerzorgkader. Daarin vormt de groep jongeren met een autismespectrumstoornis – samen met jongeren met gedrags- en emotionele problemen – een aparte cluster.

Om méér autistische leerlingen te bereiken, nemen we – naast de bestaande ondersteuning via het geïntegreerd onderwijs (GON) – drie maatregelen.

- Vanaf 1 september 2006 wordt voor leerlingen met autisme afgestapt van het onderscheid matig/ernstig en geldt steeds de basisondersteuning van 2 uur gedurende 2 jaar per onderwijsniveau.

- Ook vanaf 1 september 2006 worden bovenop het GON-budget extra middelen uitgetrokken. Het gaat om begeleidingseenheden die per onderwijsnet zullen berekend worden op basis van het aantal leerlingen. De netten beslissen zelf hoe ze het budget inzetten. Hierdoor kunnen ze soepeler inspelen op de noden.

- Vanaf 1 september 2007 moeten Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) bij het toekennen van een GON-attest ook een kinderpsychiater of een Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen betrekken.

- **Recht op onderwijs voor chronisch zieke kinderen (BAO en SO)**

De decretale basis is gelegd om het recht op onderwijs voor chronisch zieke kinderen in basis- en secundair onderwijs te operationaliseren. Een definitie van chronisch ziek kind werd uitgewerkt in samenspraak met RIZIV. Tijdens voorbije onderhandelingen heb ik mij geëngageerd om tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH) voor deze kinderen te realiseren tegen 1 januari 2007.

Het recht op onderwijs voor niet-chronisch zieke kinderen werd al eerder gerealiseerd.

Tegen 1 januari 2007 zullen we het afstandscriterium dat een rol speelt voor tijdelijk onderwijs aan huis, zowel voor chronisch als niet-chronisch zieke kinderen herzien om meer kinderen hiervan te laten genieten.

3.2.4 Organisatie van een zorgcontinuüm

AANPAK VAN SPIJBELEN

Op basis van de evaluatie van het spijbelbeleid werd een globaal actieplan opgesteld, aan het parlement voorgelegd en in hoorzittingen besproken. Op basis daarvan werd het plan bijgestuurd en in juli 2006 aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Voor de uitvoering van dit plan werd een spijbelteam opgericht. Een stuurgroep zorgt voor de onderlinge afstemming van de verschillende deelacties.

Ondertussen werden de eerste contacten gelegd met diverse instanties (justitie, politie, welzijn, Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten, huisartsen, netten, PBD, LOP) om duidelijke afspraken te maken over maatregelen die tot hun bevoegdheid behoren en het leerrecht van elk kind moeten waarborgen. Intern worden met de CLB's afspraken gemaakt over hun positie en de acties die zij hier rond zullen nemen.

We starten acties op om moeilijk te bereiken doelgroepen te sensibiliseren.

Om efficiënter samen te werken met externen zal de bestaande interne procedure voor de leerplichtcontrole worden versneld én verbeterd. We nemen daarvoor de volgende drie maatregelen.

- Alle leerlingen moeten verplicht ingeschreven zijn bij het begin van het schooljaar (3e schooldag in plaats van op 1 oktober).

- Vanaf schooljaar 2007-2008 zullen alle leerplichtige leerlingen gecontroleerd worden in plaats van slechts enkele leeftijdsgroepen. Het controleproces zal ook sneller gaan.

- Vanaf schooljaar 2008-2009 zullen er aangepaste sancties komen voor ouders die weigeren hun kinderen (op tijd) in te schrijven.

Om over betere gegevens voor de leerplichtcontrole te kunnen beschikken, zullen we afspraken maken met de Franstalige gemeenschap, de Rijksdienst voor kinderbijslag, Buitenlandse Zaken en Child Focus. Grote gemeenten zal gevraagd worden welke van hun diensten het best kunnen aangeschreven worden voor de leerplichtcontrole. In samenwerking met de VVSG zal het Agentschap voor Onderwijsdiensten de leerplichtwet toelichten aan de betrokken gemeenteambtenaren.

Met het LOP zullen concrete afspraken worden gemaakt over de opvolging van de leerlingen die uitschrijven en niet meer inschrijven. In overleg met de inspectie wordt de controle op het huisonderwijs verscherpt.

AANPAK VAN ANTISOCIAAL GEDRAG

Op basis van de ervaringen met 4 pilootprojecten kreeg de methodiek van time-out vanaf dit schooljaar een meer structurele plaats in het Vlaamse onderwijs. Er is een onderscheid tussen lange en korte time-out. Bij een lange time-out worden leerlingen die zich heel problematisch gedragen of gedemotiveerd zijn gedurende drie tot zes weken uit de school gehaald en apart begeleid. Samen met de Vlaamse minister bevoegd voor welzijn werd voor deze vorm werd in 182 plaatsen voorzien. Daarnaast kunnen 645 leerlingen voortaan ook intensief worden begeleid op school met een korte time-out. We zullen stimuleren dat scholen met die korte time-out ook herstelgericht groepsoverleg (hergo) organiseren. Dit is een methodiek waarbij dader en slachtoffer van antisociaal gedrag met hun achterban naar oplossingen zoeken voor de gevolgen van dat gedrag.

ZORGBELEID IN HET HOGER ONDERWIJS

Het nieuwe financieringsmodel voor het hoger onderwijs moet de aandacht voor diversiteit en gelijke kansen in de instellingen structureel verankeren. Daarom kennen we de verworven studiepunten van beursstudenten een extra weging toe. We voeren ook outputparameters in. Bedoeling daarvan is dat de universiteiten en hogescholen studenten voldoende ondersteunen en begeleiden zodat ze meer dan nu hun studies succesvol afronden. Er komt ook een aanmoedigingsfonds om meer kansarme studenten en studenten met een functiebeperking aan te trekken en te behouden. De overheid zal met elke instelling een beheersovereenkomst sluiten waarin de strategische beleidsdoelstellingen en de geplande acties worden opgenomen, samen met parameters om de resultaten ervan te beoordelen.

We zullen het Vlaams Expertisecentrum voor Handicap en Hoger Onderwijs (VEHHO) tegen 1 april 2007 ombouwen tot een steunpunt voor leren en werken met functiebeperkingen in het hoger onderwijs. Met dit steunpunt zal voor vijf jaar een beheersovereenkomst worden gesloten.

Het steunpunt zal het beleid adviseren. Het zal ook een forum bieden voor discussie en uitwisseling tussen de instellingen. Verder zal het de instellingen stimuleren om materiaal en beleidsinstrumenten te ontwikkelen, contacten organiseren tussen instellingen en andere stakeholders (Fevlado, Grip, Dyskus, enz.) en de aanwezige expertise bundelen en doorgeven aan de instellingen. Het steunpunt kan ook adviezen geven aan de instellingen over praktische problemen (studentenbegeleidingsdiensten, sociale voorzieningen) en over het opzetten van een beleid door instellingsbesturen Het kan ook studenten met functiebeperkingen adviseren.

We zetten het overleg voort met onder meer het VEHHO, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en het kabinet Welzijn om knelpunten op te lossen in de samenwerking tussen de diensten die instaan voor de ondersteuning van studenten met functiebeperkingen.

EEN DUIDELIJKER ROL VOOR DE CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING (CLB)

Door de kerntaken van de CLB's duidelijk en concreet af te lijnen, willen we ervoor zorgen dat leerlingen, ouders en scholen met realistische verwachtingen naar het CLB stappen. Ook voor andere hulpverleners is het belangrijk precies te weten welke zorg een CLB aanbiedt en welke niet.

De Tijdelijke Decretale Stuurgroep gaf een aanzet om een profiel voor het CLB op te stellen. In april 2006 werd de Internettensamenwerkingscel gevraagd om op basis daarvan – en in nauw overleg met de sector en de administratie – het aanbod van het CLB concreet te omschrijven. Het profiel werd in juli opgeleverd en wordt nu verder verfijnd. In het najaar van 2006 zal het voorstel van profiel (met operationele beschrijving van de kerntaken van elk CLB) tijdens een conferentie worden getoetst bij de scholen, ouders, leerlingen en de overheid. Bij de verdere uitwerking van het profiel zal ook rekening houden worden met de werkzaamheden van de Integrale Jeugdhulp om de activiteiten van de verschillende betrokken sectoren in kaart te brengen. Begin 2007 wordt er een afgewerkt profiel verwacht, dat dan kan worden vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering. In het CLB-profiel zal ruime aandacht gaan naar de oriëntering van leerlingen die zich aandienen voor een traject van leren en werken.

SAMENWERKING MET WELZIJN, GEZONDHEID EN ANDERE BELEIDSDOMEINEN

- **Integrale jeugdhulp**

De uitbouw van een zorgcontinuüm vraagt een nauwe samenwerking met het welzijnsveld rond de school. Hierbij neemt het CLB een belangrijke taak op, als draaischijf tussen onderwijs en het bredere welzijns- en gezondheidsveld. Het CLB is decretaal verplicht te beschikken over een 'aanwijsbaar netwerk' van welzijns - en gezondheidsvoorzieningen en de verbinding te leggen tussen de interne leerlingenzorg en de externe hulpverlening. Dit maakt hen een bevoorrechte en noodzakelijke partner in het proces waarbij men wil komen tot een 'Integrale Jeugdhulp'. Die schept een kader voor samenwerking en afstemming tussen zes sectoren: Kind en Gezin, Bijzondere Jeugdbijstand, Vlaams Agentschap voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, Geestelijke Gezondheidszorg, Algemeen Welzijnswerk en de Centra voor Leerlingenbegeleiding.

Vanaf september 2006 zal de CLB- sector, net als de andere sectoren, zijn hulpverleningsaanbod moduleren op voorzieningenniveau. Bovendien zullen de CLB's regionaal deelnemen aan netwerken waar de verschillende partners van de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp elkaar ontmoeten.

- **Ervaringsdeskundigen in de armoede**

In het Vlaamse armoedebeleid werd ervoor gekozen personen die in armoede leven bij het overheidsbeleid te betrekken. Dit leidde tot een project waarbij ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting werden opgeleid en in de armoedebestrijding ingeschakeld. Uit de evaluatie van dit project, waarin deze ervaringsdeskundigen ook in het onderwijs aan de slag gingen, bleek dat hun jobs moeten passen in een breder plan van de werkgevende organisatie om armen in hun dienstverlening te bereiken. Vanaf september 2006 kunnen CLB's ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting en interculturele bemiddelaars structureel in hun personeelsformatie opnemen. In overleg met de CLB-sector willen we dit schooljaar modellen en acties uitwerken om hen effectiever in te zetten.

In het volwassenenonderwijs zal de opleiding 'ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting' in samenwerking met De Link vzw geactualiseerd worden op basis van het beroepsprofiel dat momenteel door de SERV wordt opgemaakt.

FLANKEREND LOKAAL ONDERWIJSBELEID

Voor het realiseren van een doelmatig gelijkekansenbeleid moet het Vlaamse beleid kunnen rekenen op lokale hefbomen. Voor de centrumsteden – die vaak kampen met specifieke uitdagingen van

gelijke onderwijskansen – trekken we middelen uit waarmee ze projecten kunnen opzetten. Via een subsidiebesluit konden in het schooljaar 2005-2006 vier steden starten met projecten: Antwerpen, Gent, Genk en Mechelen.

Sinds dit schooljaar zijn alle centrumsteden actief bezig met projecten. Vanaf 2007 zullen ook niet-centrumsteden projecten kunnen indienen. De criteria daarvoor moeten we nog bepalen. Om iedereen op dezelfde lijn te krijgen, zetten we een structuur op waarin de Vlaamse overheid, de centrumsteden (overlegplatform stedelijk onderwijsbeleid) en de Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) geregeld met elkaar kunnen overleggen.

Tegen het zomerreces zullen we een decreet voorbereiden, waarin ook de problematiek van de sociale voordelen is opgenomen.

3.2.5 Herziening eindtermen en ontwikkelingsdoelen

VAKGEBONDEN EN VAKOVERSCHRIJDENDE EINDTERMEN (BAO EN SO) EVALUEREN

Zoals in de beleidsnota aangekondigd, maken we werk van de evaluatie van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen voor de vakken van de basisvorming, allereerst in het basisonderwijs en de eerste graad secundair onderwijs. We bekijken we de functies, invulling en vormgeving van de eindtermen om ze te actualiseren. We maken daarbij gebruik van onder meer:

- de resultaten van het lopende evaluatieonderzoek over de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basisonderwijs en tussentijdse resultaten van het recent gestarte implementatieonderzoek naar de vakoverschrijdende eindtermen in het secundair onderwijs (betreffen ook tweede en derde graad);

- de resultaten van de peilingen van wereldoriëntatie, domein natuur in het basisonderwijs en informatieverwerving en -verwerking in de eerste graad van het secundair onderwijs;

- de vaststellingen uit de talennota.

Omdat we midden 2008 een voorstel voor herziening van de eindtermen aan het Vlaams Parlement willen voorleggen, zullen we midden 2007 de resultaten van onze evaluatie publiek maken.

DE PROCEDURE VOOR DE SPECIFIEKE EINDTERMEN (SO EN VO) HERZIEN

De beroepsgerichte specifieke eindtermen zullen in de toekomst worden vervangen door beroepsgerichte kwalificaties, beschreven en geordend op basis van het kwalificatieraamwerk. We gaan na of en hoe de doorstroomgerichte specifieke eindtermen een plaats krijgen in de kwalificatiestructuur. Omwille van het nadrukkelijke verband met de kwalificatiestructuur (zie 2.1.2), zullen we in het voorjaar 2007 hierover duidelijkheid moeten scheppen. Dan zal immers het methodologische en procedurele kader op punt staan om kwalificaties en de onderliggende competenties te construeren.

3.2.6 Stimuleren van burgerschap

EDUCATIE VOOR BURGERZIN EN DUURZAME ONTWIKKELING

Vorig jaar organiseerden we initiatieven rond burgerschap tijdens het Europees Jaar Burgerschap door Onderwijs en Vorming. Toen bleek dat leerkrachten en lerarenopleiders burgerschapsthema's in de klas of op school moeilijk kunnen behandelen omdat er weinig concrete werkvormen en gestroomlijnde ondersteuning bestaan. We wachten de evaluatie van de vakoverschrijdende eindtermen af om verdere initiatieven te nemen. Het eindrapport van de "commissie ter invulling van de cursus maatschappelijke oriëntatie" in het kader van het beleid van mijn collega verantwoordelijk voor inburgering zal bij de invulling van burgerschapsthema's een belangrijke input zijn. Intussen nemen we deel aan de voorbereidende werkzaamheden van de Europese Commissie die indicatoren opstelt om actief burgerschap en onderwijs en vorming over burgerschap in kaart te brengen.

De Verenigde Naties riepen de periode 2005-2014 uit tot het Decennium van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling. De United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) roept nu alle lidstaten op om een strategie ter bevordering van educatie voor duurzame ontwikkeling uit te werken, aangepast aan de lokale context. Momenteel tekenen alle beleidsdomeinen, onder coördinatie van de diensten van de minister-president, een Vlaamse Strategie Educatie voor Duurzame Ontwikkeling uit. In het voorjaar van 2007 moet een concreet uitvoeringsplan voor Vlaanderen op tafel liggen.

Om het Vlaamse onderwijs warm te maken voor het thema 'duurzame ontwikkeling' zullen we tijdens het schooljaar 2006-2007 een publicatie verspreiden met voorbeelden van goede praktijk.

INVOEREN VAN EEN LEERLINGENSTATUUT

Tegen december 2006 bereiden we een voorontwerpdecreet over het leerlingenstatuut voor. Hierin proberen we de rechten en plichten van de leerlingen te definiëren in relatie tot de rechten en plichten van de andere schoolactoren. Evaluaties, orde- en tuchtsancties en de mogelijke beroepsprocedures zullen daarbij aan bod komen. Bij de totstandkoming van het ontwerpdecreet zullen alle betrokken organisaties worden geconsulteerd.

OPLEIDING EN NASCHOLING VAN ISLAMLEERKRACHTEN EN IMAMS

De opleiding tot islamleerkracht wordt voorlopig enkel in de Erasmushogeschool van Brussel georganiseerd. In de toekomst willen we die ook op andere plaatsen in Vlaanderen als optie in de lerarenopleiding aanbieden. Hiervoor lopen gesprekken met een aantal hogescholen. We nemen het engagement om deze gesprekken dit academiejaar af te ronden zodat die opleiding vanaf het academiejaar 2007-2008 op verschillende plaatsen kan starten.

Met de Moslimexecutieve hebben we vorig academiejaar afgesproken dat zij een profiel zal opstellen, waarin ze schetst wat de imamopleiding op theologisch vlak minstens moet inhouden. Dit profiel zal als basis dienen om - samen met een Vlaamse universiteit of universiteiten - een volwaardige academische opleiding voor imams (islamitische theologie/godsdienstwetenschappen) uit te bouwen. Opdat de opleiding in het academiejaar 2008-2009 voor het eerst ingericht zou worden, wensen we dit academiejaar de decretale procedures daartoe in te zetten.

3.3 Verbreden van de vorming op school

3.3.1 Een ICT-beleidsplan

Voor het einde van 2006 willen we een beleidsplan aan de Vlaamse Regering voorleggen waarin de verschillende initiatieven en projecten rond ICT vanuit een duidelijke visie worden gebundeld. Dat beleid zal de nodige voorwaarden scheppen opdat iedereen de basiscompetenties voor ICT kan verwerven.

BETERE ICT-VAARDIGHEDEN

De basiscompetenties voor ICT werden geïntegreerd in de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor het lager onderwijs en de eerste graad secundair onderwijs. De invoering ervan is gepland voor 1 september 2007. Vanuit het Strategisch Plan Geletterdheid kreeg de basiseducatie de opdracht elementaire ICT-vaardigheden bij te brengen aan laaggeletterde volwassenen. Het huidige modulaire opleidingsprofiel ICT in de basiseducatie kan die doelstellingen niet realiseren. Daarom zullen we tijdens het schooljaar 2006-2007 ICT-basiscompetenties voor de basiseducatie uitschrijven.

INVESTEREN IN HARDWARE

De meest recente gegevens over de aanwezige ICT-infrastructuur in de scholen betreffen het schooljaar 2002-2003[16], toen de scholen voor de laatste keer middelen kregen bij het PCKD-project. Uit die gegevens blijkt dat scholen over heel wat computers beschikken, maar dat die niet allemaal even geschikt zijn. Als we de ICT-vaardigheden willen verbeteren, is het nodig extra middelen voor hardware vrij te maken. Daarom willen we - via een eenmalige inhaaloperatie - de ICT-infrastructuur in het basis- en secundair onderwijs en in de basiseducatie verbeteren. Gezien de specifieke noden in het buitengewoon basis- en secundair onderwijs wordt een wegingsfactor ingebouwd ten voordele van deze onderwijsvormen.

SOFTWAREBELEID VOOR SCHOLEN

De keuze van aangepaste en kwaliteitsvolle software bekleedt een belangrijke plaats in het ICT-beleid van onderwijsinstellingen. De overheid wil scholen bij die keuze ondersteunen met een tweevoudig doel.

In de eerste plaats moeten scholen een goed zicht hebben op het totale aanbod van software. Met de ontwikkeling van het internet is dat aanbod exponentieel gegroeid. Daarom hebben we raamovereenkomsten gesloten met commerciële aanbieders van software zoals Microsoft en IBM. We hebben ook campagnes opgezet om vrije software bij de scholen bekend te maken. Een groot – vaak ook kwaliteitsvol – aanbod aan vrije software wordt gratis en legaal verspreid via het internet.

---

[16] Clarebout, et.al. (2004). *Het PC/KD project. De resultaten van het onderzoek 2002-2003.* Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Lesgevers ontwikkelen zelf leerobjecten en wisselen die uit via portaalsites. Daarom ondersteunen we de leerkrachten om op internet het aanbod aan freeware en open source software te screenen, te documenteren en te koppelen aan eindtermen en ontwikkelingsdoelen. De campagne rond vrije software in het Vlaams onderwijs heeft de bekendheid ervan sterk doen toenemen. In november 2006 bezorgen we alle scholen en ICT-coördinatoren een cd-rom met educatieve vrije software. De programma's op de cd-rom werden geselecteerd in samenwerking met een aantal scholen dat ze uitprobeerde en beoordeelde op hun educatieve waarde. De cd-rom wordt aangeboden in twee versies voor gebruik in respectievelijk Windows en Linux.

In de tweede plaats verwachten we dat alle scholen zich in regel stellen met de geldende auteursrechterlijke bepalingen. Door de raamovereenkomst met Microsoft kunnen scholen Microsoftlicenties aan gunsttarieven aanschaffen. Auteursrechten spelen ook een rol bij het gebruiken van vrije software. Daaraan is immers een licentie toegekend die het vrij gebruik mogelijk maakt, maar de auteurs ervan toelaat hun rechten te laten gelden.

Bij het uitwerken van het ICT-beleid in de scholen spelen de ICT-coördinatoren uiteraard een belangrijke rol. We zullen bijzondere aandacht besteden aan de rol van de ICT-coördinatoren bij het verder uitwerken van het ICT-beleid.

VEILIG ICT-GEBRUIK

Uit een onderzoek van het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek blijkt dat cyberpesten bij jongeren geen randfenomeen is[17]. Naast cyberpesten is het van belang ook andere aspecten van veilig ICT-gebruik onder de aandacht te brengen. Daarom willen we in 2007 in samenwerking met alle relevante partners een nieuwe en geactualiseerde richtlijnenbundel over veilig ICT-gebruik aan de onderwijsinstellingen bezorgen.

3.3.2 Op naar de 'brede school'

In samenwerking met de Vlaamse ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Cultuur, Jeugd en Sport wordt vorm gegeven aan het concept Brede School. In juni 2006 werden proefprojecten rond brede school geselecteerd, die in september kunnen starten. De stuurgroep "brede school", die belast is met het opvolgen van de proefprojecten, komt regelmatig samen met betrekking tot de voortgang van deze projecten.

In het najaar volgt een rondetafel waar een visietekst zal worden besproken en de proefprojecten zullen worden voorgesteld.

3.3.3 Onderwijs en sport

Voor de omvorming van de Stichting Vlaamse Schoolsport en de Vlaamse Studentensportfederatie tot Vlaams Centrum voor Onderwijsgebonden sport (VCOS) werd een nieuw decreet ontworpen, in overleg met de onderwijskoepels, sportfederaties en belanghebbende overheden. De bedoeling is om

---

[17] Vandebosch, H. , Van Cleemput, K., Mortelmans, D., Walrave, M. (2006). *Cyberpesten bij jongeren in Vlaanderen*. Studie in opdracht van het viWTA, Brussel.

dit samen met de uitvoeringsbesluiten in werking te laten treden op 1 januari 2007. Daarmee wordt de schoolsport van alle niveaus gebundeld en onderling afgestemd en de jongerensport aangemoedigd.

3.3.4 Topsport en onderwijs

Het Vlaamse topsportactieplan heeft aanbevelingen gedaan om het topsportonderwijs te versterken. De nodige financiële middelen worden vrijgemaakt om vanaf het schooljaar 2007-2008 in elke secundaire topsportschool een organieke leraarsbetrekking in te vullen als topsportcoördinator. Die zal instaan voor de afstemming tussen het onderwijs en de deelnemende sportfederaties, onder andere voor het gebruik van infrastructuur, transport, internaatopvang, planning van bij- en inhaallessen, stages.

3.3.5 Gezonde scholen

Op 27 januari 2006 ondertekenden de ministers bevoegd voor Onderwijs, Welzijn en Gezondheid, Jeugd en Sport en Landbouwbeleid en Zeevisserij een intentieverklaring om gezamenlijk bij te dragen tot de gezondheidsbevordering in het lager en secundair onderwijs. Sindsdien was er regelmatig overleg om de intentieverklaring uit te voeren. In oktober 2006 nemen we deel aan de geplande gezondheidsconferentie over tabak, alcohol en drugs.

De gezondheidscoördinator die sinds 1 januari 2006 op de VLOR werkzaam is, werkte samen met de leden van de commissie gezondheidsbevordering het strategisch en operationeel plan ‘Op uw gezondheid’ uit. Als eerste concrete actie werden de scholen opgeroepen om tegen 27 oktober 2006 goedepraktijkvoorbeelden van werken aan gezondheidsbevordering bekend te maken. Deze voorbeelden moeten andere scholen inspireren in het opzetten van een duurzaam gezondheidsbeleid. In november 2006 zullen 100 gezonde scholen worden geselecteerd die een subsidie van 1000 euro krijgen. Tegen het voorjaar van 2007 komt er een website rond actieve gezonde scholen.

3.3.6 Onderwijs en cultuur

We zullen dit schooljaar de samenwerking tussen de beleidsdomeinen onderwijs en cultuur verder intensiveren via studiedagen, projecten en gezamenlijk onderzoek.

In het najaar van 2006 werken Vlaanderen en Nederland gezamenlijk mee aan een onderzoek naar kunst- en cultuureducatie in het onderwijs. De criteria die in een internationale Unescostudie naar effectieve kunsteducatie naar voren zijn geschoven, zullen hierbij het kader vormen. Een onderzoek naar de financiële ondersteuningsmogelijkheden voor schoolprojecten zal de basis zijn voor de evaluatie en kwaliteitsvolle afstemming van de bestaande financiële ondersteuning. Bovendien zal de Canon Cultuurcel dit jaar extra aandacht besteden aan leerlingen die van huis uit niet of nauwelijks met kunst en cultuur in aanraking komen. Hiervoor worden een aantal pilootprojecten opgezet in samenwerking met het onderwijsveld en de culturele sector.

3.4 Schoolinfrastructuur en rationeel energiegebruik in scholen

3.4.1 Inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur

Om het tekort aan investeringen in schoolinfrastructuur van het laatste decennium weg te werken, zette de Vlaamse Regering op 5 juli 2006 een grootschalige inhaalbeweging via reguliere en alternatieve financiering op. Het Design, Build, Finance en Maintain (DBFM)-programma wil voor 1 miljard euro aan werken van de lijst van investeringsnoden aanpakken via alternatieve financiering. In overeenstemming met de wet op de overheidsopdrachten zoekt de overheid een private vennootschap die zal instaan voor een aantal deelaspecten van het bouwen en onderhouden van een school: het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud en de herstelwerken. Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIOn) zal in het voorjaar van 2007 een dochtervennootschap oprichten, waarin de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) voor de helft participeert. Deze dochtervennootschap zal op haar beurt een minderheidsparticipatie hebben in de DBFM-vennootschap.

Een selectiecommissie heeft de projecten uitgekozen die in aanmerking komen voor het DBFM-programma. De DBFM-vennootschap zal de schoolinfrastructuur voor dertig jaar ter beschikking stellen en hiervoor een prestatiegerelateerde gebruiksvergoeding van de scholen ontvangen. De scholen kunnen daarvoor rekenen op een financiële tussenkomst die uitbetaald wordt door AGIOn.

3.4.2 Rationeel energiegebruik in scholen

De reeks maatregelen om de scholen te helpen bij energiebesparing wordt verder uitgebreid. In 2006-2007 nemen we eenmalig maatregelen die de scholen direct ten goede komen zoals:

- de subsidies voor de vernieuwing van stookoliemeters en het op punt stellen van verwarmingsinstallaties;

- subsidies voor scholen die een doorlichting ondergaan op energievlak.

Daarnaast werken we samen met de distributienetbeheerders om zoveel mogelijk scholen te laten aansluiten op een energieboekhouding. Daarbij wordt rekening gehouden met de aparte regelgeving in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

AGIOn zal met een afzonderlijke subsidielijn werken voor investeringen die verband houden met rationeel energiegebruik.

Er zullen studies rond energienormen bij nieuwbouw en bij de renovatie van de verwarmingsinstallatie worden uitgevoerd. Er komt in elke provincie ook een vormingsdag rond energiezorg in scholen. Daarbij wordt een synergie betracht tussen technische en pedagogische informatie. Voor dit laatste wordt samengewerkt met MOS, Milieu op School, van het Vlaams ministerie van Leefmilieu.

Het is ook de bedoeling om een website en een reeks brochures uit te werken die meer informatie geven aan de scholen over energiezorg.

3.5 Basismobiliteit en het STOP-principe

3.5.1 Netoverstijgend leerlingenvervoer voor het gewoon basisonderwijs

In het najaar van 2005 besliste de Vlaamse Regering om vanaf 1 september 2006 projecten rond netoverschrijdend leerlingenvervoer op te starten. Begin 2006 stelden 44 gemeenten zich daarvoor kandidaat en 12 ervan werden geselecteerd. Uiteindelijk ondertekenden 9 gemeenten met de scholen en De Lijn een protocol om de projecten uit te voeren.

De projecten huldigen het STOP-principe: voorrang aan stappers en trappers, daarna pas openbaar vervoer (schoolbus) en enkel als het niet anders kan privévervoer (auto). Daarom zal in elk project gewerkt worden met een stap-en-trap-zone, die afgebakend wordt door de gemeente samen met de scholen. In deze zone rijdt de schoolbus in principe niet, omdat verwacht wordt dat de leerlingen te voet of met de fiets naar school gaan. Ook buiten deze zone wordt het stappen en trappen gepromoot.

In maart 2007 wordt het verplaatsingsgedrag van leerlingen naar de school opnieuw gemeten en vergeleken met de nulmeting van maart 2006. Voor de start van volgend schooljaar zullen afspraken worden gemaakt en de nodige bijsturingen gebeuren.

Een nieuwe oproep zal volgen om op 1 september 2007 projecten in andere gemeenten op te starten. De selectie van nieuwe pilootgemeenten zal in december 2006 plaatsvinden.

3.5.2 Openbaar vervoer naar attractiepolen, waaronder scholen voor secundair onderwijs

De Lijn breidt het net van openbaar vervoer verder uit in functie van attractiepolen, zoals de scholen voor secundair onderwijs. Het aanbod van openbaar vervoer zal worden bepaald op basis van gegevens over leerlingenstromen, maar er zal ook rekening worden gehouden met de vrije keuze. Over gebieden waar onvoldoende openbaar vervoer is naar secundaire scholen, zoals de Antwerpse Noorderkempen, werd overleg opgestart.

3.5.3 Herziening regelgeving leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs, inclusief busbegeleiding

Om de lange ritten van leerlingen van het buitengewoon onderwijs te vermijden, zal de vrije keuze in het buitengewoon onderwijs herbekeken moeten worden. Kan de opdeling tussen het vrij en officieel onderwijs die geldt voor de vrije keuze in het gewoon basisonderwijs ook worden toegepast op het leerlingenvervoer voor het buitengewoon onderwijs? Dat zou de ophaalgebieden verkleinen en de tijdsduur van de ritten verkorten. Dit vrijekeuzeconcept zal aan de praktijk getoetst worden in de regio Oost-Brabant. De Lijn en de diverse onderwijskoepels zullen aan die oefening meewerken. Ze zal vanaf april 2007 worden geëvalueerd en eventueel bijgestuurd.

Zoals afgesproken in cao VII en VIII zorgen we voor een betere bezoldiging en arbeidsvoorwaarden en voor opleiding en vorming op maat van de busbegeleiders. Busbegeleiders die niet behoren tot het zonale leerlingenvervoer, krijgen in juli en augustus bovenop hun werkloosheidsvergoeding een bestaanszekerheidvergoeding 5 euro per dag. Met middelen van de begroting 2005 werden een reeks opleidingen voor busbegeleiders georganiseerd. In 2006 is er een budget om busbegeleiders op structurele basis te vormen. Dit najaar besteden we een beperkte studieopdracht uit naar het statuut en de verloning van busbegeleiders.

3.6 Brussel, de Vlaamse Rand en taalgrensgemeenten

3.6.1 Brussel

In september 2005 werd voor het secundair onderwijs in Brussel een netoverstijgende ondersteuningsstructuur (Broso) opgericht. Samen met de betrokken netten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal deze ondersteuningsstructuur vanaf dit schooljaar de scholen van het secundair onderwijs ondersteunen om betere resultaten met hun leerlingen neer te zetten. De Vlaamse Regering stelt hiervoor een deel van het werkingsbudget en vijf personeelsleden ter beschikking.

Het steunpunt GOK zal het experiment vraaggestuurde begeleiding van het basisonderwijs van de vzw Voorrangsbeleid Brussel tijdens het najaar evalueren. Op grond daarvan zullen we de afspraken met de vzw Voorrangsbeleid Brussel zonodig bijstellen.

Er bestaat in Brussel vrijwel geen Nederlandstalig technisch en beroepssecundair onderwijs. Heel wat nijverheidstechnische richtingen worden nergens aangeboden. Schoolbesturen die een nijverheidstechnische richting willen starten, zullen in het startjaar op een financiële ondersteuning kunnen rekenen. De Vlaamse Regering zal de inspanningen terzake zoveel mogelijk afstemmen met het werkgelegenheidsbeleid van de Brusselse regering.

De resolutie van 26 november 2003 over het Nederlandstalig onderwijs in Brussel blijft een belangrijke leidraad bij de verdere uitwerking van een onderwijsbeleid in de hoofdstad.

Controle op de naleving van de leerplicht – inbegrepen regelmatig schoolbezoek – kan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest alleen maar als de beide gemeenschappen samenwerken. De Vlaamse Regering zal dan ook trachten met de Franse Gemeenschap een gemeenschappelijke aanpak af te spreken.

Onder meer als gevolg van het nieuwe financieringsysteem voor het hoger onderwijs is het landschap van het hoger onderwijs in Brussel in volle beweging. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een meer rationele, maar tegelijk ook krachtigere organisatie van het Vlaams hoger onderwijs in onze hoofdstad. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en zullen erover waken dat bestaande en nieuwe instellingen en structuren in Brussel met de nodige slagkracht kunnen opereren, zowel binnen hun associatie als over de associaties in Brussel heen.

3.6.2 Vlaamse Rand en taalgrensgemeenten

Om het taalvaardigheidsonderwijs te ondersteunen, is sinds 1 september 2006 een nieuw organiek stelsel van toepassing op zowel de Nederlandstalige basisscholen in de rand- en taalgrensgemeenten en in de 13 gemeenten van de brede Vlaamse Rand rond Brussel. Het aantal aanvullende lestijden wordt berekend op basis van het aantal anderstaligen per school. Samen met de pedagogische begeleidingsdiensten wordt een ondersteuningsproject taalvaardigheid in de basisscholen in de betrokken gemeenten opgezet.

De bemiddelingscommissie voor het CLB heeft Franstalige basisscholen in de rand uitgenodigd een overeenkomst te sluiten met een Nederlandstalig CLB voor het verplichte deel uit het CLB-decreet. Op basis van de beslissing van de betrokken inrichtende machten zal de Vlaamse Regering nagaan welke maatregelen zich in dit verband opdringen.

Dit schooljaar kregen 7 van de 8 Franstalige basisscholen zorguren tegenover slechts 3 van de 8 het vorige schooljaar. Geen enkele van de faciliteitenscholen vraagt GOK-lestijden. De voorwaarde om die te krijgen is immers dat ze de kwaliteitsbewaking door de Vlaamse onderwijsinspectie aanvaarden.

Over de toepassing van het territorialiteitsbeginsel in het onderwijs hadden we een gesprek met mevrouw Arena, bevoegd voor het leerplichtonderwijs in de Franse Gemeenschap. Tijdens dat gesprek kwam de inventaris aan bod die een overzicht geeft van alle initiatieven aan weerszijden van de taalgrens die mogelijk een bevoegdheidsoverschrijding inhouden. De gesprekken tussen beide gemeenschappen over de inventaris worden verder gezet.

We zullen het initiatief nemen om de onderwijstaalexamens en de bestuurstaalexamens onderling coherent te maken, in overeenstemming met de rechtspraak van het Arbitragehof.

3.7 Hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Het decreet van 19 maart 2004 (art. VII 1) machtigt de Vlaamse Regering tot de coördinatie van 13 decreten op het hoger onderwijs. De overheid kan zich echter niet beperken tot een louter technische of redactionele integratie van de bestaande regelgeving. In een basisdecreet zullen daarom - met respect voor de basisfilosofie van de bestaande regelgeving - de nodige inhoudelijke aanpassingen worden gedaan en nieuwe bepalingen ingeschreven. De decreten die we momenteel voorbereiden, zoals het financieringsdecreet en het recent goedgekeurde decreet op de lerarenopleiding, zullen erin worden opgenomen.

Verder zullen we ook rekening houden met nieuwe internationale en nationale ontwikkelingen zoals de kwalificatiestructuur (zie boven), de titulatuur, studiegebieden, instellingsaccreditatie, joint degrees, de rol van de associaties en de positionering van hogescholen en universiteiten in de bamastructuur, examencontracten, hoger kunstonderwijs, de taalregeling. Ook meer concrete situaties zoals de samenwerking tussen de hogeronderwijsinstellingen in Brussel vergen een regeling in dat basisdecreet.

Het basisdecreet op het hoger onderwijs vormt een uitgelezen kans om met het hoger onderwijs over belangrijke thema's te debatteren, zoals het bestuurssysteem en het toezicht op de instellingen (deregulering, maar anderzijds een aangepaste verantwoording).

3.7.1 De studieduur van masters

In de studiegebieden wetenschappen en biomedische wetenschappen heeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid gecreëerd om masteropleidingen te organiseren van 120 studiepunten. Die toelating tot uitbreiding van de studieomvang werd gekoppeld aan de voorwaarde om bepaalde componenten in het curriculum te integreren (lerarenopleiding, specialisatie, onderzoeksproject). Ze werd ook afhankelijk gemaakt van de goedkeuring van een capaciteitsplan. Daarmee moeten de betrokken instellingen aantonen dat zij wel degelijk over de nodige onderwijs- en onderzoekscapaciteit beschikken om kwaliteitsvolle masteropleidingen van 120 studiepunten aan te bieden. Voor de meeste opleidingen in de beide studiegebieden werd de uitbreiding intussen goedgekeurd. Over de resterende dossiers neemt de Vlaamse Regering tegen het einde van 2006 een beslissing.

De ervaring met deze werkwijze is positief. De betrokken opleidingen maakten ernstig werk van de capaciteitsplannen. Bovendien leidde die oefening tot verschillende vormen van samenwerking over de instellingen heen. Die krachtenbundeling kan de kwaliteit van het onderwijs alleen maar ten goede komen. Op basis van deze ervaring zal in het basisdecreet een veralgemeend systeem voor de

aanpassing van de studieomvang van de master- en eventueel bacheloropleidingen worden opgenomen. De voorstellen zullen echter streng beoordeeld worden. Het is niet de bedoeling de studieduur over de hele lijn te verlengen. Integendeel zelfs: als dat wenselijk is, moet ook een vermindering van de studieomvang tot de mogelijkheden behoren.

3.7.2 Academisering en projectmatig wetenschappelijk onderzoek in de hogescholen

Om de hogeschoolopleidingen van twee cycli om te vormen tot academische bachelor- en masteropleidingen is een versterking van hun onderzoeksomgeving nodig. In de associatie bouwen de hogescholen hun onderzoekscapaciteit uit in nauwe samenwerking met de universiteiten. Ze krijgen daarvoor academiseringsmiddelen van de overheid.

Omdat het succesvol afronden van het academiseringsproces zowel voor de inschakeling van het Vlaams hoger onderwijs in de Bolognaruimte als voor de verdere uitbouw van de Vlaamse kennisruimte noodzakelijk is, hebben de Vlaamse minister van wetenschaps- en innovatiebeleid en de Vlaamse minister van onderwijs samen beslist om uit hun respectieve begrotingen in bijkomende middelen te voorzien voor de versterking van de onderzoekgebondenheid van de academische opleidingen aan de Vlaamse hogescholen. Tegen 2009 kunnen de academiseringsmiddelen zo naar een bedrag van ongeveer 30 miljoen euro evolueren.

Voor de omvorming tot volwaardige academische opleidingen krijgen de instellingen tijd tot 2012-2013. Omdat het hier om een complex en langdurig proces gaat, heeft het decreet een tussentijdse, indicatieve voortgangstoets bepaald tegen eind 2007. Deze toets moet de evolutie in de wetenschappelijke ondersteuning en verwevenheid van het onderwijs met wetenschappelijk beoordelen. De Erkenningscommissie is verantwoordelijk om deze voortgangstoets uit te voeren.

We zullen deze toets zo veel mogelijk afstemmen op het visitatieprotocol. Zo kunnen we met een beperkte aanvulling van het vertrouwde protocol toch een zinvol instrument hebben om een tussentijdse stand van zaken op te maken inzake wetenschappelijke ondersteuning en verwevenheid van het onderwijs met het onderzoek.

In het structuurdecreet wordt voorzien dat aan professionele bacheloropleidingen middelen krijgen voor de versterking van de wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening. Binnen de Vlaamse innovatieketen hebben deze opleidingen immers een belangrijke plaats. Ze staan dicht bij de praktijk en ze zijn bijzonder goed geplaatst voor de ondersteuning van de KMO's. Bovendien laat deze samenwerking toe dat deze opleidingen permanent voeling houden met het werkveld. Voor 2007 bedraagt de dotatie voor projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO) 9 miljoen euro. We zullen onderzoeken of we bij de verdeling van de PWO-middelen die thans uitsluitend op basis van het aantal studenten gebeurt, geen performantiecriteria kunnen hanteren.

3.7.3 Hoger kunstonderwijs

Het hoger kunstonderwijs vergt een specifieke regelgeving in het basisdecreet. De academisering van het hoger kunstonderwijs vraagt een specifieke aanpak, maar het resultaat moet beantwoorden aan de criteria voor academisch hoger onderwijs bij accreditatie. Meer en meer rijst de vraag of een uitbreiding van het professionele aanbod in het hoger kunstonderwijs niet aangewezen is.

In cao II voor het hoger onderwijs is afgesproken dat een werkgroep de problematiek van de bijzondere en de gangbare salarisschalen in het hoger kunstonderwijs zal verkennen en daarbij

rekening zal houden met de uitdagingen van het hoger kunstonderwijs (onder andere academisering) en met de budgettaire mogelijkheden.

Begin 2007 zal een visienota worden opgesteld om met de verschillende stakeholders en de parlementairen te bespreken, waarbij naast de betrokken opleidingen en de hogescholen, ook de culturele sector en de Vlaamse minister bevoegd voor cultuur worden betrokken. De resultaten van die bespreking worden meegenomen in de voorbereiding van het globale decreet op het hoger onderwijs dat tegen eind 2007 rond moet zijn.

De beheersovereenkomsten met de Hogere Instituten voor Schone Kunsten (Orpheusinstituut, Operastudio Vlaanderen en HISK) en met P.A.R.T.S. liepen af eind 2005. Ze werden voor 2006 met één jaar verlengd. Het is de bedoeling om in 2007 met elk van deze vier instituten een nieuwe beheersovereenkomst voor een periode van vijf jaar te sluiten. Vooraleer dit gebeurt, zal de werking van de afgelopen periode echter uitgebreid geëvalueerd worden. Deze evaluatie zal uiteraard de inhoud en de draagwijdte van de nieuwe beheersovereenkomsten mee bepalen. Daarnaast zal in samenwerking met de regeringscommissarissen een grondige financiële analyse van de instellingen gebeuren. In de nieuwe beheersovereenkomsten zal er alleszins aandacht gaan naar een versterking van de band met, en eventueel een mogelijke integratie van deze instellingen in, de reguliere structuren en werking van het hoger onderwijs. We zullen nagaan hoe ze hun rol in de academisering van het hoger kunstonderwijs kunnen versterken. Tegelijk moeten de kwaliteiten van de instellingen ook in de toekomst ten volle tot hun recht kunnen komen. Met de Posthogeschool voor Podiumkunsten (POPOK), die we tot nu toe via een jaarlijkse subsidie financierden, zullen we ook een beheersovereenkomst sluiten, naar het model van de overeenkomst met de andere instituten.

3.7.4 Kwaliteitszorg en ranking

Intussen zijn de eerste accreditaties aan Vlaamse opleidingen uitgereikt. Om te garanderen dat ons systeem van kwaliteitszorg goed op de sporen blijft, zullen we samen met de betrokken partijen (de instellingen, de koepels VLIR en VLHORA, de NVAO ...) de processen van visitatie en accreditatie van nabij monitoren en waar nodig bijsturen. Het blijft wel de bedoeling om de opleidingsaccreditatie aan te houden en alle opleidingen dit proces te laten doorlopen. Dit belet niet dat, ook met Nederland, de discussie gevoerd kan worden over de toekomst van het accreditatiestelsel.

We moeten studenten stimuleren om zich bij hun studiekeuze te baseren op de bijzondere kwaliteitskenmerken van een opleiding en op de klemtonen die de opleidingen leggen. Het Centrum für Hochschulenentwicklung hanteert een systeem van gedifferentieerde en meerdimensionale rankings volgens discipline. Samen met Nederland zullen we een pilootproject opstarten om dat Duitse systeem te vertalen naar de eigen context. De instellingen en de studenten zullen er heel actief bij betrokken worden. Tegen het einde van dit werkjaar zullen de uitkomsten van het pilootproject beschikbaar zijn.

3.7.5 Wetenschappelijk onderzoek

EERSTE HERZIENING VAN HET BOF-BESLUIT

Het BOF of het financieringkanaal voor grensverleggend onderzoek waarvoor elke universiteit beschikt, behoort tot de gemeenschappelijke bevoegdheid van de Vlaamse minister bevoegd voor wetenschap en innovatie en de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs.

Op 15 september 2006 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan een herziening van het besluit op de Bijzondere Onderzoeksfondsen. In dit ontwerp van besluit worden volgende onderwerpen behandeld:

- de invoering van een stimulans in de verdeelsleutel van de overheidsbijdrage aan het BOF om het personeelsbeleid van de universiteiten voor het zelfstandig academisch personeel (ZAP) te dynamiseren, door het aandeel van vrouwen en van personen met onderzoekservaring aan een andere universiteit bij de eerste aanstellingen in een ZAP-graad in de berekening mee te nemen;

- de financiering van een aantal bijkomende ZAP-mandaten (ten bedrage van jaarlijks 1,5 miljoen euro), waarvan de titularissen, zonder de band met het academisch onderwijs te verwaarlozen, hoofdzakelijk worden belast met onderzoekstaken;

- de instelling van de Methusalem-financiering om aan een beperkt aantal ZAP-leden, die toonaangevend zijn voor de ontwikkeling van hun vakgebied en hiervoor internationale erkenning genieten, langlopende programmafinanciering toe te kennen. Daarvoor wordt op de begroting wetenschapsbeleid in 2006 een bedrag van 3 miljoen euro vrijgemaakt en in 2007 een bedrag van 10 miljoen euro. In 2009 zal dit bedrag verdubbelen;

- de vereenvoudiging van de regels voor de aanwending van BOF-middelen om internationale wetenschappelijke samenwerking te financieren;

- de verlenging van de looptijd van het BOF-besluit tot 2012, waarbij de geplande doorlichting van het onderzoeksbeleid van de universiteiten wordt vervroegd naar 2010.

TWEEDE, BEPERKTE HERZIENING BOF-BESLUIT IN HET KADER VAN DE INVOERING VAN HET NIEUW FINANCIERINGSMODEL VOOR HET HOGER ONDERWIJS

Bovenvermelde herziening van het BOF-besluit kan worden beschouwd als een grote onderhoudsbeurt. Op korte termijn dringt zich evenwel een tweede aanpassing op. In juli 2006 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan de herziening van de financiering van het hoger onderwijs. In dit nieuwe financieringsmodel wordt voor de bepaling van het variabel onderzoeksgedeelte van de eerste geldstroom rekening gehouden met elementen die zijn opgenomen in de BOF-sleutel: het aantal doctoraatsdiploma's, het aantal publicaties en het aantal citaties. Hoewel deze elementen deel uitmaken van de BOF-sleutel, wordt de BOF-sleutel in zijn totaliteit niet in het nieuwe financieringsmodel gebruikt. Voor de coherentie van de regelgeving is het gewenst dat voor het variabel onderzoeksgedeelte van de eerste geldstroom én voor de verdeling van de overheidsbijdrage voor de Bijzondere Onderzoeksfondsen dezelfde criteria worden gehanteerd.

Hiervoor is het noodzakelijk dat het element 'werkingsuitkeringen' niet meer in de nieuwe BOF-sleutel wordt meegenomen. Bovendien kunnen we voor de BOF-sleutel niet langer het aantal masterdiploma's uitgereikt door de universiteit gebruiken, maar het aantal academische bachelor- en initiële masterdiploma's uitgereikt door de universiteit én door de hogescholen die deel uitmaken van de associatie.

Aan de universiteiten vroegen we - in overleg met de associaties - een voorstel van aangepaste BOF-sleutel uit te werken, die zowel gebruikt kan worden voor de berekening van het variabel onderzoeksgedeelte van de eerste geldstroom als voor de verdeling van de BOF-overheidsbijdrage. In de loop van 2007 zal op basis van dit voorstel een aanpassing aan het BOF-besluit worden doorgevoerd.

Daarnaast zullen we samen met de Vlaamse minister van wetenschapsbeleid een decreet voorbereiden dat een aantal punten regelt over onderwerpen die zowel behoren tot het wetenschaps- als het hoger onderwijsbeleid. Hierin zullen we onder meer de bijkomende financiering om de onderzoeksbetrokkenheid van de academische hogeschoolopleidingen te versterken en eventuele aanpassingen aan het personeelstatuut die noodzakelijk zijn om het academiseringsproces optimaal te laten verlopen, regelen.

De voorbereiding van beide decreten is opgestart en deze zullen in de eerste helft van 2007 aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

3.8 Internationalisering

3.8.1 Europees project levenslang leren

De Europese onderwijsprogramma's Socrates en Leonardo da Vinci worden vanaf 1 januari 2007 vervangen door het nieuwe, geïntegreerde Levenslang Leren Programma (LLP). Voor de uitvoering van dat programma in Vlaanderen werd recent een 'nationaal agentschap' opgericht. Omdat de Europese Commissie als voorwaarde stelt dat de uitvoerende nationale agentschappen over rechtspersoonlijkheid moeten beschikken, zal de vzw Vlaams Leonardo Da Vinci agentschap (VLAG) tijdelijk als Vlaams agentschap fungeren. Het is de bedoeling dit werkjaar het Vlaamse agentschap Levenslang Leren Programma zowel juridisch als structureel zo uit te bouwen dat de betrokkenheid van de verschillende partners verzekerd is.

In januari/februari 2007 zullen alle doelgroepen intensief worden geïnformeerd via nationale en regionale contactseminaries. In oktober/december 2007 worden de activiteiten afgerond die met Socrates en Leonardo da Vinci werden opgestart en start de voorbereiding van de nieuwe aanvraagronde 2008.

3.8.2 Erkenning van buitenlandse diploma's

De beleidsnota stelt dat we op drie sporen zullen werken voor een betere en snellere erkenning van buitenlandse diploma's in het hoger onderwijs.

Een eerste spoor betreft de automatische en wederzijdse erkenning van de diploma's uitgereikt in Vlaanderen en Nederland. Het NVAO-verdrag bevat al bepalingen over de gelijkstelling van Vlaamse en Nederlandse diploma's van hoger onderwijs met het oog op instroom en doorstroom in het hoger onderwijs. Bijkomend zullen we dit academiejaar een besluit voorbereiden waarmee de gelijkwaardigheid wordt vastgesteld met het oog op verzilvering van het diploma op de arbeidsmarkt. Alleen zo kan er aan de gediplomeerden voldoende rechtszekerheid gegeven worden.

Een tweede spoor betreft de ratificatie en toepassing van de principes van de Lisbon Recognition Convention (LRC). Op 7 maart 2005 heeft België de Lisbon Recognition Covention ondertekend. Het voorontwerp van decreet om het LRC-verdrag aan Vlaamse zijde te ratificeren, is inmiddels door de Vlaamse Regering goedgekeurd en wordt in november 2006 behandeld door het Vlaams Parlement. Met de definitieve goedkeuring van dit instemmingsdecreet zal Vlaanderen overigens het laatste minpunt op de 'Bologna Scorecard' hebben weggewerkt.

De meeste principes van de LRC zijn al omgezet in Vlaamse regelgeving. Toch lijkt een herziening zich op te dringen. We zullen in het komende academiejaar een overkoepelend decreet voor de erkenning van diploma's voorbereiden, waarin de volgende principes en procedures worden vastgelegd:

- de verdere uitbouw van een professionele one-stop-shop (één loket) voor de erkenning van diploma's van alle onderwijsniveau's;

- de erkenningprincipes gebaseerd op de LRC-principes;

- de professionele erkenning in uitvoering van de Europese Richtlijn 2005/36;

- de criteria, de algemene procedure en bijzondere procedures voor de academische erkenning van diploma's (vluchtelingen, 'International Access Qualifications', diploma's van transnationaal onderwijs, 'Joint Degrees', diploma's van de andere gemeenschappen, diploma's van het Nederlands hoger onderwijs, enz.)

Met dat laatste punt bewandelen we meteen ook het derde spoor dat in de beleidsnota is uitgetekend.

In functie van een snellere en meer gerichte dienstverlening zal de administratie haar organisatie nauwer afstemmen op de verschillende pistes voor het verwerven van de gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma of het valideren van competenties. De normale looptijd voor de behandeling van de dossiers voor academische gelijkwaardigheid is dit jaar al gereduceerd van vier naar drie maanden en zal verder worden verminderd tot maximaal twee maanden.

4 Uitvoering van moties en resoluties van het Vlaams Parlement

Het voorbije werkjaar werden over onderwijs volgende moties en resoluties aangenomen door het Vlaams Parlement:

- De motie van aanbeveling nr 555 over de beleidsbrief Onderwijs en Vorming, beleidsprioriteiten 2005-2006 van de heer Robert Voorhamme, mevrouw Kathleen Helsen, de heren Gilbert Van Baelen en Kris Van Dijck en mevrouw Anissa Temsamani vraagt men de Vlaamse Regering bij de uitvoering van het beleid inzake onderwijs en vorming, rekening te houden met dertien door hen geformuleerde prioriteiten

- De resolutie nummer 741 van de dames Anissa Temsamani, Monica Van Kerrebroeck en Marleen Vanderpoorten, de heren Kris Van Dijck en Joris Vandenbroucke en mevrouw Kathleen Helsen over de verbetering van de vertegenwoordiging van allochtonen in het onderwijzend personeel

- De met redenen omklede motie nummer 722 van mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heren Jos De Meyer, Gilbert Van Baelen en Robert Voorhamme en mevrouw Kathleen over het tekort aan praktijkleraars in het technisch secundair onderwijs en over het tekort aan leerkrachten praktijkvakken in het technisch secundair en beroepssecundair onderwijs

- De met redenen omklede motie nummer 508 van mevrouw Anissa Temsamani en de heren Gilbert Van Baelen, Jos De Meyer, Kris Van Dijck en Joris Vandenbroucke over de plannen voor alternatieve financiering van de schoolinfrastructuur

- De resolutie met nummer 461 van de heer Jos De Meyer, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heren Ludo Sannen en Kris Van Dijck en mevrouw Monica Van Kerrebroeck – over een voorkooprecht voor scholen

4.1 Uitvoering beleidsbrief 2005-2006

De diverse wijzen waarop met de motie werd rekening gehouden, komen tot uiting in de voorliggende beleidsbrief:

- Ad. 1: het onlosmakelijke verband tussen gelijke kansen en kwaliteit loopt als een rode draad doorheen het gevoerde beleid van het afgelopen werkjaar en vormt telkens opnieuw het uitgangspunt bij de aangekondigde verdere beleidsmaatregelen;

- Ad. 2: hiervoor verwijs ik naar de relevante passages uit de beleidsbrief zoals talentontwikkeling voor alle jongeren, verantwoording en verstrekking van beleidsrelevante informatie, scholen in hun kwaliteit ondersteunen;

- Ad. 3: in cao VIII werden middelen vrijgemaakt voor loonsverhoging, opleiding en nascholing van directies;

- Ad. 4: nu met de instellingen en in de Vlaamse Regering een akkoord over de nieuwe financiering werd bereikt, wordt tegen eind 2006 een ontwerp decreet voorbereid;

- Ad. 5: alle voorbereidingen werden getroffen om de volledig vernieuwde lerarenopleiding (met een grotere praktijkcomponent in de opleiding en de verbetering van de begeleiding van leraren-in-opleiding en startende leraren) in te voeren op 1 september 2007;

- Ad 6: dit najaar nog zal een discussienota over de kwalificatiestructuur voor advies aan de betrokken strategische adviesraden worden voorgelegd;

- Ad 7: een nieuw referentiekader voor leerzorg voor leerlingen met specifieke noden in het gewoon én het buitengewoon basis- en secundair onderwijs wordt in nauwe samenwerking met de VLOR voorbereid;

- Ad 8, 9,10, 11: voor de stand van zaken over de inhaalbeweging voor scholenbouw, de uitbouw van centra voor leren en werken, de evaluatie van de modularisering in het BSO, de hervorming van het volwassenenonderwijs en de plannen inzake hoger beroepsonderwijs kan verwezen worden naar passages in de beleidsbrief ;

- Ad. 12° en 13: in alle fasen van de beleidsvoorbereiding trek ik ruim tijd uit voor informatieverstrekking, overleg en consultatie van alle betrokkenen. Aan belangrijke hervormingen en decreten blijven – net als vorig werkjaar – meestal conceptnota's voorafgaan. Reacties hierop worden steeds meegenomen in de verdere beleidsontwikkeling.

4.2 Verbetering van vertegenwoordiging van allochtonen bij het onderwijzend personeel

Het nieuwe decreet lerarenopleiding dat binnenkort in de onderwijscommissie zal worden besproken, creëert het statuut van leerkracht in opleiding. Dit statuut maakt de lerarenopleiding aantrekkelijk voor zij-instromers.

Verdere maatregelen voor de vertegenwoordiging van allochtonen bij het onderwijzend personeel volgen bij de voorbereiding van het besluit op de evenredige arbeidsmarktparticipatie.

4.3 Tekort praktijkleraars technisch secundair en beroepssecundair onderwijs

De problematiek van de leraars praktische vakken (PV), vooral dan het meer in aanmerking nemen van nuttige ervaring, werd aangekaart in de werkgroep loopbaan tijdens de afgelopen cao-besprekingen. Dit was trouwens het geval voor het volledige thema van de zij-instromers.

Uit deze besprekingen met zowel de representatieve vakorganisaties als het Gemeenschapsonderwijs en de koepels van inrichtende machten kwam nogmaals naar voor dat er een groot bijkomend budget nodig zal zijn als we nuttige ervaring van meer diensten en meerdere personeelscategorieën willen honoreren.

Binnen de voor de cao bepaalde budgettaire ruimte opteerden onze gesprekspartners niet voor een veralgemeende uitbreiding.

Als we zeer selectief te werk zouden gaan (bv. enkel naar duidelijke onderwijsgerelateerde diensten) zou dit budget misschien in de hand gehouden kunnen worden. Een selectie van bepaalde groepen is echter zeer moeilijk en zal hoe dan ook vragen van andere groepen oproepen.

Bovendien zullen dan niet alleen de nieuw aan te werven zij-instromers, maar ook de personeelsleden die vandaag in dienst zijn, vroegere diensten uit de privé-sector te gelde kunnen maken.

Aangezien cao VIII geen bepaling over zij-instromers bevat, moeten we creatief andere denkpistes verkennen.

4.4 Alternatieve financiering schoolinfrastructuur

Op 5 juli 2006 werd het ontwerp van decreet over de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur aangenomen door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

Op 20 juli 2006 besliste de Vlaamse Regering om de aanbestedingsprocedure op te starten. Daarmee gaat de overheid op zoek naar een private vennootschap die zal instaan voor een aantal deelaspecten van het bouwen en onderhouden van scholen

In een eerste fase van de aanbestedingsprocedure zal de selectie gebeuren van de meest valabele kandidaten die dan worden uitgenodigd om een offerte in te dienen. In een tweede fase gebeurt de inhoudelijke beoordeling van de offertes, onderhandelingen en de gunning.

Een selectiecommissie selecteert de schoolbouwprojecten die in aanmerking komen voor dit DBFM-programma (design, build, finance en maintain).

4.5 Voorkooprecht voor scholen

Het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, heeft het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid 'Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs' – hierna AGIOn – in werking laten treden op 1 april 2006. Naast vroegere taken van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs, kreeg het ook nieuwe taken.

AGIOn zal een belangrijke rol spelen om het gebruik van de beschikbare middelen te optimaliseren. Enkele kerntaken van het agentschap zijn het stimuleren en uitvoeren van net- en beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en coördinatie inzake onderwijsinfrastructuur, het opzetten en beheren van een efficiënt controle- en meetsysteem, informatieverstrekking, adviesverlening, ondersteuning en begeleiding van de inrichtende machten op het vlak van onderwijsinfrastructuur.

Via de beheersovereenkomst (vanaf 2008) zullen we zorgen voor initiatieven om zo optimaal mogelijk om te gaan met onderwijsinfrastructuur, met uiteraard de daartoe nodige middelen. Dit biedt dan verschillende opties – meer dan een louter voorkooprecht – om overleg te organiseren tussen een inrichtende macht die een aanvraag om subsidies indient en een inrichtende macht die een beschikbaar geacht gebouw zou bezitten.

Het agentschap zal het schoolpatrimonium in kaart brengen en eventuele problemen die zich zouden voordoen bij de verkoop van schoolgebouwen aan andere geïnteresseerde inrichtende machten. Het lijkt me aangewezen om de bevindingen van het agentschap over de omvang van mogelijke lokale problemen af te wachten, vooraleer regelgevend op te treden.

5 Uitvoering begroting 2006 en initiële begroting 2007.

5.1 Een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Voor het realiseren van een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt werden in 2006 kredieten ingeschreven met een totaal van 17,8 mio euro. In 2007 bedraagt het totaal budget hiervoor 18,6 mio euro

Een totaal van 3,3 mio euro wordt uitgetrokken voor het voorbereiden van het EVC-beleid, de kwalificatiestructuur, certificaatsupplementen, projecten rond hoger beroepsonderwijs, levenslang leren, betere afstemming tussen onderwijsinstellingen en bedrijven en de werkzaamheden van de vzw DIVA.

Subsidies voor onderwijs-werk worden aangewend om te investeren in maatregelen die arbeidsmarktversterkend werken. Voorbeelden daarvan zijn de activiteiten op vormings- en opleidingsvlak in de autoassemblage bedrijven en het stimuleren van de opleiding logistiek in de derde graad van het BSO. In 2006 werd hier 770 000 euro voor uitgetrokken, in 2007 zal dit opgetrokken worden tot 919.000 euro.

LEREN EN WERKEN

Om de component leren op de werkvloer in het deeltijds leren te versterken, komen er meer middelen voor trajectbegeleiders. De omkadering van de centra voor deeltijds onderwijs wordt versterkt. Met ingang van 1 november 2006 wordt de basiscoëfficiënt opgetrokken van 0,14 naar 0,19 uren-leraar. Ook de erkende vormingen en de leertijd zullen hiervoor middelen krijgen. Daarnaast zijn er ook middelen voor nascholing voor coördinatoren en trajectbegeleiders. In totaal gaat het over een budget van 1,320 mio euro op jaarbasis vanaf 2007.

Een financiële tussenkomst voor de scholen die stageplaatsen aanbieden, moet zorgen voor de bekostiging van het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor de leerling, student of cursist. Die kostprijs mag niet langer een hinderpaal vormen om stages aan te bieden. Het vooropgestelde bedrag is in 2006 op kruissnelheid gekomen en bedraagt 1.900.000 euro.

NIJVERHEIDSONDERWIJS

In 2006 werd de basisinfrastructuur in de studiegebieden Bouw, Hout, Mechanica- elektriciteit, Auto, Koeling en Warmte en Grafische technieken gemoderniseerd door het toekennen van extra middelen per leerling in de betrokken studiegebieden. Voor 52.484 leerlingen 200 euro per leerling of een totaal 10,5 mio euro toegekend. In 2007 zal een gelijkaardige budgettaire inspanning gebeuren.

In uitvoering van het plan geletterdheid. wordt in een groeipad voor de middelen voor de basiseducatie voorzien. Die middelen worden jaarlijks cumulatief verhoogd met 5 %. In 2006 betekent dit een

verhoging van 754 duizend euro ten opzichte van de toegekende subsidies in 2005. Uiteindelijk zal er in 2009 meer dan 3,2 mio euro bijgekomen zijn.

5.2 Een nieuw financieringssysteem voor het onderwijs

FINANCIERING LEERPLICHTONDERWIJS

In 2006 werden de werkingsmiddelen van het gesubsidieerd basisonderwijs verhoogd met 12,6 miljoen euro. In 2007 zullen 29,5 miljoen extra werkingsmiddelen voor de basisscholen de kosteloosheid van het basisonderwijs helpen realiseren en dit vanaf 1 september 2007.

GESTEGEN ENERGIEKOSTEN

Van de 10,9 miljoen euro van de Vlaamse en Federale overheid voor de compensatie van de gestegen energiekosten voor alle gebouwen waarvan de Vlaamse overheid de energiefactuur betaalt, werd 5,5 miljoen euro uitgetrokken voor de scholen. Deze middelen werden integraal over de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs verdeeld. Dit betekent een bedrag van ongeveer 5 euro per leerling.

KNELPUNTBEROEPEN

De scholen en de centra voor deeltijds onderwijs met opleidingen die leiden tot de invulling van knelpuntberoepen kregen een premie van 235 euro per leerling. Scholen kunnen die aanwenden voor de bekostiging van opleidingsspecifieke kosten die tot dusver aan de ouders / leerling werden doorgerekend. De totale kostprijs van deze operatie bedraagt 905 duizend euro. We hebben de intentie die maatregel in 2007 te herhalen.

STUDIETOELAGEN UITBREIDEN

De uitbreiding van de studietoelagen in het basis en secundair onderwijs zal 12,5 mio euro in 2007 kosten en 24,75 mio euro in 2008 om vervolgens in 2009 op kruissnelheid te komen met een bedrag van 28 mio euro.

FINANCIERING VAN HET HOGER ONDERWIJS

Om in de periode voor de invoering van het nieuwe financieringssysteem, de ergste noden bij de hogescholen te lenigen werden hun werkingsuitkeringen in 2006 verhoogd met 12,5 mio euro. Vanaf 2007 komt dit budget op kruissnelheid en bedraagt het 25 mio euro. Eveneens in afwachting van de inwerkingtreding van de nieuwe financiering voor het hoger onderwijs werden in 2006 aan de Universiteit Hasselt bijkomende middelen toegekend ten bedrage van 283 duizend euro voor de opleiding verkeerskunde.

Net zoals in 2005, werd de werkingsuitkering van de UGent verhoogd met ongeveer 2,5 mio euro om tegemoet te komen aan de uitspraak van het Arbitragehof. Die inspanning wordt de volgende jaren verder gezet om uiteindelijk een verhoging van 7,2 mio euro te realiseren.

Voor de privaatrechterlijke universiteiten wordt de verhoging van het budget voor de wettelijke werkgeversbijdrage vanaf 2007 opnieuw verder gezet. Gespreid over 2 jaar komt hiervoor 5,5 mio euro bij.

STUDENTENVOORZIENINGEN

Om de kloof tussen de studentenvoorzieningen van de hogescholen en de universiteiten te dichten zal in 2007 de subsidie voor de hogescholen met 3,6 mio euro worden verhoogd.

5.3 Beleidsvoerend vermogen van scholen versterken

VERDERE PROFESSIONALISERING VAN DE SCHOOLLEIDING

Vanaf september 2007 worden de nodige middelen voorzien (10,5 mio euro op kruissnelheid) om de loonspanning tussen directeur en leerkracht te vergroten. Een extra budget gaat naar de ondersteuning van directies van kleine scholen. Sommige middenkaderfuncties (adjunct-directeur secundair onderwijs, coördinator DBSO en technisch adviseur coördinator) zullen een loonsverhoging krijgen (2,6 mio euro op kruissnelheid). Vanaf 2008 wordt tevens 790 duizend euro voorzien voor extra opleiding en navorming voor de directeurs.

VERDERE GROEI NAAR ECHTE SCHOLENGEMEENSCHAPPEN

Vanaf het schooljaar 2005-2006 wordt aan elke scholengemeenschap één voltijds ondersteunend personeelslid met diploma secundair onderwijs (63 punten) gegarandeerd. Die ondersteuning varieert van 63 tot 360 punten afhankelijk van de grootte van de school. In 2006 komt die maatregel op kruisnelheid, wat neerkomt op een bedrag van 9,7 mio euro. De scholengemeenschappen hebben een grotere vrijheid gekregen om deze punten in te vullen. Ze kunnen kiezen hetzij personeel met een diploma secundair onderwijs (63 punten) voor de ondersteuning aan te werven, hetzij hoger opgeleiden (120 of 126 punten) voor het middenkader in dienst te nemen.

In het secundair onderwijs wordt in 2006 62 duizend euro voorzien voor bijkomende ondersteuning van grote scholengemeenschappen.

Vanaf 2006 werden scholen van het buitengewoon onderwijs aangemoedigd tot een scholengemeenschap toe te treden. Op die wijze komen ze in aanmerking om de middelen aan te wenden, die op basis van het gewoon secundair onderwijs door de scholengemeenschap worden gegenereerd. Hiervoor werd in 2006 90 duizend euro aan bijkomende middelen uitgetrokken; op kruissnelheid zal dat 360 duizend euro zijn.

PEILINGEN

Recent werd een beheersovereenkomst gesloten met de KUL voor de duur van 5 jaar. In 2006 werd hiervoor 411 duizend euro voorzien. Vanaf 2007 zal hiervoor op jaarbasis 1 mio euro worden uitgetrokken.

5.4 Loopbanen van leraren

SPECIFIEKE LERARENOPLEIDINGEN

Voor de financiering van de expertisenetwerken voor de specifieke lerarenopleiding wordt vanaf 2007 een bedrag van 2,9 mio euro voorzien.

Voor de specifieke lerarenopleiding en de expertisenetwerken samen voorzie ik vanaf 2007 meer dan 3,4 mio bijkomende middelen. Op kruissnelheid gaat het over 6 mio euro.

Om de studieomvang van de specifieke lerarenopleidingen op te trekken tot 60 studiepunten wordt vanaf 2007 een supplementaire financiering voorzien. In 2007 bedragen deze bijkomende middelen 515 duizend euro. In 2008 komt deze laatste maatregel op kruissnelheid en bedraagt de kostprijs ervan ongeveer 3,1 mio euro.

Voor de transitie van 3 naar 2 vakken ziet het financieel groeipad er als volgt uit : 117.000 euro in 2007, 583.000 euro in 2008, 1050.000 euro in 2009 en vanaf 2010 1400.000 euro.

MENTOREN

Voor het inzetten van mentoren voor de begeleiding van stagiairs, leraren-in-opleiding en starters wordt in 2006 ongeveer 3,5 mio euro voorzien. De volgende begrotingsjaren wordt deze begeleiding verder uitgebouwd. Zo wordt in het kader van CAOVIII 5 mio euro in 2008 voorzien. Op kruissnelheid wordt in 2009 een bedrag van 12,9 mio euro extra voorzien voor deze maatregel.

BEDRIJFSSTAGES

In 2006 is 1,047 mio euro vrijgemaakt voor de vervanging van leerkrachten in het secundair onderwijs die op bedrijfsstage gaan. Dit initiatief loopt zeker tot en met schooljaar 2007-2008. Vanaf 2007 is de kost hiervoor in het loonmodel verwerkt.

NASCHOLING

Vanaf het schooljaar 2007-2008 zullen opnieuw middelen (1,5 mio euro op jaarbasis) worden vrijgemaakt voor de nascholing op initiatief van de overheid. Daarmee zullen initiatieven van onderwijsvernieuwing en specifieke beleidsprioriteiten extra worden ondersteund.

VERVANGINGEN

In het project rond vervangingen van korte afwezigheden van de leden van het onderwijzend personeel (minder dan 10 aaneensluitende werkdagen) krijgen de projectscholen extra middelen van vervangingseenheden. In 2006 is voor dit initiatief 7,9 mio euro vrijgemaakt. Op kruissnelheid is hieraan vanaf 2008 een prijskaartje verbonden van 10,7 mio euro. De maatregel waarbij het omstandigheidsverlof voor de geboorte van een kind van vier naar tien dagen werd uitgebreid, is in 2006 op kruissnelheid gekomen en kost 1,7 mio euro.

LOONSVERHOGING

Door CAOVIII wordt vanaf 2006 een algemene verhoging van het vakantiegeld gefaseerd doorgevoerd. Hiervoor is 36,6 mio euro voorzien in 2006, op kruissnelheid (begrotingsjaar 2011) wordt dit bedrag opgetrokken tot 158,2 mio euro.

Naast de directeurs en bepaalde middenkaderfuncties (zie hoger) van het leerplichtonderwijs krijgen ook de lagere lonen, waarmee in essentie het administratief en ondersteunend personeel met een diploma secundair onderwijs wordt bedoeld, een loonsverhoging van gemiddeld bijna 6%. Deze maatregel kost in 2006 1,5 mio euro en in 2007 bedraagt deze op kruissnelheid 6,2 mio euro.

Naar analogie met CAO VIII voor het leerplichtonderwijs wordt in het kader van de CAO II voor het hoger onderwijs vanaf 2006 een algemene verhoging van het vakantiegeld stapsgewijs doorgevoerd voor de personeelsleden van de hogescholen. In 2006 is daarvoor een budget voorzien van 2,2 mio euro. In 2011 wordt dit bedrag op kruissnelheid opgetrokken tot 15,4 mio euro. Bovendien wordt een budget voorzien om - ook in het hoger onderwijs - de koopkracht van de lage lonen te verhogen. Hiervoor werd in 2006 een budget voorzien van 531 duizend euro. Vanaf 2007 zijn 1,7 mio euro vrijgemaakt.

Vanaf 2007 komt er een loonsverhoging voor de doventolken. In 2007 wordt daarvoor 52 duizend euro uitgetrokken. Vanaf 2008 wordt dit bedrag verhoogd tot 69 duizend euro.

INZETBAARHEID EN WERKDRUK VERMINDEREN

De maatregel om procedure voor terbeschikkingstelling en reaffectatie op het niveau van de scholengemeenschap te plaatsen, kwam in 2006 op kruissnelheid en kost 2,5 mio euro.

Ook de invoering van de aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding in het gewoon lager onderwijs kwam in 2006 op kruissnelheid en kost 8 mio euro.

Er werd 53 duizend euro uitgetrokken voor 2.100 extra schrijftolkuren vanaf 2006.

Er werd een regeling uitgewerkt waarbij voor de berekening van de lesopdracht van de directeur van de begeleidende school voor buitengewoon onderwijs de GON-leerlingen bij de leerlingen van die BO-school worden geteld. In 2006 is voor deze maatregel 39 duizend euro voorzien, vanaf 2007 64 duizend euro.

Met ingang van januari 2006 gelden nieuwe normen voor de oprichting en instandhouding van betrekkingen in het ambt van leraar secundair onderwijs, belast met het geven van praktische vakken, die voor de verzorging en het onderhoud van de teelten en de veestapel in het voltijds gewoon secundair onderwijs worden ingezet. Op jaarbasis bedraagt het budget hiervoor 470 duizend euro.

Vanaf september 2006 krijgen scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren extra ondersteuning. Op jaarbasis bedragen de bijkomende middelen daarvoor 338 duizend euro.

De bevoegdheid voor deeltijdse vorming werd overgeheveld van Cultuur naar Onderwijs in september 2003. Om de onderfinanciering van deze sector weg te werken werd vanaf 2006 een budget van 250 duizend euro voorzien.

5.5 Het onderwijs verbreden en verdiepen

ONDERWIJSVERNIEUWING

Vanaf 1 september 2005 werden een reeks geselecteerde proeftuinen binnen het leerplichtonderwijs opgestart. De middelen die voor deze projecten in 2006 zijn voorzien, bedragen 868 duizend euro.

VERHOGEN VAN DE DEELNAME AAN ONDERWIJS VAN ALLE KLEUTERS

Vanaf 2007 krijgt het kleuteronderwijs meer ondersteuning en omkadering. Het totale bedrag daarvoor is 4 mio euro. Vanaf 2008 verhogen deze middelen tot 20 mio euro.

ONDERWIJS VOOR ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS

Vanaf 2006 werd in het basisonderwijs het onthaalonderwijs uitgebreid. De meerkost bedraagt in 2006 497 duizend euro, in 2007 2,1 mio euro en in 2008 2,2 mio euro.

In het secundair onderwijs worden vanaf september 2006 extra middelen toegekend om in het onthaalonderwijs ook licentiaten toe te laten en te bezoldigen. Voor 2006 is daarvoor 89 duizend euro voorzien. Vanaf 2007 zal dit 355 duizend euro zijn. Tevens wordt vanaf september 2006 één ambt extra voorzien per scholengemeenschap waarin een onthaalklas is opgericht. Voor 2006 bedraagt deze maatregel 251 duizend euro. Vanaf wordt hiervoor 1 mio euro op jaarbasis voorzien.

NEDERLANDS LEREN

Voor het uittekenen van een talenbeleid op school, zullen kosteloos taaltoetsen ter beschikking worden gesteld van de scholen. In de ontwikkeling van taaltoetsen wordt in 2006 500 duizend euro extra geïnvesteerd.

TAALPROJECTEN

Om projecten voor een betere beheersing van de onderwijstaal mogelijk te maken, werd in 2006 147 duizend euro uitgetrokken voor projectsubsidies (vb. de subsidie aan de vzw Opbouwwerk in Maasmechelen). Vanaf 2007 werd financiële ruimte gecreëerd om 25 taalprojecten mogelijk te maken voor een totaal budget van 1,250 mio euro op jaarbasis.

AANPAKKEN VAN SPIJBELEN EN ANTI-SOCIAAL GEDRAG

Vanaf 2006 wordt voor de structurele verankering van de time-out initiatieven extra middelen voorzien voor een bedrag van 273 duizend euro op jaarbasis. De uitwerking van het programma gebeurt in samenwerking met het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Alle betrokken organisaties krijgen de kans de vorming HERGO te volgen, zodat deze methodiek kan geïntegreerd worden in time-out. Vanaf 2007 is hiervoor 374 duizend euro voorzien. Tevens wordt vanaf 2006 50 duizend euro besteed aan sensibilisatie-initiatieven om het schoolverzuim aan te pakken.

FLANKEREND LOKAAL ONDERWIJSBELEID

Vanaf 2007 wordt de maatregel waarbij centrumsteden projecten kunnen opzetten om een doelmatig gelijkekansenbeleid te ontwikkelen, uitgebreid naar niet-centrumsteden. Hiervoor zijn 1,2 mio euro bijkomende middelen voorzien.

BREDE SCHOOL

Vanaf september 2006 startten15 projecten brede school. Voor 2006 wordt hiervoor 63 duizend euro uitgetrokken. In 2007 worden deze middelen opgetrokken tot 250 duizend euro.

GEZONDE SCHOLEN

In 2006 krijgen 100 scholen duizend euro voor het uitwerken van een initiatief voor het bevorderen van de gezondheid op school. Daarnaast wordt 50 duizend euro voorzien voor de ontwikkeling en start van de website rond gezondheid op school.

TECHNOLOGISCHE OPVOEDING OP SCHOOL (TOS)

Voor het TOS-project wordt vanaf 2006 116 duizend euro ingeschreven.

ICT-INFRASTRUCTUUR

In 2007 krijgen scholen opnieuw middelen voor ICT-infrastructuur. De voorziene middelen bedragen 25,8 mio euro.

SCHOOLINFRASTRUCTUUR

De Vlaamse regering heeft gevolg gegeven aan de moties van aanbeveling over de problematiek van de schoolgebouwen door de financiële ruimte voor schoolinfrastructuur in 2006 met 50 miljoen euro te verhogen. Deze bijkomende kredieten worden doorgetrokken in 2007. Vanaf 2008 stijgen deze naar een structureel niveau van 75 miljoen euro.

Daarnaast keurde de Vlaamse Regering vorig jaar een concreet voorstel goed om via alternatieve financiering voor schoolgebouwen een grootschalige inhaaloperatie door te voeren. Ter ondersteuning van die inhaalbeweging wordt in 2006 ongeveer 100 duizend euro voorzien. Vanaf 2007 wordt dit budget tot 355 duizend euro verhoogd.

RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK

Van de 10 mio euro die in de begroting 2006 van de Vlaamse overheid werd ingeschreven voor investeringen in rationeel energie gebruik, gaat 4,1 mio euro naar begeleidende maatregelen voor REG binnen het onderwijsdomein.

BASISMOBILITEIT

Voor de proefprojecten van netoverschrijdend leerlingenvervoer basisonderwijs is in 2006 een krediet van 1,2 mio euro ingeschreven. Op basis van de evaluatie van deze pilootprojecten zal het netoverschrijdend leerlingenvervoer gewoon basisonderwijs verder worden uitgebouwd. De middelen daarvoor worden tot en met 2009 telkens verdubbeld en bedragen vanaf dan 9,6 mio euro op jaarbasis.

Het bedrag voor de vorming van de busbegeleiders bedraagt vanaf 2006 200 duizend euro. Voor een betere verloning van deze mensen wordt vanaf 2008 3,7 mio op jaarbasis uitgetrokken.

BRUSSELBELEID

Voor de uitvoering van de resolutie van het Vlaams Parlement betreffende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel die gebeurt in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, wordt vanaf 2006 250 duizend euro uitgetrokken op jaarbasis.

VLAAMSE RAND EN TAALGRENSGEMEENTEN

Voor de bijkomende ondersteuning van de Nederlandstalige scholen in de Rand om anderstalige kinderen goed te integreren werd in 2006 2,8 mio euro ingeschreven. Vanaf 2007 gaat het om een bedrag van 4,1 mio euro.

Frank VANDENBROUCKE,

viceminister - president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk , Onderwijs en Vorming

---